

खण्ड १ परिचय

नेपालको मानचित्रमा मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत काठमाडौं उपत्यकाको तीन जिल्लामध्ये यस भक्तपुर जिल्ला विशेष गरी धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक र कलाको दृष्टिकाणले देशकै एक धरोहरको रूपमा रहेको छ ।

१.१ भौगोलिक स्थिति :

नेपाल अधिराज्यको मानचित्रमा $८५^{\circ}२१'$ देखि $८५^{\circ}३२'$ पूर्वी देशान्तर र $२७^{\circ} ३६'$ देखि $२७^{\circ} ४४'$ उत्तरी अक्षांश सम्म फैलिएको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा काभ्रेपलाञ्चोक पश्चिम र उत्तरमा काठमाडौं र दक्षिणमा ललितपुर जिल्ला पर्दछ । यो जिल्लाको क्षेत्रफल ११९ बर्ग कि.मी. रहेको छ । यसको पूर्व पश्चिम लम्वाई १.६ कि.मी. र उत्तर दक्षिण चौडाई ११.२ कि.मी. रहेको छ । यस जिल्लाका यसको सरदर उचाई समुन्द्र सतहबाट १,३३१ मी उचाइमा रहेको छ । यस जिल्लाको सबैभन्दा अग्लो भूभाग नगरकोट हाइटलाई मानिन्छ, जसको उचाई २,९९१ मिटर छ । यो जिल्ला राजधानी काठमाडौंबाट १३ कि.मी. पूर्वमा पर्दछ ।

भौगोलिक बनावटको दृष्टिकोणले यो जिल्ला उपत्यकाका अरु दुई जिल्लाहरूसित मिल्दो जुल्दो छ । जिल्लाभित्रको जमीनको ढाल पूर्वबाट क्रमशः पश्चिमतिर भिरालो पर्दै गएको छ । यस जिल्लाको सबै खोला तथा नदीहरू पूर्वी सीमानाको डांडाहरूबाट उत्पत्ति भई पश्चिममा गएर मुख्य नदी मनोहरामा मिल्न जान्छन् ।

१.२ जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि :

यस जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमितर्फ नियाल्दा भक्तपुरको नामांकरण सम्बन्धमा विभिन्न शिलालेख र प्रमाणहरूका आधारमा विश्लेषण गर्दा लिच्छवीकालीन राजा मानदेवको पालामा देवपाटनमा रहेको रत्न संघको अभिलेखमा ' खोपाङ्ग ' ग्रामको उल्लेख भएको छ भने भक्तपुरको खलाछें टोलमा भएको अभिलेखमा ' खृपाङ्ग ' ग्राम उल्लेख भएको पाईन्छ । यसैका आधारमा भक्तपुरलाई ख्वप, खोप भन्ने चलन चलेको अनुमान छ जुन चलन हालसम्म पनि नेवारी भाषामा यद्यपि छँदैछ । अर्को ऐतिहासिक प्रमाण अनुसार वि.सं. १९९२ तिर भक्तपुर नगरलाई भद्रगाउँ भन्ने नाम प्रचलनमा रहेको पनि देखिन्छ । यसै भद्रग्राम शब्दका आधारमा भादगाउँ रहन गएको भन्ने अर्को अनुमान पनि छ ।

भक्तपुरमा विभिन्न देवदेवीहरूका देवालय, मन्दिर, मठ, तिर्थस्थलहरू जताततै भएको र मन्दिरमा कुँदिएको नेपाली शैलीको कलात्मक कौशल एवं सांस्कृतिक तथा धार्मिक भावनामा ओतप्रोत भएकाले र भक्तपुरका बासिन्दा ज्यादै धर्मात्मा भएकाले श्री ३ जुद्ध शम्शेरबाट साविक नाम भादगाउँको सट्टा भक्तहरूको पुर अर्थात शहर भक्तपुरको नामाकरण भएको देखिन्छ ।

१.३ गा.वि.स. को ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

बागेश्वरी	प्राचीन मुनी बाल्मिकी ऋषिले तपस्या गरेको बागहिटी एवं बाल्मिकेश्वर महादेव स्थान समेत भएको कारणबाट यसको नामाकरण बागेश्वरी भएको हो भन्ने स्थानीय बासिन्दाहरुको भनाइ रहेको पाइन्छ ।
बालकोट	यस गा.वि.स. को नाम बहाल र कोट दुई शब्दहरु मिलि बनेको छ । 'बहाल' को शाब्दिक अर्थ बौद्धहरुको मठ, विहार, चैत्य भएको चोक र 'कोट' को शाब्दिक अर्थ दुर्ग, मठ, भवन भन्ने बुझिन्छ ।
छालिङ	प्राचीन समयमा छालिङ बस्ती हुनु भन्दा अघि हालको छालिङ डाँडाबाट पानीको छाल बग्ने भएकोले विस्तारै बस्ती बस्दै जाँदा पानीको छाल खसेको डाँडाबाट छालिङ भएको भन्ने जनश्रुति रहेको छ । त्यस्तै तामाङ जातिले पहिलेदेखि नै तिब्बत तथा काभ्रेपलाञ्चोकबाट पशुहरु ल्याई मासु खाने र छाला उपत्यकामा बिक्रि वितरण गर्ने गर्दथे । यसरी छाला काट्ने र सफा गर्ने कामलाई उनीहरुको भाषामा "छाली" भनिन्थ्यो । यसै "छाली" शब्दबाट यस डाँडाको नाम छालिङ हुन गएको हो भन्ने भनाई प्रचलित छ । अर्को कथन अनुसार यस गा.वि.स. को वडा नं. ७, ८ र ९ मा पहिलेदेखि नै भैंसीपालन गरिन्थ्यो । बजारको पर्याप्त व्यवस्था नभएको कारण दूध सजिलै बिक्रि वितरण हुँदैनथ्यो । त्यसैले बाहिरबाट पाहुना आउँदा दूध उमाल्दा सतहमा तैरेको "तर" अर्थात् "छाली" खुवाउँथे । यसरी "छाली" अर्थात् तर खाने गाउँबाट छालिङ बन्न गएको हो भन्ने बुढापाकाहरुको भनाई रहेको छ ।
चाँगुनारायण	यस गा.वि.स.को नामाकरण उपत्यकाको सबैभन्दा पुरानो प्यागोडा शैलीको चाँगुनारायण मन्दिरको नामबाट रहन गएको हो । हालको चाँगुनारायण क्षेत्र परापूर्वकालमा घना जङ्गलको रूपमा रहेको चम्पाकारण्य वन अर्थात् चाँपको वन थियो । नेपाल भाषामा चाँपलाई "च" र वनलाई "गु" भनिन्छ । यही शब्द अपभ्रंस भई चाँगुनारायण रहन गएको हो भन्ने भनाई छ ।
चित्तपोल	स्थानीय बुढापाकाको भनाई अनुसार तत्कालीन समयमा सल्या खोलामा माछा मार्न आएको माझीको मृत्यु भएकोले निजको श्रीमती सती जाँदा "यस क्षेत्रका ठूलो ओहोदामा कोही नपुग्नु र यस खोलामा माछा समेत नपाइयोस्" भनी सराप दिई सती गएको र सतीको चित्त पोलिएको ठाउँ भएकोले सोही शब्द अपभ्रंस भई 'चित्तपोल' नाम रहन गएको भनाई छ ।
दधिकोट	भक्तपुर जिल्लाका विभिन्न कोटहरु मध्ये एउटा कोट रहेको यस गा.वि.स. मा रहेको छ । यहाँका कृषकहरुको मुख्य पेशा पशुपालन व्यवसाय रहेकोले प्रशस्त दुध दही उत्पादन गर्ने भएको कारणले यहाँ प्रशस्त दही पाउने हुँदा दहीलाई कोटसँग मिलाई दधिकोट नाम रहन गएको भन्ने भनाई रहेको छ ।
गुण्डु	सूर्यविनायक डाँडा तथा रानीवनको डाँडाको बीचको कुना काप्चामा पनि मानिसहरु बसोबास गरी आएकोले गुण्डु भनी नाम राखिएको भन्ने स्थानीयबासीको भनाई छ ।

भौखेल	नेवारी भाषामा “भौ” को अर्थ भूत र “खेल” को अर्थ खेल्नेठाउँ भन्ने बुझिन्छ । “भौ” र “खेल” दुई शब्दको संयोजनबाट भौखेलअ गा.वि.स.को नामाकरण हुन गएको हो ।
कटुन्जे	सत्य युगमा सतीदेवीको पार्थिव शरीरलाई श्री महादेवले बोक्दै पृथ्वीमा भ्रमण गर्दा सतीदेवीको अंग पतन भई सोही ठाउँमा श्री सुवर्णेश्वर महादेव उत्पन्न भएको र सोही सुवर्णेश्वर महादेवलाई खुशी पार्न कर्कटनाग आई पूजा आराधना गरी तपस्या गर्न लागे र महादेव खुशी भई कर्कट नागलाई वरदान दिएको र वरदान प्राप्त भएपछि ज्यादै खुशी भई विश्रामका लागि कर्कट नाग लम्पसार परी सुतेको र पछि सो शरीर ढुङ्गामा परिणत भएकोले नागको आकारमा एउटै ढुङ्गाले गाउँ बनेको र यहाँ कुनै दैवीप्रकोप तथा भुँइचालोले पनि कुनै असर नपार्ने हुँदा कर्कटनागले रक्षा गरेको जनविश्वास रहेको पाइन्छ । तसर्थ, यहाँ कृषि कार्यको लागि पनि काम गर्न पत्थरिलो पत्रे चट्टानले बनेको भू-बनौटको कारण कठिन हुने भएकोले कठिन भन्दा भन्दै पछि अपभ्रंश भई कटुन्जे नामाकरण रहेको हुनसक्ने जनविश्वास छ । लिच्छविकालदेखि सूर्यविनायक जंगलमा धेरै कटुसका रुखहरु भएको र सुवर्णेश्वर महादेव स्थान भएको कारण सुवर्णपुर मौजा, सूर्यविनायक गणेश स्थानका कारण सूर्यविनायक कटुसग्राम भनिन्थ्यो र मल्लकाल हुँदै पछि आउँदा सुवर्णपुर मौजा सूर्यविनायक कटुसग्रामबाट कटुसग्राम भन्दा भन्दै पछि अपभ्रंश भई कटुन्जे मात्रै रहन गएको वयोवृद्धहरुको भनाई पाइन्छ ।
नगरकोट	प्राचीन समयमा यहाँ एक जना मानिस आफ्नो कुनै कार्य गर्न लाग्दा आफूले लगाई राखेको कोट फुकाली राखी हेरिरहेका अन्य मानिसलाई “नचलाकोट” भनी कार्य शुरु गरेका थिए । त्यही मानिसले नचलाकोट भनेको आधारबाट नै नगरकोट नाम रहन गएको भन्ने स्थानीय वासिन्दाहरुको भनाई रहेको पाइन्छ । कालान्तरमा गएर नचलाकोटबाट अपभ्रंश भएर नगरकोट भएको होला भन्ने जनश्रुति छ । त्यस्तै नेपालको पश्चिम भागमा तामाङ्ग, मगर बस्ती रहेको डाँडाको अति चुच्चो भागलाई कोट भन्ने चलन छ । यस भेकमा पनि तामाङ्गहरु रहेका र नगर क्षेत्रबाट यो गाउँ अग्लो भएको हुँदा यसलाई “नगरकोट” भन्ने गरेको पाइन्छ । साथै नगर+कोट दुई भिन्न शब्दहरु मिलेर “नगरकोट” शब्द बनेको हो । त्यसै शब्दलाई टुक्याएर हेर्दा पनि नगरको अर्थ “शहर” र कोटको अर्थ “अग्लो भूभाग” भन्ने बुझिन्छ ।
नखेल	नन्दीकेश्वर महादेवस्थान रहेको यस गा.वि.स.लाई नन्दीकेश्वरको नामबाट पहिले चिनिन्थ्यो । यसै नन्दीकेश्वरको अपभ्रंश हुन गई हाल नखेल नामाकरण हुन गएको भन्ने बुढापाकाको भनाई छ ।
सिपाडोल	यो भेगको पर्वतमालामा पानीका डोलहरु प्रशस्त भएका र मलिलो माटो भएको कारणले गर्दा यस गाउँको नाउँ सिपाडोल रहेको हो भनिन्छ । ‘सिपा’ को अर्थ पानीयुक्त धाप अर्थात पानी नसुक्ने माटो हो । त्यसै गाउँको नाउँलाई जनजिब्रोले स्वीकार गरेको हुँदा महादेवको नाउँ पनि गाउँकै नाउँसँग मिल्दो सिपारेमहाद्यो (नेवारी भाषामा) रहन गएको हो भन्न सकिन्छ ।
सिरुटार	सिरु र टार दुई शब्दको संयोजनबाट यस गा.वि.स.को नाम सिरुटार भएको हो । सिरु र टारको अर्थमा सिरु भनेको सुख्खा जमिनमा हुने एक प्रकारको कडा डाँठ भएको घाँस हो भने टार भनेको सिरु जस्तो घाँसको लागि उचित हावापानी र माटो

	भएको सुख्खा टारी जमिन हो ।
सुडाल	<p>पौराणिककालमा तिब्बतबाट मञ्जुश्री नेपाल खाल्डो प्रवेश गर्दा पानीले भरिएको अवस्था भएकोले यहाँको थाकलमाठ उच्च स्थानमा आई तपस्या गरेकी थिइन् भन्ने भनाई छ । मञ्जुश्रीको तपस्याबाट सरस्वती प्रकट भई वरदान दिएकोले यस स्थानको नाम महामञ्जुश्री हुन गएको हो भन्ने भनाई पनि छ । यसको साथै पौराणिक कालमा यस गा.वि.स.को वडा नं. २ बाउबारीको चौर भन्ने स्थानमा सुनको धाराहरु थिए र यसबाट पछि अप्रभंस हुन गई सुडाल नाम रहन गएको भन्ने भनाइ छ ।</p> <p>यस बाहेक स्थानीय बासिन्दाहरुको भनाई अनुसार पृथ्वीनारायण शाहले भक्तपुर विजय गर्दा यहाँको जीतपुरमा भयानक लडाई गरी विजय हासिल गरेकोले यसको नाम जीतपुर रहन गएको हो भन्ने भनाई पनि छ । अबै पनि यसलाई जीतपुर सुडाल पनि भनिने गरिन्छ ।</p>
ताथली	<p>यहाँ टार तथा थलीहरु प्रशस्त भएकोले पहिले यसलाई टारथली भनिएको र पछि टारथली अपभ्रंश भएर ताथली रहन गएको भन्ने भनाई छ । यस गा.वि.स.मा धेरै टारहरु र अग्लो ठाउँमा सम्म परेको जमिनहरु रहेका छन् । यसरी हेर्दा बेसी वा समथर अन्तर्गत टारहरु पर्ने र अग्लो ठाउँमा सम्म परेको जमिनलाई थली अन्तर्गत पर्ने हुँदा पनि यहाँको बासिन्दाहरुको भनाई सत्य र अर्थपूर्ण देखिन्छ ।</p>

१.४ प्रमुख धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरु

दरवार चोक

भक्तपुरको दरवार चोक नेपाली कला कृतिको लागि एक प्रदर्शनी स्थल बनेको छ । यहाँ ठूला-साना देवलहरु, मन्दिरहरु, दरवारका भागहरु, चोकहरु इत्यादि आ-आफ्नो कलात्मक विशेषताका प्रतीकको रूपमा रहेका छन् । यिनीहरुमा सिंह-ढोका, चित्र संग्रहालय, स्वर्णद्वार, भूपतीन्द्र मल्लको सालिक, ठूलो घण्टा, कलाकृतिले भरिपूर्ण पचपन्न भ्याल आदि उल्लेखनीय छन् । दरवारका ९९ चोकहरुमध्ये मुख्य चोक स्थित तलेजु भवानीको मन्दिर पनि आफ्नै विशेषता बोकेको छ ।

न्यातपोल मन्दिर

न्यातपोल अर्थात पाँचतल्ले छाना भएको यो मन्दिर काठमाडौं उपत्यकाको सबभन्दा अग्लो देवल हो । टौमढी टोलमा रहेको यस देवल राजा भूपतीन्द्र मल्लले वि.सं. १७६५ मा निर्माण भएको हो । यसको नजीकैको एक भैरव ज्यादै उग्र स्वभावको हुँदा सो भैरवलाई संयममा राख्न भैरवले पनि मान्नु पर्ने देवता स्थापना गर्नको निमित्त यो मन्दिर बनाइएको हो भनिन्छ ।

भैरवनाथ मन्दिर

न्यातपोल देवलको पूर्वी भागमा रहेको यो मन्दिर राजा जगतज्योति मल्लको पालामा बनाइएको थियो । यो मन्दिर उपत्यकाभित्र पाइने अरु भैरवका मन्दिरहरुभन्दा अलग्गै किसिमको छ । यस मन्दिरमा कुँदिएका मूर्तिहरु पनि ज्यादै गहकिला तथा भावात्मक छन् । यो मन्दिरको छानाको सबभन्दा माथिल्लो टुप्पामा सातवटा गजूरहरु छन् । यसको तल्लो तल्लामा साना-साना पाँचवटा सुनका भ्यालहरु छन् । माथिको सुनको छाना त्यसभन्दा माथिका गजूरहरु तथा पित्तलका सिंहहरुले यसलाई निकै आकर्षक बनाएका छन् । यस मन्दिरभित्रको भैरवलाई वर्षेनी विस्केट (वैशाख १ गते) का दिन रथमा राखी जात्रा मनाइन्छ ।

दत्तात्रय मन्दिर

यो मन्दिर पनि काष्ठमण्डप जस्तै एउटै रुखबाट बनेको भन्ने विश्वास गरिन्छ । यक्ष मल्लले ई. १४२७ मा बनाएको यस मन्दिरको ठीक अगाडि एउटा भीमसनेको मन्दिर छ । तीन तल्ले छाना भएको यो मन्दिरको मुख्य ढोकामा दुईवटा ढुङ्गाका कृतुवहरु पालो वसिराखेका छन् । मन्दिर अगाडि अग्लो ढुङ्गाको खम्बामाथि राखिएको गरुडले यसमा विष्णुको मूर्तिको सङ्केत गरेतापनि यसलाई शिवको अवतार मान्दछ । मन्दिरको नजीकै एउटा मयूरपङ्खी भ्याल तथा विभिन्न कलाकृतिले सजाइएको एउटा पूजारी मठ पनि रहेको छ ।

नवदुर्गा मन्दिर

आफ्नै प्रकारको महत्व राख्ने एउटा चोकको मध्यभागमा उठाईएको यो मन्दिर शहरको उत्तर भागमा अवस्थित रहेको छ र यस मन्दिरभित्र दुर्गाको मूर्ति (भगवती अवतार) राखिएको छ । यो मन्दिर अरु शहरमा नभएकोले भक्तपुरको मात्र नभैकन अरु शहरको मानिसहरु समेत पूजाआजा गर्न आउँछन् ।

चांगुनारायण मन्दिर

भक्तपुर शहरबाट उत्तरतिर करीव ४.८ किलोमिटर टाढा बागमती नदीको किनारमा र दोलागिरी डाँडाको टुप्पामा अवस्थित यो मन्दिर जिल्लाभरीको सबभन्दा पुरानो लिच्छविकालीन कृति भनेर मानिएको छ । यस मन्दिरलाई नेपालको मन्दिरमध्ये सबभन्दा नमूनाको रूपमा लिन सकिन्छ ।

सूर्यविनायक मन्दिर

करीव १.६ किलोमिटर दक्षिण जङ्गलको छेउमा अवस्थित यो गणेश मन्दिर राजा विष्णुदेव बर्माले बनाएका हुन् भनिन्छ । प्राकृतिक दृष्टिकोणले अति सुन्दर यो ठाउँमा पूजापाठ गर्न र बनभोज गर्नेहरुको भीड लाग्ने गर्दछ ।

अन्य मन्दिर

माथि उल्लेख गरिएका मन्दिरहरु बाहेक आ-आफ्नै विशेषता भएको अरु थुप्रै मन्दिरहरु छन् जस्तै निलबाराही, महाकाली, इन्द्रायणी, महामञ्जुश्री, सरस्वती स्थान, ब्रम्हायणी, बाराही, सुवर्णेश्वर, पशुपतिनाथ इत्यादि ।

१.५ जल सम्पदा

यहां ठूल-ठूला स्थायी रूपमा वर्षैभरी बग्ने नदीहरु नभएतापनि बीचबाट बगेको हनुमन्ते र काठमाडौं जिल्लालाई छुट्याउने मनोहरा नदी यस जिल्लाका मुख्य नदीहरु हुन् । यसबाहेक यिनै नदीहरुमा मिल्ने साना-ठूला सहायक खोलाहरु यस जिल्लाभित्र छरिएर रहेका छन् :-

मनोहरा नदी :

जिल्ला भित्र बग्ने सबैभन्दा लामो र ठूलो नदीको रूपमा रहेको मनोहरा नदी यस जिल्लाको उत्तरी पूर्व स्थित महादेव पोखरी डांडाबाट निस्केर काठमाडौं र भक्तपुर जिल्लाको सीमाना बन्दै पश्चिमतिर बग्दछ भने सराङचोकको केही पूर्व पुगेपछि यो नदी दक्षिण-पश्चिम मोडेर लोकन्थली पुगेपछि हनुमन्ते नदीमा गएर मिल्दछ । त्यसपछि एउटै नदी भई शङ्खमूल दोभानमा बागमती नदीसित मिल्न जान्छ ।

हनुमन्ते नदी

जिल्लाको पूर्वी सीमानास्थित महादेव पोखरी डांडाबाट उत्पत्ति भई यो खोला नगरकोट र बागेश्वरी डांडाको मध्य-भागबाट पश्चिमतिर बगेर सुडाल पुगेपछि यो दक्षिण-पश्चिम दिशामा बग्दछ । त्यसपछि भक्तपुर शहरको दक्षिणभागबाट सीधा पश्चिम बगेर भीकुचा भन्ने ठाउँनेर पुगेपछि यो मनोहरा नदीमा मिल्न जान्छ । मुहानदेखि अन्तसम्म यो नदीको लम्बाइ करीव २१ किलोमिटर छ । जिल्लाको मध्यभाग आएर बग्ने यो नदीमा साना-ठूला धेरै खोलाहरु मिल्न आउँछन् ।

अन्य खोलाहरु

माथि उल्लेखित दुई नदीहरु बाहेक जिल्लाका पूर्व र दक्षिणका डांडाहरुबाट उत्पत्ति भई हनुमन्ते नदीमा मिल्ने साना ठूला सहायक खोलाहरु मध्ये खसाङ खुसुङ, फूलबारी, दोर्खु, चंखु, दुर्गे र चारखण्डे प्रमुख छन् । दुर्गे खोलाले केही हदसम्म भक्तपुर र ललितपुर जिल्लाको सीमानाको काम दिएको छ । यसमा भक्तपुर जिल्लातर्फबाट मिल्न आउने सहायकमा चारखण्डे र ललितपुरबाट बगेर आई यसमा मिल्ने गोदावरी खोलाहरु हुन् । खसाङ खुसुङ खोला भक्तपुर शहरको उत्तर-पूर्व स्थित छालिङ डांडाबाट उत्पत्ति भएर आएको छ ।

विभिन्न पोखरी तथा जलकुण्डहरु

यस जिल्ला छरिएर रहेका विभिन्न पोखरीहरु मध्ये सिद्धपोखरी, भाजुपोखरी, कमलपोखरी, नःपोखरी प्रमुख छन् ।

भक्तपुर नगर क्षेत्रमा रहेका धार्मिक र ऐतिहासिक पोखरीहरुको विवरण			
क्र.सं.	पोखरीको नाम	वडा नं.	क्षेत्रफल (बर्ग फीट)
१	च्याहासिंह पुखु	१	२१००
२	जेला पुखु	२	१८००
३	सला पुखु	३	४७२५
४	लामगः पुखु	३	४०००
५	बेखः पुखु	४	५६०७
६	क्वाठण्डौ पुखु	४	१०५००
७	यातु बहारे पुखु	४	३७५००
८	ग्वंग पुखु	४	२४००
९	भोला पुखु	५	६०००
१०	नाग पुखु	५	६०४८
११	अँचा पुखु	५	३७२४
१२	खँचा पुखु	६	६००४
१३	हाद पुखु	७	१६००
१४	गलसी पुखु	८	१५००
१५	यालाछें च्यासी पुखु	१०	५४८७
१६	व्यासी	१०	१३६५
१७	व्यासौ	१०	६४०
१८	लैको पुखु	११	१२००
१९	कुमारी पुखु	११	३३००
२०	ख्योः पुखु	११	११७५
२१	दुइँचा पुखु	११	१६००
२२	मंगलाछें पुखु	१३	८००
२३	भण्डाःपुखु	१३	८०००
२४	देगमना पुखु	१४	११५६
२५	मंगलतिर्थ पुखु	१४	२०००
२६	इन्द्रायणी पुखु	१५	३६००
२७	इन्द्रायणी पुखु	१५	१२२५
२८	व्यासी पुखु	१५	२२५
२९	कालदह पुखु	१५	२८९
३०	मचाफोग पुखु	१५	—
३१	तेखाची पुखु	१६	६५८०
३२	नः पुखु	१७	१०७७५०
३३	तः पुखु	१७	१४२९२६
३४	भाजुया पुखु	१७	१६८८२०
३५	रानी पुखु	१७	—

श्रोत :जि.वि.स., भक्तपुर

भक्तपुर नगर क्षेत्रमा रहेका ढुंगेधाराहरुको विवरण		
क्र.सं.	ढुंगेधारा रहेको वडा नं.	ढुंगेधारा
१	१	५
२	२	३
३	३	५
४	४	१
५	५	४
६	६	१
७	७	४
८	८	६
९	९	१
१०	१०	८
११	११	५
१२	१२	२
१३	१३	३
१४	१४	०
१५	१५	२
१६	१६	१
१७	१७	५

श्रोत :जि.वि.स., भक्तपुर

१.६ हावापानी

यस जिल्लाको धेरैजसो भाग समशितोष्ण प्रकारको हावापानी पाईन्छ । जिल्लाको पूर्व र दक्षिण तर्फको पहाडी भू-भागमा लेकाली शित प्रदेशीय हावापानी पाईन्छ । गर्मी महिनामा करिब यस जिल्लामा सरदर वार्षिक वर्षा ७८.३२ मि.मि. रहेको छ भने अधिकतम तापक्रम सरदर ३५^० सेल्सीयस र न्यूनतम तापक्रम सरदर -२^०सेल्सीयस सम्म पुग्दछ ।

महिना	अधिकतम तापक्रम(से.ग्रे.)	न्यूनतम तापक्रम(से.ग्रे.)	सरदर वर्षा (मि.मि.)
जनवरी	२१.४	९.०	२२.४
फेब्रुरी	२४.८	११.४	२३.१
मार्च	३०.६	१५.४	१६.९
अप्रिल	३६.४	२०.५	१६.१
मे	३७.७	२४.५	६०.२
जुन	३६.७	२६.४	१९०.३
जुलाई	३३.१	२६.३	४१०.२
अगस्त	३२.९	२६.३	३२१.७

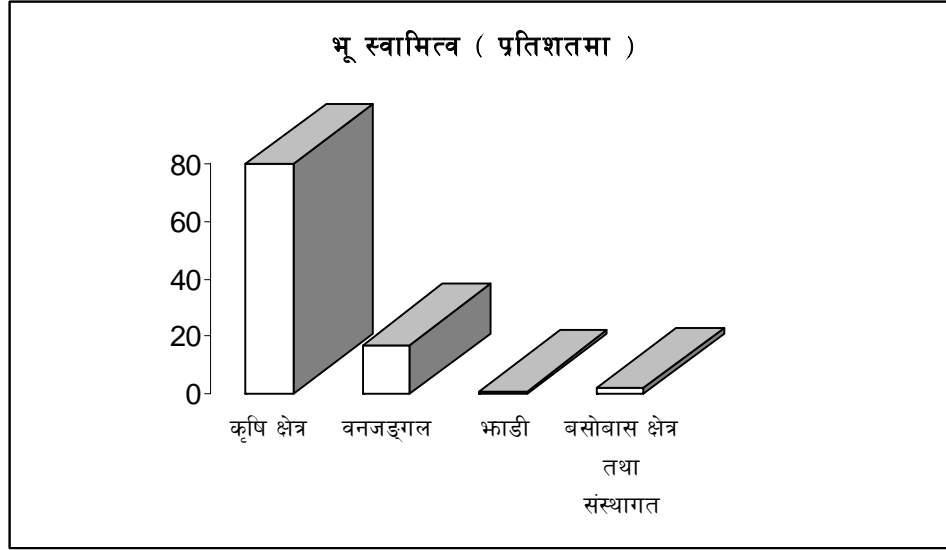
महिना	अधिकतम तापक्रम(से.ग्रे.)	न्यूनतम तापक्रम(से.ग्रे.)	सरदर वर्षा (मि.मि.)
सेप्टेम्बर	३२.५	२५.०	२१५.६
अक्टोबर	३१.६	२०.८	५३.५
नोभेम्बर	२८.२	१५.१	५.७
डिसेम्बर	२३.७	१०.३	१५.१
वार्षिक	३०.८	१९.३	१४१६.४

१.७ भू-उपयोग

यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ८० प्रतिशत खेतीका लागि उपयुक्त ठहरिएको र बाँकी जमीन नदीनाला, भीर पाखा आदिले ढाकिएको छ । यस जिल्लामा खाद्यान्न बालीहरु धान मकै र गहुं लाई लिइन्छ भने नगदे बालीतर्फ अदुवा, आलु, कांक्रो, फर्सी, काउली, गोलभेंडा, चमसुर, पालुङ्गो र लसुन प्रमुख हुन् ।

	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	क्षेत्रफल (%)
कृषि क्षेत्र	१०२.४०	८०.३९
वनजङ्गल	२१.२०	१६.६४
भाडी	१.६२	१.२७
बसोबास क्षेत्र तथा संस्थागत	२.१०	२.२१
अन्य	०.०६	०.०५

श्रोत :जि.वि.स., भक्तपुर

१.८ राजनैतिक विभाजन

यस जिल्लामा दुईवटा भक्तपुर र मध्यपुर थिमी नगरपालिका र १६ गा.वि.स. मा विभाजित रहेको छ । यसैगरी ११ वटा ईलाकामा विभाजित यस जिल्लामा २ वटा संसदीय निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गरेका छन् ।

जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र, इलाका तथा गा.वि.स. हरुको बिबरण				
	इलाका नं.	गा.वि.स.	भक्तपुर न.पा.	मध्यपुर न.पा.
निर्वाचन क्षेत्र नं. १	१		वडा १३ र १५	१ देखि ६ सम्म
	२	दुवाकोट, भौखेल	८ र १०	
	३	छालिङ, चांगु	५ र ९	
	४	बागेस्वरी, नगरकोट	३ र ४	
	५	ताथली, सुडाल	१	
निर्वाचन क्षेत्र नं. २	६	चित्तपोल, नखेल	२ र ६	
	७	सिपाडोल	७, ११ र १३	
	८	कटुञ्जे	१४ र १६	
	९	सिरुटार, दधिकोट, गुण्डु		
	१०	वालकोट		१५, १६ र १७
	११		१७	७ देखि १४ सम्म

खण्ड २ सामाजिक अवस्था

२.१ जनसंख्या र जनजीवन

यस जिल्लाको जनसंख्या २०५८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार कूल जनसंख्या २,२५,४६१ मध्ये पुरुष १,१४,७९८ (५०.९१%) र महिला १,१०,६६३ (४९.०१%) छन् । जसमा १४ वर्ष मुनिका ३१%, १५ देखि ५९ वर्ष सम्मका ५६%, ६० देखि ७४ वर्षसम्मका ५% र ७५ वर्ष भन्दा मथिका १.६% रहेको छ । त्यस्तै गरी यहांको जनघनत्व १,८९५ जना प्रति वर्ग कि.मि रहेको छ । लैङ्गिक अनुपात १०३.७४ रहेको छ । जम्मा घर परिवार संख्या ४१२५३ छ भने औषत परिवार संख्या ५.४७ रहेको छ ।

यस जिल्ला अन्तर्गत शहरी जनसंख्या १,२०,२९४ (५३.३५%) मध्ये पुरुष ६१,४२२ र महिला ५८,८६६ छन् भने शहरी जनघनत्व ६,८०८ जना प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ र जम्मा शहरी घरपरिवार संख्या २१,६८४ रहेको छ ।

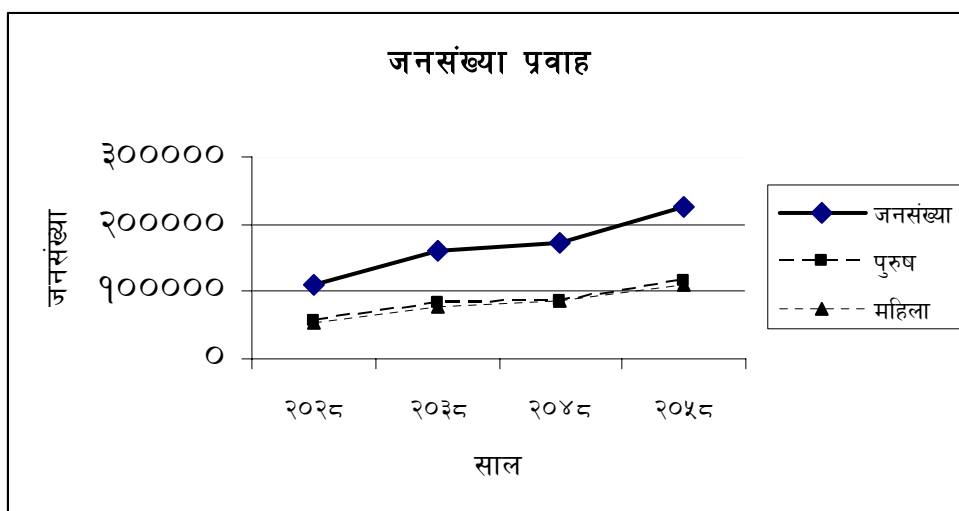
यहां बसोवास गर्ने विभिन्न जातजाती मध्ये नेवार जातीको प्रमुख स्थान रहेको छ, जुन शहरी क्षेत्रमा बढी केन्द्रीत छन् भने ग्रामीण क्षेत्रमा ब्राह्मण, क्षेत्री, नेवार, तामाङ्ग लगायत अन्य जनजातीहरु बसोवास गर्दछन् । जातीय विविधताको कारणले गर्दा समुदाय अनुरूप बोलिने मातृ भाषाहरुमा विविधता पाइन्छ तथापि सबैभन्दा बढी नेपाली भाषा रहेको छ भने धार्मिक दृष्टिले हिन्दु र बौद्ध यहांको मुख्य धर्म हो ।

२.१.१ जनगणना सम्बन्धि प्रवाह सूचक

सूचक	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८
कूल जनसंख्या	११०,१५७	१५९,७६७	१७२,९५२	२२५,४६१
पुरुष	५६,५५०	८१,८३३	८६,८१८	११४,७९८
महिला	५३,६०७	७७,९३४	८६,१३४	११०,६६३
जनसंख्याको अनुपातिक वितरण	०.९५ %	१.०६ %	०.९४ %	०.९७ %
जनघनत्व (जनसंख्या प्रति व.कि.मि.)	८३०.६८	१३४२.५८	१४५३.३८	१८९४.६३
औषत वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)		३.७२	०.७९	२.६५
परिवार संख्या	१८,९०८	२५,०४७	२८,१६०	४१,२५३
बालबालिका महिला अनुपात	६४८	६३७	५२२	२९४
पुरुष महिला अनुपात	१०५.४९	१०५	१००.७९	१०३.७४
बालबालिका आश्रित अनुपात (%)	७०.९	७८.४	७२.७	४९.५

सूचक	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८	
वृद्ध-वृद्धाहरुको आश्रित अनुपात (%)	११.३	१२	११.२	११.१	
पुरुषहरुको विवाह गर्ने सरदर उमेर		२१	२१	२४	
महिलाहरुको विवाह गर्ने सरदर उमेर		१८	१९	२२	
शहरी जनसंख्या	४०,११२	४८,४७२	६१,१२२	१२०,२९४	
शहरी जनसंख्या प्रतिशतमा	३६.४	३०.३	३५.३	५३.३	
शहरी क्षेत्रको पुरुष महिला अनुपात	१०८	१०४	१०३	१०४	
धर्म (प्रतिशतमा)	हिन्दु	९३.६६	९२.५१	९२.११	८९.८७
	बौद्ध	६.२९	५.९३	७.६०	९.४०
	मुस्लिम	०.०३	०.३२	०.०६	०.१५
	क्रिश्चियन	-	०.०१	०.०८	०.३५
	किरांत	-	-		०.१८
	अन्य	०.०३	१.२३	०.१५	०.०७
कूल आर्थिक क्रियाकलाप दर	५३.४४	६०.५५	५४.८८	५५.३९	
पुरुषहरुको आर्थिक क्रियाकलाप दर	७६.५२	७५.४२	६३.८५	६७.७६	
पुरुषहरुको आर्थिक क्रियाकलाप दर	२८.८५	४४.८९	४५.९८	४२.६७	
परिवार संख्या (प्रतिशतमा)	पक्की			६१.२७	६९.५६
	अर्ध पक्की			९.९२	१६.७३
	कच्ची			२८.०७	१३.४५
	अन्य			०.७४	०.२६

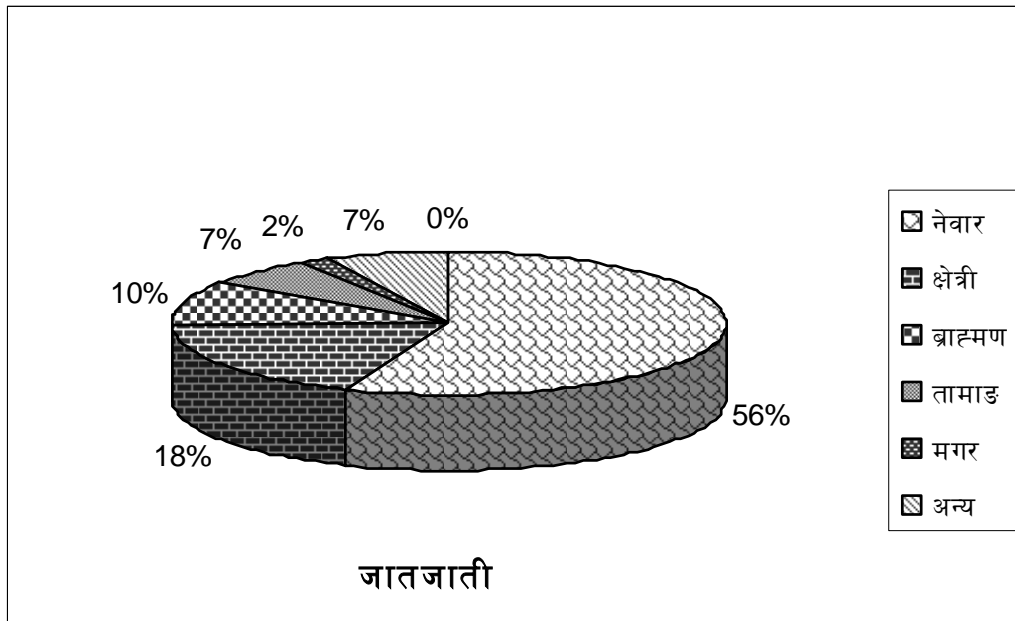
श्रोत : के.त.वि। इसिमोड

२.१.२ प्रमुख जातजाती तथा मातृभाषा (२०५८)

जातजाती	प्रतिशत	मातृभाषा	प्रतिशत
नेवार	५६.०५	नेवारी	५४.५३
क्षेत्री	१८.३९	नेपाली	३६.७२
ब्राह्मण	१०.१३	तामाङ	६.४४
तामाङ	६.५४	मैथिली	०.२६
मगर	१.६१	मगर	०.३३
अन्य	७.२९	अन्य	१.७०

श्रोत : के.त.वि.

२.२ शिक्षा

यस जिल्लाको शहरी क्षेत्रमा पर्याप्त मात्रामा शैक्षिक सुविधाहरु उपलब्ध छन् भने पहाडी र दुर्गम स्थानमा तुलनात्मक रुपमा कमी देखिन्छ । २०५८ सालको जनगणना अनुसार कूल साक्षरता ७०.६ % रहेको छ भने पुरुषतर्फ ८१.१ र महिला तर्फ ५९.६ % रहेको देखिन्छ । त्यस्तैगरी शैक्षिक तह अनुसार साक्षर जनसंख्या प्राथमिक तहमा ३१.६४ %, नि.मा.वि. र मा.वि.मा ३३.९८ %, एस.एल.सी. वा सो सरहमा ११.४१ %, प्रमाणपत्र तह वा सो भन्दा माथि ११.६७ %, विद्यालय नगएका साक्षर तथा अन्य तहमा ११.३ % रहेका छन् ।

२.२.१ जिल्लाको वर्तमान शैक्षिक स्थिति (२०६४)

विद्यालयको किसिम	पूर्व प्रा.वि.	प्रा.वि.	नि.मा.वि.	मा.वि.	उ.मा.वि	क्याम्पस	जम्मा
सामुदायिक विद्यालय	०	५६	३६	३५	९	२	१३८
संस्थागत विद्यालय	१९	७३	३६	१०२	५	६	२४१
निजी विद्यालय	०	०	१३	७	९	०	२९
समुदायको श्रोतबाट विद्यालयका सञ्चालित बालविकास केन्द्र	०	५१	२३	१६	७	०	९७
समुदायको श्रोतबाट समुदायमा आधारित बालविकास केन्द्र	१४	०	०	०	०	०	१४

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.२ विद्यार्थी विवरण (२०६४)

विद्यालय	विद्यार्थी	पूर्व प्रा.वि.	प्रा.वि.	नि.मा.वि.	मा.वि.	उ.मा.वि
सामुदायिक	छात्रा	८०८	६५३३	४१६८	२८८०	८६५
	छात्र	७९१	५९७०	३५१२	२१६७	९८०
	जम्मा	१५९९	१२५०३	७६८०	५०४७	१८४५
	दलित छात्रा	५१	७१९	२३२	१११	—
	दलित छात्र	४६	५५७	१९१	८३	—
	दलित जम्मा	९७	१२९४	४२३	१९४	—
	जनजाति छात्रा	—	४३१८	२७९४	२०१३	—
	जनजाति छात्र	—	४०८७	२४५१	१४३५	—
	जनजाति जम्मा	—	८४०५	५२४५	३४४८	—
संस्थागत	छात्रा	—	६६५४	३९९८	१९६५	१०५
	छात्र	—	७५४४	४५८०	२१९५	१६३
	जम्मा	—	१४१९८	८५७८	४१६०	२६८

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.३ तहगत विद्यार्थी संख्या विवरण (२०६३)

प्राथमिक विद्यालय	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
	१३२६	१४७३	११४९	११४६	११५३	१३०५	११४१	१२८७	११६१	१३२२
नि.मा.वि. मा.वि.	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
	१०९६	१२९५	११३७	१३८६	१२७९	१४८७	११११	१४३९	१०५६	१४४१

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.४ तहगत विद्यार्थीहरूको Net Enrollment Rate र Gross Enrollment Rate :

तह	विद्यालयको किसिम	विद्यार्थी	भर्ना भएको कूल संख्या	उमेरगत भर्ना संख्या	NER	GER
प्राथमिक	सामुदायिक	छात्र	५९७०	३०४१	२४.२८	४७.६६
		छात्रा	६५३३	३५०९	२९.९९	५५.८२
		जम्मा	१२५०३	६५५०	२७.०३	५१.६०
	संस्थागत	छात्र	७९२८	७५४४	६०.२३	६३.२९
		छात्रा	६६५४	५७८७	४९.४५	५६.८६
		जम्मा	१४५८२	१३३३१	५५.०२	६०.१८
	जिल्लागत	छात्र	१३८९८	१०५८५	८४.५०	११०.९५
		छात्रा	१३१८७	९२९६	७९.४४	११२.६९
		जम्मा	२७०८५	१९८८१	८२.०५	१११.७९
नि.मा.वि.	सामुदायिक	छात्र	३५१२	२३२४	२८.५७	४३.१८
		छात्रा	४१६८	२७१०	३३.१२	५०.९४
		जम्मा	७६८०	५०३४	३०.८५	४७.७०
	संस्थागत	छात्र	४५८०	३६०१	४४.२७	३३.७९
		छात्रा	३९९८	३१०६	३७.९६	४८.८६
		जम्मा	८५७८	६७०७	४१.१०	५२.५७
	जिल्लागत	छात्र	८०९२	५९२५	७२.८५	९९.४९
		छात्रा	८१६६	५८१६	७१.०८	९९.८०
		जम्मा	१६२५८	११७४१	४३.१७	५९.७९
मा.वि.	सामुदायिक	छात्र	२१६७	८१९	१५.१०	३९.९६
		छात्रा	२८८०	९०३	१६.५५	५२.७९
		जम्मा	५०४७	१७२२	१५.८३	४६.४०
	संस्थागत	छात्र	२१९५	१३८९	२५.६१	४०.४८
		छात्रा	१९६५	१२१२	२२.२१	३६.०२
		जम्मा	४१६०	२६०१	२३.१०	३८.२४
	जिल्लागत	छात्र	४३६२	२२०८	४०.७२	८०.४५
		छात्रा	४८४५	२११५	३८.७७	८८.८१
		जम्मा	९२०७	४३२३	३९.७४	८४.६४

२.२.५ S.L.C. परिक्षा (२०६३) सम्बन्धि विवरणहरु :

विद्यालयको किसिम	परीक्षामा सहभागी संख्या	उत्तीर्ण					
		उत्कृष्ट	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	जम्मा	प्रतिशत
सामुदायिक	२५४१	३२	६२९	९०८	४३	१६१२	६३.४४
संस्थागत	२१८२	४१३	१३५७	२०३	३	१९७६	९०.५६
जिल्लागत	४७२३	४४५	१९८६	११११	४६	३५८८	७५.९७

२.२.६ उच्च शिक्षा अध्ययनको स्थिति (२०६२/६३)

गा.वि.स.	एस.एल.सी. उत्तीर्ण			प्रमाण पत्र तह			स्नातक			स्नातकोत्तर		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
बागे स्वरी	२२९	३५३	५८२	७८	११६	१९४	३०	७४	१०४	९	२६	३५
बालकोट	६२९	६३५	१२६४	२८४	३५३	६३६	२३२	३८८	६२०	५१	१५४	२०३
ताथली	२११	२४७	४५८	४०	७३	११३	१५	३७	५२	२	११	१३
सुडाल	२५७	४२१	६७८	६२	१३४	१९६	२७	७४	१०१	२	१८	२०
छालिङ	२५८	३१७	५७५	४५	७८	१२३	१४	३९	५३	१	११	१२
चांगु	३२४	४४३	७६७	१२	२२	३४	३	१३	१६	०	१	१
भौखेल	२५४	३३८	५९२	१६३	२२५	३८८	१०६	१९०	२९६	२०	७२	९२
सिरुटार,	१६४	२३२	३९६	१३७	२७१	४०८	७०	१६५	२३५	९	३७	४६
गुण्डु	१७१	२५२	४२३	११६	२०२	३१८	७४	१५५	२२९	५	२६	३१
नंखेल	१३०	१३४	२६४	०	३	३	०	०	०	१	३	४
सिपाडोल	१७०	१७२	३४२	९१	१७४	३०९	७०	१५१	२११	१	१२	१३
चित्तपोल	१२२	१७१	२९३	७५	१३६	२११	३५	८१	११६	१	१७	१८

श्रोत : शिक्षा विभाग, सानो ठिमी

२.२.७ उच्च शिक्षा अध्ययन गराउने शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	उच्च शिक्षा अध्ययन गराउने संस्थाहरुको नाम	ठेगाना
१	श्रीकृष्ण उच्च मा.वि	बागेश्वरी - १, खरीपाटी
२	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग कलेज	बेसी, चांगु ९
३	काठमाण्डौ स्कूल अफ ल	दक्षिण बाराही, दधिकोट ९
४	एस.ओ.एस. हर्मन माइनर	सानो ठिमी
५	माउण्ट एभरेष्ट	सूर्य विनायक
६	निकोलस	कटुञ्जे
७	ख्वप कलेज	च्यामासिंह
८	त्रिपुर एकेडेमी	सूर्य विनायक
९	आदर्श जनप्रेमी ईगलिस	कौशलटार
१०	नवदुर्गा बहुमुखी क्याम्पस	नवदुर्गा
११	आदर्श मल्टिपल क्याम्पस	सानो ठिमी
१२	बिरेन्द्र सैनिक आवासीय महाविद्यालय	सल्लाघारी
१३	भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस	बसपार्क
१४	सेन्ट्रल टेक्निकल क्याम्पस	सानो ठिमी
१५	सानो ठिमी क्याम्पस	सानो ठिमी
१६	श्रद्धा नर्सिङ क्याम्पस	
१७	शारदा क्याम्पस	
१८	जन आदर्श क्याम्पस	लामकु
१९	ख्वप उच्च मा.वि.	

२.२.८ जिल्लामा संचालन गरिएको शैक्षिक कार्यक्रमसंग आवद्ध संघ । संस्थाहरु

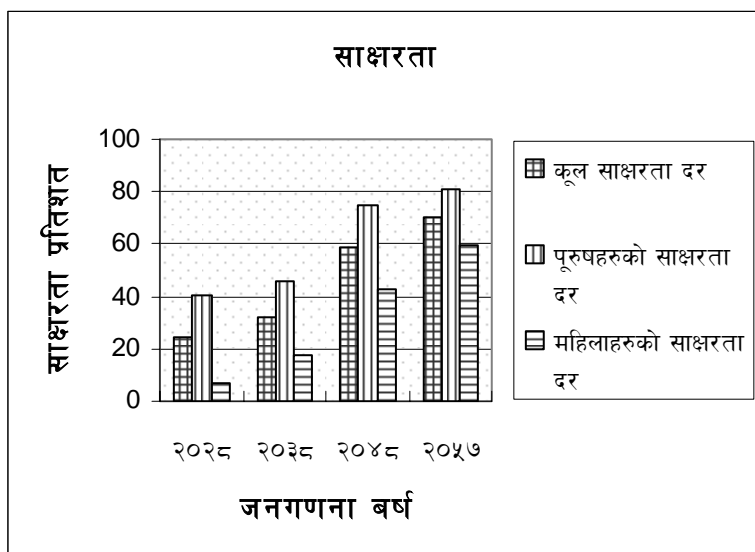
क्र.सं.	संघ । संस्थाको नाम	संस्थाबाट भएका कार्य विवरण
१	V.S.O. Nepal	बाल शिक्षा कार्यक्रममा सहयोग
२	JICA Nepal	प्राथमिक तहमा चारवटा गा.वि.स. का गणित विषयका शिक्षकहरुलाई सहयोग
३	World Vision, Nepal	<ul style="list-style-type: none"> पाँचवटा गा.वि.स. र एउटा न.पा.मा बाल विकास केन्द्र र भवन निर्माणमा सहयोग शिक्षक तालिम र शैक्षिक सामग्रीको लागि सहयोग
४	Global Action, Nepal	अरनिको श्रोतकेन्द्र भित्रका विद्यालयहरुलाई शैक्षिक तथा भौतिक सहयोग

श्रोत : जि.शि.का., भक्तपुर

२.२.९ शैक्षिक प्रवाह सूचक (विभिन्न जगणनाहरूवाट)

सूचक	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८
कूल साक्षरता दर	२४.२०	३२.३५	५८.८०	७०.५७
पुरुषहरूको साक्षरता दर	४०.२०	४६.९२	७४.८०	८९.९४
महिलाहरूको साक्षरता दर	७.९०	९.८३	४२.७०	५९.६४
कूल विद्यालय संख्या		९३८	२३२	४२८
विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	८,९८३	२८,४७७	४०,८९२	५२,०९४
कूल शिक्षक शिक्षिकाहरूको संख्या		६९०	९३४७	२२०५
शिक्षक/शिक्षिका विद्यालय अनुपात		४.४२	५.८९	५.९५
विद्यार्थी/शिक्षक । शिक्षिका विद्यालय अनुपात		४६.६८	३०.३६	२३.६३

श्रोत : के.त.वि.

श्रोत : के.त.वि.

२.२.१० जनगणना (२०५८) को शैक्षिक सूचकहरू

सूचक (२०५८)	प्रतिशत	इकाई	आधार
कूल साक्षरता दर	७०.६	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल जनसंख्याको अनुपात
पुरुष साक्षरता दर	८१.१	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढ गर्न जानेका पुरुष व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल पुरुष जनसंख्याको अनुपात
महिला साक्षरता दर	५९.६	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढ गर्न जानेका महिला व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल महिला जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ साक्षरता दर	६४.३	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढ गर्न जानेका व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ पुरुष साक्षरता दर	७७.९	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढ गर्न जानेका पुरुष व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल पुरुष जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ महिला साक्षरता दर	५०.४	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढ गर्न जानेका महिला व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल महिला जनसंख्याको अनुपात
प्राथमिक तहमा उपेक्षित, उत्पीडित र दलित विद्यार्थीहरु	३.५६	प्रतिशत	प्रा.वि.मा अध्ययनरत कूल विद्यार्थी संख्यामा पिछडिएका विद्यार्थीहरुको अनुपात
सबै तहमा अध्ययनरत छात्राहरु	४८.३४	प्रतिशत	कूल विद्यार्थीहरुमा छात्राहरुको अनुपात
प्राथमिक तहमा अध्ययनरत छात्राहरु	४९.०६	प्रतिशत	प्राथमिक तहमा अध्ययनरत कूल छात्राहरु र कूल विद्यार्थीहरुको अनुपात
युवा उमेरका साक्षर महिला-पुरुष अनुपात	०.८९	प्रतिशत	प्रति १०० जना साक्षर युवा पुरुषहरुमा साक्षर महिलाहरुको संख्या

प्रति हजार जनसंख्यामा विद्यालयहरुको संख्या	
सबैतहको लागि	२.०२
प्राथमिक तहका लागि	१.१९
नि.मा.वि. तहका लागि	०.४९
मा.वि. तहका लागि	०.३४

विद्यार्थी- शिक्षक/शिक्षिका अनुपात		शिक्षक/शिक्षिका - विद्यालय अनुपात	
(प्रति एकजना शिक्षकको औषत विद्यार्थी संख्या)		(प्रति विद्यालयका लागि शिक्षक/शिक्षिका अनुपात)	
सबैतहको लागि	२३.६३	सबैतहको लागि	५.१५
प्राथमिक तहका लागि	२७.०८	प्राथमिक तहका लागि	४.६८
नि.मा.वि. तहका लागि	२६.२७	नि.मा.वि. तहका लागि	४.९५
माध्यमिक तहका	१२.८५	मा.वि. तहका लागि	७.१३

श्रोत : के.त.वि.

२.३ स्वास्थ्य

यस जिल्लामा सरकारी अस्पताल १, मेडिकल कलेज तथा रिसर्च सेन्टर १, निजी स्वास्थ्य प्रतिष्ठान ५, अन्तरराष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्था ३, निजी स्वास्थ्य संस्था ५, गैह्र सरकारी संस्था १, निकाय २४, नियमित खोप क्लिनिक संख्या १४७, गाउँघर क्लिनिक संख्या ४३ वटा रहेका छन् । जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय अन्तर्गत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका १८९, ग्रा.स्वा.का. २१, मा.शि.का. १२, अ.हे.व. १२, अ.न.मी. १५, स्टाफ नर्स २, ल्याव टेक्निसियन १, असिस्टेन्ट ३, हे.अ. १ जनस्वास्थ्य निरीक्षक गरी ११ र चिकित्सक २ जना कार्यरत छन् ।

जिल्लामा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्थाहरु :

- भक्तपुर अस्पताल
- सिद्धिस्मृति महिला तथा बाल अस्पताल
- भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल
- डा. इवामुरा अस्पताल
- नेपाल कोरिया मैत्री अस्पताल
- जनस्वास्थ्य कार्यालय
- राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (रक्त संचार सेवा)
- नेपाल मेडिकल कलेज दुवाकोट (उपचार सेवा समेत)

२.३.१ स्वास्थ्य सूचक

Health Indicators	061/62	062/63	063/64
<i>Expanded Program on Immunization (खोप)</i>			
B.C.G. Coverage	67	63.3	64.4
D.P.T-3 Coverage	85	80.0	79.4
Polio-3 Coverage	85	80.0	79.7
HEP-3	90	81.0	79.4
Measles (दादुरा) Coverage	73	74.4	74.1
BCG Vs Measles Drop-out	-5.8	17.3	-15.0
DPT-1 Vs DPT-3 Drop-out	0.26	-1.1	-2.8
<i>Nutrition Program</i>			
Growth Monitoring Coverage as % of <3 children (New Visits)	37	44.5	60.7
Average Visit	2.5	2.0	1.6
Proportion of Malnourished children (Weight/Age- New Visits)	3.3	3.26	3.4
<i>Acute Respiratory Infection</i>			
Incidence of ARI/1000 <5 children	158.8	171.8	193.7
Proportion of Pneumonia among New cases	19.6	22.3	17.9
Proportion of Severe Pneumonia among New cases	0.7	1.0	0.6
<i>Diarrhoeal Diseases</i>			
Incidence of Diarrhoea/1000<5 children	158.8	171.8	193.7
Proportion of Pneumonia amont New cases	11.6	12.9	13.9
Proportion of Severe Pneumonia among New cases	0.3	0.17	0.03
<i>Safer Motherhood</i>			
ANC 1st Visits as % of Expected Pregnancies	38.6	36.1	36.8
Average no. of ANC Visits	3.0	3.1	2.8
% of Completing 4 ANC Visits among 1st Visits	60.0	76.0	50.0
Delivery conducted by Health Workers	1.9	1.9	2.4
<i>Family Planning</i>			
Contraceptive Prevalence Rate as % of MWRA	67.3	70.0	59.4
Couple Year of Protection as % MWRA	41.6	38.6	35.4
New Users as of % MWRA	13.8	12.0	10.7
12.0P10.7ermanent Methods (Target Vs Achievement)	85.9	83.1	71.0
<i>PHC/ORC Program</i>			
% of Functional PHC/ORC		80.5	89.9
Average no of elients served per clinic		8.8	8.0
<i>Tuberculosis Control Program</i>			
Case Finding Rate	48	42	44
Treatment Success Rate	89	90	87.5
Cure Rate	89	90	87
Sputum Conversion Rate	90	89	85

Health Indicators	061/62	062/63	063/64
<i>Curative Services</i>			
OPD Total cases as % of total Population	-	42.9	35.0
<i>FCHV Program</i>	7.4	8.4	8.2
Average no. of Mother's Group meeting held in a Year/FCHV	7.4	8.4	8.2

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.२ परिवार नियोजन प्रयोगकर्ता विवरण (२०६३/०६४)

क्र.सं.	kl/jf/ lgoof]hgsf] साधन	संख्या
१	कण्डोम वितरण	९१४९६
२	पिल्स प्रयोगकर्ता	३३०२
३	डिपो	१३४९६
४	आइ.यू.डि.	१०३
५	नरप्लान्ट	१६२
६	पुरुष भ्याक्सेटोमी	३४०२
७	महिला स्थायी बन्ध्याकरण	८६९६

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.३ श्रेणीगत प्रमुख १० रोगहरूको विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	पुरुष	महिला	कूल
१	स्वास प्रश्वास	६६४०	६५२९	१३१६९
२	डायरिया	३९९२	३५२२	७४३४
३	छाला सम्बन्धि	३४८०	३७५७	७२३७
४	ज्वरो	२५३६	२५९९	५१२७
५	हाट खुट्टा भांचेको	२५०५	२०६५	४५७०
६	ग्यासटाइटिस	१९४४	२५८५	४५२९
७	पेट दुख्ने	१६२७	२२३०	३८५७
८	दांत सम्बन्धि	१३८५	१६५९	३०४४
९	जुका, पेट दुख्ने	१०७३	१२५३	२३२५
१०	कान सम्बन्धि	११९८	२२३०	२२३०

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.४ Sputum Conversion Report of 2063/64							
Case Finding	No.	Negative	Positive	Died	Defaulted	Transfer	No

	Registered										out		Result	
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
New Smear Positive	121	65	101	59	12	1	1	1			5	1	2	3
Relapse	38	8	34	6	2	1	0	0	1	0	0	0	1	1
Failure	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Return after defaulter	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

श्रोत : राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र

Sputum Conversion Report of 2063/64			
Case Finding	Conversion %		
	M	F	Total
New Smear Positive	83	91	86
Relapse	89	75	87
Failure	0	100	67
Return after defaulter	100		100

Sputum Conversion Report of 2063/64 by DOTS Centre													
Name of Centre	New Smear Positive												
	No. Registered		Negative		Positive		Died		Transfer out		No Result		
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	
Bhaktapur Hospital	18	8	14	8	3	0	0	0	1	0	0	0	
Bode HP	7	6	7	5	0	1	0	0	0	0	0	0	
Bageshori HP	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
BMPHCC	25	12	22	11	3	0	0	1	0	0	0	0	
Changu PHC	6	2	5	2	0	0	0	0	1	0	0	0	
Dadhikot PHC	7	3	6	3	1	0	0	0	0	0	0	0	
Gundu HP	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Iwamura Hos	17	2	15	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
Kamalbinayak	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	
Korea Thimi Hospital	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nagarkot HP	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nankhel HP	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tathali HP	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Thimi HP	12	15	10	14	1	0	1	0	0	1	0	0	
Suryebinayak Polyclinic	12	6	7	6	2	0	0	0	3	0	0	0	
BHaktapur	121	65	101	59	12	1	1	1	5	1	2	3	

Sputum Conversion Report of 2063/64 by DOTS Centre continued....	
Name of Centre	Conversion %

	M	F	Total
Bhaktapur Hospital	78	100	85
Bode HP	100	83	92
Bageshori HP	100	100	100
BMPHCC	88	92	89
Changu PHC	83	100	88
Dadhikot PHC	86	100	90
Gundu HP	100	100	100
Iwamura Hos	88	100	89
Kamalbinayak	0	0	0
Korea Thimi Hos	100	100	100
Nagarkot HP	100	100	100
Nankhel HP	100		100
Tathali HP	100		100
Thimi HP	83	93	89
Suryebinayak Polyclinic	58	100	72
BHaktapur	83	91	86

श्रोत : राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र

२.३.५ गा.वि.स. मा रहेका स्वास्थ्य कार्यालयहरु

क्र.सं.	गा.वि.स.	कार्यालय	वडा	स्थान
१	बागेश्वरी	इलाका स्वास्थ्य केन्द्र	७	बगुवा
२	बालकोट	उप स्वास्थ्य उपचौकी	४	खल्पीटार
३	छालिंग	आयुर्वेदिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	८	
४	चाँगुनारायण	चाँगुनारायण प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	३	हुचीदुंगा
५	चित्तपोल	चित्तपोल उप-स्वास्थ्य चौकी		
६	दधिकोट	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	९	
७	भौखेल	भौखेल उपस्वास्थ्य चौकी	३	दहाल-गेलाल गाउँ
८	नगरकोट	नगरकोट स्वास्थ्य चौकी		
९	सिपाडोल	स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	२	ढिकुरो
१०	सुडाल	उप-स्वास्थ्य चौकी	९	
११	सिरुटार	स्वास्थ्य चौकी	२	सिरुटार
१२	गुण्डु	गुण्डु		तिथलो

श्रोत : जि.वि.स.

२.३.६ भक्तपुरमा गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति ,२०६३(अनुमानित)

गरिबीको दर	८.७%	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको दर	५०.६ %
गरिबीको विषमता	२.० %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको विषमता	९.९ %
गरिबीको गहनता	०.७ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको गहनता	२.८ %
पुङ्कोपन	३.९२%	अल्पवजन	२.५५ %
सख्त पुङ्कोपन	१.३ %	सख्त अल्पवजन	५.४ %
दुव्लोपन	३.५ %	सख्त दुव्लोपन	०.२ %

श्रोत : के.त.वि

२.३.७ भक्तपुरको शहरी क्षेत्रमा गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति, २०६३ (अनुमानित)

गरिबी सूचक	भक्तपुर	मध्यपुर	गरिबी सूचक	भक्तपुर	मध्यपुर
गरिबीको दर	६.७	६.९	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको दर	६१.८ %	४९.८ %
गरिबीको विषमता	१.५ %	१.६ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको विषमता	९.४%	८.४%
गरिबीको गहनता	०.५ %	०.६ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको गहनता	२.६ %	२.४ %
पुङ्कोपन	३५.७ %	३३	अल्पवजन	२१.५ %	२०.९ %
सख्त पुङ्कोपन	१०.८ %	९.६ %	सख्त अल्पवजन	३.९ %	३.८ %
दुव्लोपन	२.७%	३.१%	सख्त दुव्लोपन	३.९%	३.८%

श्रोत : के.त.वि.

खण्ड ३ भौतिक पूर्वाधार

३.१ यातायात

यस जिल्लामा विकट पहाडी क्षेत्रमा बाहेक उपत्यकाको धेरैजसो क्षेत्रमा सडक यातायातको सुविधा रहेको देखिन्छ । भक्तपुरदेखि काठमाडौं १३ कि.मि., नगरकोट २० कि.मि, चांगु नारायण ६ कि.मि, बनेपा १३ कि.मि, धुलिखेल १७ कि.मि. को दूरीमा रहेको छ ।

३.१.१ Bridge inventory

Ward No	Location	Length (in meter)	Breadth (in meter)	Span	Condition
1	Gonspul	11.75	3.33	2	Fair
1	Chokantala	13.4	4.8	3	Good
1	Bramhayani	11.5	3.4	1	Good
2	Lantiko North (To Libali)	7.7	6.7	1	Good
2	Lantiko South (To Jagati)	15.8	6.7	1	Good
2	Purano–Jagati	15.7	3	1	Fair
2	Jagati Arniko Highway	8.4	3.9	1	Good
2	Maheshory(East)	15	2.8	3	Good
4	Chhaling	12	3.4	3	Good
4	Wanti (Changu)	5.5	3.8	1	Good
5	Dekocho	12.6	2.8	2	Good
5	Kalighat	18	3.7	3	Good
6	Maheshory (West)	13.2	3.5	3	Good
6	Hanumanghat (North)	13.7	2.9	3	Good
7	Hanumanghat (South)	20.4	3.5	3	Fair
11	Bhelukhel	22.5	2	4	Fair
12	Chupinghat	22.3	3.1	3	Fair
12	Kalacha	5	3.5	1	Good
14	Ram Mandir	24.6	3	3	Good
15	Barico (Barkhepul)	10.4	3.8	1	Good
15	Danpakhe	7.3	3.4	1	Good
16	Barahi	26.5	2.8	3	Good
17	Nicoshera	20	7.5	1	Fair
17	Sallaghari	15.5	6	1	Good
17	Dhalakhusi	18.4	3.2	3	Good
17	Nepali Bridge	19.2	2.75	3	Good
17	Srijanagar Arniko Highway	51	6.8	3	Good

श्रोत : भक्तपुर नगरपालिका

३.१.२ शहरी मोटरबाटो सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	सडकको नाम	चौडाई (मीटरमा)	लम्बाई (मीटरमा)	सडकको प्रकार
१	आदर्श बसस्टप देखि भीमसेनस्थानसम्म	४	३२५	कालोपत्रे
२	भीमसेनस्थान देखि चुपिगघाटसम्म	४.३	११५	कालोपत्रे
३	भीमसेनस्थान देखि भीमसेनस्थान पुलसम्म	४.६	५०	कालोपत्रे
४	हस्पिटल दोवाटोदेखि वासिकचा दोवाटोसम्म	५.१०	१५०	ईटा छापेको
५	जगाटीदेखि हनुमानघाट पुलसम्म	६	४२५	कालोपत्रे
६	जगाटीदेखि च्यामासिंह सम्म	६.३०	८५०	कालोपत्रे
७	च्यामासिंह-ब्रम्हायणी-भनेपुलसम्म	३.७०	१०५०	कालोपत्रे
८	पचिखेल महेस्वरी हनुमानघाट	४.५०	२७०	ग्राभेल
९	च्यामासिंहदेखि कमलविनायक चोकसम्म	५.६०	७२५	कालोपत्रे
१०	देकोचादेखि ओन्तिसम्म(चांगुनारायण रोड)	४.५०	१५७०	कालोपत्रे
११	व्यासीदेखि कालिघाट पुलसम्म	४.२५	५००	कालोपत्रे
१२	वसित-अंचापोखरी-कालिघाटरोड	५	३२५	ईटा र ग्राभेल
१३	हाकुपो हिटीदेखि बर्खेपुलसम्म	४.५०	३७५	ग्राभेल
१४	हाकुपो हिटीदेखि ने.दू.सं. सम्म	५	४००	कालोपत्रे
१५	सल्लाघारी तिनकुनेदेखि दूधपाटीसम्म	५.८०	१३५०	कालोपत्रे
१६	दूधपाटीदेखि खौमा सम्म	६.५०	७००	कालोपत्रे
१७	सूर्यविनायकदेखि राम मन्दिर पुलसम्म	६.४०	३००	कालोपत्रे
१८	राम मन्दिर पुलदेखि भोलाछेंसम्म	३.५५	३५०	कालोपत्रे
१९	बाराही पुलदेखि राम मन्दिर पुलसम्म	३.८०	१९०	कालोपत्रे
२०	बाराही बसस्टपदेखि बाराही मन्दिर सम्म	४.३५	१६५	हुंगा छापेको
२१	बाराही मन्दिरदेखि बाराही पुलसम्म	३.१५	१३५	हुंगा छापेको
२२	हनुमन्ते ब्यान्क कोरीडोर	१०	९४९	ग्राभेल
२३	वासिकचादेखि लिवाली प्लानिंग रोडसम्म	१०	५५०	ग्राभेल
२४	प्लानिंग रोड	२६	७७०४	ग्राभेल
२५	श्रृजनानगरदेखि सल्लाघारीसम्म	४	३२७०	ग्राभेल
२६	सल्लाघारीदेखि नगरकोटजाने बाटोसम्म	४	३२७०	कालोपत्रे
२७	भानेपुलदेखि गोंसपुलसम्म	५	३२५	ग्राभेल
२८	कमलविनायकदेखि बागेश्वरीसम्म	५	६१०	ग्राभेल
	कूल सडक लम्बाई (कि.मी.) ३१			

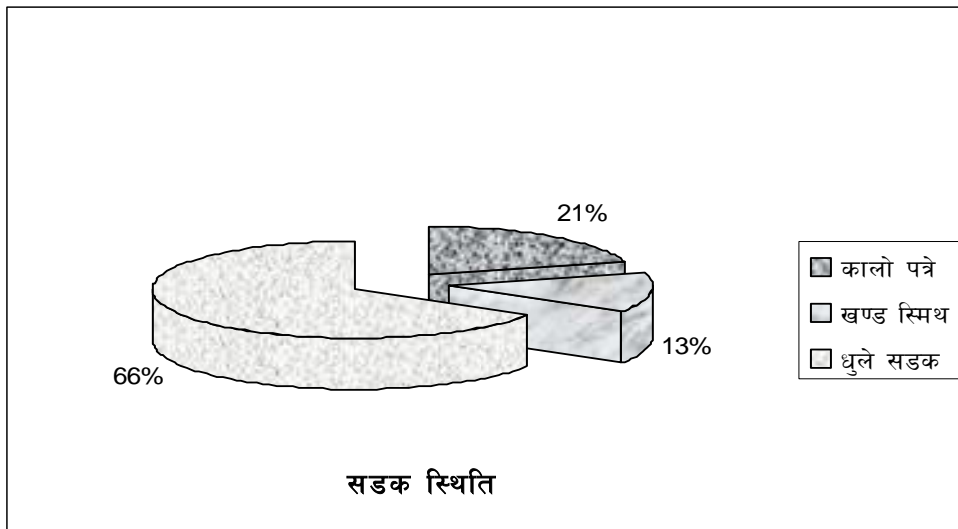
श्रोत : भक्तपुर नगरपालिका

३.१.३ सडक स्थिति

क्र.सं.	सडक	लम्बाइ (कि.मी.)
---------	-----	-----------------

१	कालो पत्रे	११
२	खण्ड स्मिथ	७
३	धुले सडक	३५
	कूल	५३

श्रोत: जिविसको कार्यालय भ.पू.

३.१.४ बस बिसौनीको विवरण

गा.वि.स.	वार्ड नं.	बस बिसौनीको नाम	गा.वि.स.	वार्ड नं.	बस बिसौनीको नाम		
बागेश्वरी	१	बाँसबारी	नखेल	१	पलाँसे		
	१	घुमौनी		९	भातेढिकुर		
	१	भद्रकाली		७	जोरपाटी		
	१	खरीपाटी		८	नलिनचोक		
	१	दूध डेरी	सिपाडोल	१	सूर्यविनायक टूलीबस स्टप		
	१	मुहान पोखरी		८	जगाते		
बालकोट	५	बालकोट चोक	सिरुटार	२	आदर्श बस स्टप		
	५	गणेश चोक			उपयोगी चोक		
छालिङ	८	खरिपाटी			धनसार चोक		
	९	तेलकोट			चारदोबाटो		
	२	पिखेल			मिलनचोक		
	२	पोकने पाटी			सोयल गाउँ		
चाँगुनारायण	६	चाँगु		ताथली	५	फैढोक	
	८	नारायणटार			९	गोठाले चौर	
दधिकोट	७	हिन्चोक				६	खर्कपुल
	६	गाम्चा				२	छाप

गा.वि.स.	वार्ड नं.	बस बिसौनीको नाम	गा.वि.स.	वार्ड नं.	बस बिसौनीको नाम
	३	पंकाडोल			
	३-५	तर्खगाल			
गुण्डु		रानीखोला			
भौखेल	४	न्यौपानेगाउँ			
	३	गेलालगाउँ			
	६	भौखेल			
	६	ठकुरीगाउँ			
	५	सुन्दरथली			

श्रोत : जि.वि.स.

३.१.५ विभिन्न भौतिक पूर्वाधार विकासको उपलब्धीको सारांस :

क्र.सं.	कार्य विवरण	ईकाइ	जम्मा
१	वाटो ट्रेक निर्माण	कि.मी.	७.५
२	ग्राभेलिङ्ग	कि.मी.	६.४०
३	सडक कालोपत्रे	कि.मी.	४.२०
४	सडक कंक्रीट गर्ने	कि.मी.	०.२६५
५	नाली निर्माण पक्की	र.मी.	१८५०
६	रिटेनिङ्ग वाल । टेवा पर्खाल	र.मी.	७९५
७	ट्यूम पाईप जडान	र.मी.	७७५
८	खा.पा.आ.संचालन, मर्मत तथा सुधार	गोटा	१५
९	भवन निर्माण सुधार, मर्मत	गोटा	२६
१०	कल्भर्ट निर्माण सुधार	गोटा	७
११	इन्टेक निर्माण	गोटा	१६
१२	पाइप लाईन	कि.मी.	२१.६९
१३	पानी पोखरी	गोटा	३
१४	सार्वजनिक तथा निजी धारा	गोटा	४५
१५	पटहोल्स, प्याचवर्क, मर्मत	कि.मी.	०.५
१६	कजवे निर्माण	गोटा	२
१७	ढुंगा । ईटा विछ्याउने	र.मी.	५३०
१८	संभाव्यता अध्ययन (ग्रा.खा.पा.)	गोटा	१
१९	ग्याविन वाल	गोटा	१६०

श्रोत : जिल्ला विकास सन्देश, जि.वि.स.

३.१.६ दशौं योजनाका सूचकहरुमा भएका वार्षिक उपलब्धीहरु

कार्य विवरण	इकाई
-------------	------

१२ सय किमि कच्ची ग्रामीण सडक	६.९० कि.मी.
६ सय किमि ग्रामिण सडक ग्राभेल	५.७५ कि.मी.
२५० कि.मि. प्रतिवर्ग ग्रामिण सडक कालोपत्रे	२.५३५ कि.मी.
५ हजार किमि प्रति वर्ष ग्रामिण सडक नियमित गर्ने	७० कि.मी.
६ सय कि.मि. ग्रामिण सडक अवधिक मर्मत संभार	६५ कि.मी.
१२ सय पुलको वृहत मर्मत संभार	३ गोटा
२ सय हेक्टर थप जग्गामा सिंचाई सेवा	४.५ हेक्टर (सुविधा थप)
१ लाख जनतालाय खानेपानी सुविधा पुग्ने	१४५० (सुविधा थप)
घोरेटो बाटो	३५० मीटर
सामुदायिक भवनहरु	२ गोटा
खानेपानी सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रमवाट सौचालय निर्माण	२३ गोटा

३.२ विद्युत

यस जिल्लाको नगरपालिकाको प्रायः सबै क्षेत्रमा विद्युत सेवा उपलब्ध भएको छ । विविद्युत्तिकरण भएको गा.वि.स. हरूमा कटुञ्जे, दुवाकोट, भौखेल, छालिङ, सिपाडोल, नगरकोट, बागेश्वरी, सुडाल, ताथली, चांगुनारायण, चित्तपोल, र नंखेल पदछन् । आ.व. २०६३/६४ अनुसार ग्रामिण क्षेत्रमा १२,४३४ र नगर क्षेत्रमा ११,४७८ गरी जम्मा ग्राहक संख्या २३,९१२ रहेको छ । वार्षिक प्राप्त युनिट ६२६७५,२५३ रहेको छ भने वार्षिक विक्री युनिट २३६३६,४३९ रहेको छ र यसबाट रु . १५०९८२,१५३५९ संकलन गरिएको छ ।

विद्युत चुहावत प्रतिशत	:	६९.७२
प्रति ग्राहक प्रति महिना विद्युत खपत:		८२.५८ यूनिट
प्रति ग्राहक वार्षिक विद्युत खपत	:	९९०.९६ यूनिट
विस्तार भएको ११ के.भी. लाइन	:	१३५.५६ कि.मि.
विस्तार भएका ४०० । २३० भोल्ट लाइन		६३६ कि.मि.
जडान भएको ट्रान्सफरमरहरुको संख्या		२३९ वटा
लाभान्वित घर परिवार संख्या	:	४९२५३

३.२.१ घरमा बत्तिको प्रमुख स्रोतको आधारमा घरधुरी विवरण

बत्तिको स्रोत	राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको बिजुली	मट्टितेल	सोलार	गोबर ग्याँस	जम्मा
गा.वि.स.					

बत्तिको स्रोत गा.वि.स.	राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको बिजुली	मट्टितेल	सोलार	गोबर ग्याँस	जम्मा
बागेश्वरी	८३२	२७		२	८५२
बालकोट	१३९२	८			१६
छालिंग	१२७१	५९		१९	१३४९
चांगु	१०२५	३३		१	१०५९
चित्तपोल	९३२	३			९३५
दधिकोट	८	१२५	६	१००६	११४५
गुण्डु	९३३	७०			१०००
झौखेल	११११	१७	२	१	११३१
कटुञ्जे	१३३७	१०		११	१३५२
नगरकोट	६८८	१३		३	७०४
नंखेल	८३७	३७			९१५
सिपाडोल	१०५०	७७			११२७
सिरुटार	७०८	५			७१३
सुडाल	९७८	१२			९९०
ताथली	९३६	९			९४५

श्रोत : जि.वि.स.

३.३ सिंचाई

यस भक्तपुर जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ८० प्रतिशत भूमि खेति योग्य रहेको छ । कूल खेतीयोग्य जमिन मध्ये करीव ३० प्रतिशत जति साना ठूला सिंचाई आयोजना संचालन भई सिंचाईको व्यवस्था भएको छ भने बाँकी भूमि आकाशे वर्षामा नै निर्भर रहेको छ ।

३.३.१ सिंचाई योजनाहरूको विवरण

क्र.सं.	योजनाहरूको नाम	वडा नं.
१.	कटुढल सिंचाई योजना, बागेश्वरी	२
२.	राजकुलो , बागेश्वरी	१
३.	बालफाँट तेर्सो कुलो , बागेश्वरी	३
४.	बाल वनको कुलो , बागेश्वरी	५
५.	महादेव खोला, दधिकोट	६
६.	ढुंगेखोला, दधिकोट	
७.	चर्खण्डी खोला, दधिकोट	८

३.३.२ सिंचाई आयोजनाहरु

सि.नं.	गा.वि.स	आयोजनाको नाम
१	भौखेल	भौखेल- ७ वौंको फांट सिंचाई योजना
२	भौखेल	भौखेल- ८ श्री गणेश सामुदायिक कृषक संस्था सिंचाई योजना
३	चित्तपोल	चित्तपोल- २ सल्याफांट सिंचाई कुलो
४	चित्तपोल	चित्तपोल १- ३ ठाडो खोलामा सिंचाई बांध
५	छालिङ	छालिङ-५ तल्लो गणेश डोल फांट र ओपी सिंचाई कुलो
६	नगरकोट	नगरकोट १ -२ घुसी फांट कुलो
७	नगरकोट	नगरकोट १ राजकुलो
८	नंखेल	नंखेल-२ त्रिवेणी सिंचाई कुलो
९	ताथली	ताथली- ८ साततले बांध मर्मत
१०	सिपाडोल	सिपाडोल-५वासुकी सिंचाई योजना
११	छालिङ	छालिङ-७ मनकामना मन्दिर मुनि खोलावाट सिंचाई
१२	सुडाल	सुडाल -७ रुम्टी खोला सिंचाई
१३	सुडाल	सुडाल -८ र ९ को खोलामा कुलो बनाउने
१४	ताथली	ताथली २ र ४ बांध निर्माण

श्रोत : जि.शि.का.

३.४ खानेपानी :

जिल्लाको संपूर्ण जिल्लावासीलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने उद्देश्यले खानेपानी तथा ढल निकास विभाग अन्तर्गत खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय लगायत अन्य निकायहरु जस्तै खानेपानी संस्थान, जिल्ला विकास समिति, युनिसेफ, खानेपानी तथा सरसफाई विकास बोर्ड, गा.वि.स तथा अन्य गैर सरकारी निकायहरु प्रयत्नरत छन् ।

३.४.१ खानेपानी आपूर्तीको आधारमा घरधुरी विवरण

स्रोत गा.वि.स.	कुवा	ढुङ्गेधारा	पाइप धारा	इनार/ट्युबेल	अन्य	जम्मा
बागेस्वरी	३१	३३	६५९	६	१९	८५२
बालकोट	७०	५७	८२८	४५९	१४	१४१६
भौखेल	११११	१७	२	१	५	११३६
दधिकोट	११	१४०	९७३	२६	७	११५७
चित्तपोल	७७	३६	७८८	२४	१०	९३५
छालिङ	११९	१८१	९९४	५२	३	१३४९
नगरकोट	१३८	३६	४३४		११३	७३०
चांगु	१८९	३२८	४८३	२२	४३	१०६५
नंखेल	११	२३	८६९	२	१२	९१७

गा.वि.स. \ स्रोत	कुवा	ढुङ्गेधारा	पाइप धारा	इनार/ट्युवेल	अन्य	जम्मा
गुण्डु	५५	१३	७८८	७	१३७	१०००
कटुञ्जे	३३	१८७	१०४०	८४	२०	१३६४

श्रोत : जि.वि.स.

३.४.२ सार्वजनिक तथा निजी धारा सम्बन्धि बिबरण

क्र.सं.	बिबरण	धारा संख्या
१	१।२ ईञ्च मिटर भएको निजी	७३२६
२	मिटर नभएको	३९७
३	१।२ ईञ्च मिटर भएको सरकारी	२०
४	मिटर नभएको सरकारी	८
५	अन्य	२२
	जम्मा	७७७३
	सार्वजनिक धारा	१९४

३.४.३ ग्रामीण खानेपानी आयोजनाहरु

क्र.सं.	आयोजनाको नाम
१	पिखेल खानेपानी आयोजना
२	कृष्णमन्दिर खानेपानी आयोजना (शिवाढोल)
३	महतगाउँ खानेपानी आयोजना
४	सिपाडोल खानेपानी आयोजना
५	नगरकोट खानेपानी आयोजना
६	नखेल खानेपानी आयोजना
७	डागाचा खानेपानी आयोजना
८	दधिकोट पाल्लेटार न्यौपाने गाउँ खा.पा.यो

श्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय

३.५ सञ्चार

३.५.१ हुलाक सेवा :

यस जिल्लामा १ जिल्ला हुलाक , ८ इलाका हुलाक कार्यालय र १३ अतिरिक्त हुलाक गरी जम्मा २२ वटा हुलाक कार्यालय संचालित छन् । हुलाक कार्यालयबाट टिकट विक्री, चिट्ठी रजिष्टर्ड , आन्तरिक द्रुत सेवा, पोष्टबक्स सेवा , धनादेश सेवा जस्ता कार्यहरु सञ्चालित छन् । जिल्ला हुलाक कार्यालयबाट हुलाक सेवा वाहेक अरु आर्थिक सेवाहरु हुलाक वचत बैंक, मनि अर्डर सेवा, विमा सेवा पनि उपलब्ध गराउदै आएका छन् ।

३.५.२ दूरसंचार सेवा

यस जिल्लाको भक्तपुर तथा मध्यपुर नगरपालिका लगायत अधिकांश गा.वि.स.हरूमा टेलिफोन सुविधा उपलब्ध भै रहेको छ । यस जिल्लामा रहेका भक्तपुर, गठ्ठाघर, नगरकोट र नंखेल एक्सचेञ्ज अन्तर्गत आ.व. २०६३/६४ भित्र ८८५३ टेलिफोन लाईन बितरण भै सकेको छ ।

३.५.३ सूचना तथा सञ्चार साधनको प्रयोगको स्थिति

गा.वि.स. \ साधन	रेडियो	टेलिभिजन	टेलिफोन	मोबाइल	कम्प्युटर
बागेश्वरी	६४५	५७८	२०५	१५५	८
बालकोट	१३५५	१३३५	९०५	७९८	९९
छालिंग	१०३४	११००	४८८	३५२	१३
चांगु	८७८	७८१	२०१	१२	८७८
चित्तपोल	७९६	७९१	३०६	१६५	१०
दधिकोट	५३५	५९४	२९४	१८०	३०
भौखेल	९११	९३८	३७८	३८८	४१
कटुञ्जे	१३२९	१३५३	९०३	८८९	११६
नगरकोट	४७९	४०९	१०५	१३२	२
नंखेल	८५०	८०२	२२५	१८	८५०
सिपाडोल	९०१	९४४	४७८	३९९	४२
सिरुटार	६४८	६६९	३०१	२८९	३१
सुडाल	७५५	७१७	१८२	२२२	८
ताथली	८०१	८२१	३००	१४१	५
गुण्डु	७६२	७३४	३९२	२१५	२३

३.६ सामाजिक सुरक्षा

यस जिल्लामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र महानगरीय प्रहरी परिसर वाट सुरक्षा सम्बन्धी कार्य गर्दै आइरहेको छ ।

३.६.१ महानगरीय प्रहरी परिसरले गरेका मुद्दा सम्बन्धि विवरण

मुद्दाको किसिम	श्रावण	भाद्र	आश्वि	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेष्ठ	अषाढ	जम्मा
कर्तव्य ज्यान	२				१			१			१	२	७
विषको प्रयोग			१										१
ज्यान मार्ने उद्योग		१	३	२	१			१	१	१		२	१२
भवितव्य ज्यान	२	२	१	१	१	१	३		१	३	१	३	१९
फुटकर ज्यान	२		४	२	१		५	७	१	२		२	२६
विषखाएर	२	४	३	४		२			१	१	१	१	१९
आगो लगाएर					१								१
भुण्डिएर	४	२	१	२	२	१	१		१	३	१	४	२२
डुवेर						२							२
डाका		१	१						१				३
चोरी	१	२	३	३	२	२	३	७	१	१	२		२७
चौपाया चोरी			१										१
ठगी		२							१		१	१	५
खोटा चलन						१							१
लागु औषध	१			१			१						३
कालो बजार		१											१
चन्दा संकलन									१				१
सरकारी छाप कर्ते								१				१	२
के.सा.अ.	३	६	६	५	८	१२	११	१६	९	१४	७	८	१०५
नागरिकता सम्बन्धि						१	१						२
लिखित गोप्यता									१				१
जिउ मास्ने बेच्ने		१				१							२
बहु विवाह			१		१							१	३
जवरजस्ती करणी								१	१	१			३
ज.ज.क.उद्योग			१	१						१	१		४
सवारी दुर्घटना	१	१	१		४	३	२	४	३	७	३		२९
मानिस मृत्यु								१					१
सवारी दुर्घटनाबाट अंगभंग	१			१									२

मुद्दाको किसिम	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेष्ठ	अषाढ	जम्मा
अवैध हातहतियार									१				१
अरुको तर्फबाट परिक्षा दिएको									१				७
जम्मा	१९	२३	२७	२२	२२	२६	२७	३९	४	३४	१८	२५	३०६
फछ्यौट	८	१६	१२	१२	१४	२०	१७	३२	१९	२३	१३	९	१९५
बांकी	११	७	१५	१०	८	६	१०	७	५	११	५	१६	१११

श्रोत : महानगरीय प्रहरी परिसर, ल.पु.

३.६.२ जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रदान गरिएका सेवा सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	संघ संस्था दर्ता	९३	
२	राहदानी वितरण	६५८०	
३	नाबालक परिचय पत्र	११९	
४	नागरिकता वितरण प्रतिलिपी वंशज वैवाहिक अंगिकृत	१३२७ ५२८७ ९	पुरुषले विदेशी महिला विवाह गरेको
५	विवाह दर्ता	७	स्वदेशी र विदेशीको कोर्टमेरिज
६	सार्वजनिक मुद्दा सम्बन्धि अपराध दर्ता फछ्यौट	९३ ९३	फैसला

३.७ बित्तिय संस्थाहरु

३.७.१ महिला विकास अन्तर्गत सञ्चालित खासगरी कृषि, पशु, सेवा, तरकारी खेती, शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानी गर्ने संस्थाहरुको विवरण :

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	दर्ता नं.	दर्ता मिति	शेयर सदस्य संख्या	लगानीमा रकम
क	महिला विकास कार्यक्रमतर्फ					
१	वासुकी महिला विकास व.स.संस्था लि.	कटुञ्जे	५८	२०५८।११।२७	३८८	२३३८८०२
२	शान्ति भैरव महिला विकास व.स.संस्था लि.	नंखेल	६०	२०५८।११।२७	२०१	९१५३००
३	आशापुरी महिला विकास व.स.संस्था लि.	सिपाडोल	५९	२०५८।११।२७	१५४	४५०५००
४.	जाल्पादेवी महिला विकास व.स.संस्था लि.	नगरकोट	६३	२०५८।११।२९	२००	१२६०४००
५.	दिपज्योती महिला विकास व.स.संस्था लि.	भौखेल	८४	२०६०।३।१३	१३७	६४१५००
(ख)	महिला जागृति कार्यक्रमतर्फ					
१	श्रीदेवीस्थान महिला जागृति व.तथा ऋ.स.सं.लि.	छालिङ	७८	२०५९।९।१९	१९३	६३४४००
२	फैढोका गणेश महिला जागृति व.तथा ऋ.स.सं.लि.	दुवाकोट	७७	२०५९।८।१४	२५७	८६४८००
३	मनकामना महिला विकास व.स.सं.लि.	बालकोट	६२	२०५८।११।२९	२२३	४१०९१४०

श्रोत : महिला विकास कार्यालय, भक्तपुर

३.७.२ यस जिल्लाको गा.वि.स.मा भएको विभिन्न किसिमको सहकारी संस्थाहरुको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं.	गा.वि.स	बचत तथा ऋण स.सं.	महिला बचत तथा ऋण स.सं.	दुग्ध उत्पादन स.सं.	अन्य सहकारी स.सं.	अन्य महिला सहकारी स.सं.
१	ताथली	३	३	३	२	
२	सुडाल	२		६		२

क्र.सं.	गा.वि.स	बचत तथा ऋण स.सं.	महिला बचत तथा ऋण स.सं.	दुग्ध उत्पादन स.सं.	अन्य सहकारी स.सं.	अन्य महिला सहकारी स.सं.
३	बागेस्वरी	६		४	१	
४	नगरकोट	४		२		१
५	छालिङ	६	१	६	२	
६	चांगु	१	१		१	
७	दुवाकोट	५	१	१		१
८	भौखेल	२		२	२	१
९	बालकोट	११	२			१
१०	सिरुटार,	१	१	१	१	
११	दधिकोट	३	१	२	४	
१२	कटुञ्जे	९	१	१	३	२
१३	गुण्डु	५	१	४	२	१
१४	नंखेल	४		३	१	१
१५	सिपाडोल	५				२
१६	चित्तपोल	२		२		

३.७.३ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरूको संख्यात्मक विवरण :

भक्तपुर नगरपालिका		मध्यपुर ठिमी नगरपालिका	
वार्ड न	ब.तथा ऋ.स.सं सख्या	वार्ड न	ब.तथा ऋ.स.सं सख्या
१	५	१	५
२		२	५
३	१	३	६
४		४	११
५	१	५	४
६	२	६	५
७	७	७	६
८	१	८	५
९	३	९	४
१०	१	१०	६
११	१	११	४
१२	१	१२	७
१३	३	१३	४
१४	२	१४	५
१५	१३	१५	६
१६	५	१६	३

१७	५	१७	४
----	---	----	---

३.७.२ कृषि विकास बैंकको निक्षेप तथा कर्जा सम्बन्धि विवरण

खातावालहरुको निक्षेप सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	खाताको प्रकार	खातावालको संख्या	रकम (रु. हजारमा)
१	चलती	८९३	४१०६७
२	वचत	४४३०	२१६४५६
३	मुद्दति	१७२	२५८८७
	जम्मा	५४९५	२८३४२८

श्रोत :कृषि विकास बैंक लि, शाखा कार्यालय

ओभरड्राफ्ट सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	किसिम	संख्या	रकम (रु. हजारमा)
१	व्यक्तिगत	१३८	४५२६६
२	संस्थागत	२२	२२२५४
	जम्मा	१६०	६७५२०

श्रोत :कृषि विकास बैंक लि, शाखा कार्यालय

ऋण सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कर्जा	संख्या	रकम (रु. हजारमा)
१	व्यापार	५५	३५१९४
२	घरेलु उद्योग	४३	३८१९६
३	आवास	३१	८८२९
४	सेवा सम्बन्धि	७	६९९९

श्रोत :कृषि विकास बैंक लि, शाखा कार्यालय

३.८ मनोरञ्जनात्मक संस्था

३.८.१ राष्ट्रिय कला संग्रहालयमा भ्रमण गर्न आएका पर्यटकहरु

क्र.सं.	बिबरण	पर्यटक संख्या
१	१६ वर्ष मुनिका	१००६८
२	१६ वष माथिका	१३५२३
३	सार्क राष्ट्रबाट आएका	१००५
४	अन्य राष्ट्रबाट आएका	२८८२
	जम्मा	२७४७८

श्रोत: राष्ट्रिय कला संग्रहालय (२०६४ श्रावण १ देखि २०६५ वैशाखसम्म)

३.८.२ भक्तपुरमा संचालित सिनेमा हलहरु

सि.नं	सिनेमा हल	ठेगाना	फोन नं.	कैफियत
१	बाराही मूभिज	भक्तपुर	६६११२१४, ६६१३५३९	
२	नवदुर्गा चित्र मन्दिर	भक्तपुर	६६१०७६०, ६६१०८६०	
३	केवुल टेलिभिजन नेटवर्क	ठिमी	६६३१०३६	केवुल नेट(शाखा)

प्रा.लि.			
----------	--	--	--

श्रोत : जि.वि.स., भक्तपुर

खण्ड ४ प्राकृतिक श्रोत तथा बातावरण

४.१ बनजंगल

यस जिल्लामा कूल भू-भागको करीव १४% अर्थात १९९४.७ हेक्टर वन जंगल क्षेत्र रहेको छ जसमा साल, बांस, कटुस, निगालो, चिलाउने, उत्तिस, कपूर, काइयो, पैयु आदि वनस्पतिहरू रहेका छन् । जसमध्ये सामुदायिक वनको क्षेत्रफल १८८५ हेक्टर रहेको छ र त्यसमध्ये हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वन १७८८.८६ हेक्टर, सामुदायिक वन संख्या ५६ वटा, यसबाट घरधुरी ९४२७ परिवार लाभान्वित भएका छन् । सातवटा सामुदायिक वन उपभोक्त समूह महिलाहरूले व्यवस्थापन गरेका छन् । गुण्डु गा.वि.स. मा अवस्थित कबुलियती वनको क्षेत्रफल २४ हेक्टर सबै हस्तान्तरण भैसकेको छ । धार्मिक वनको क्षेत्रफल १ हेक्टर कटुञ्जे गा.वि.स. स्थित विन्धवासिनी धार्मिक वन अन्तर्गत पर्दछ । त्यस्तै गरी निजी वनको क्षेत्रफल ४७ रोपनी रहेको छ । यहाँका विभिन्न वनहरूमा मछिनो (धसिङ्गारें), गुरांस, नागवेली, सुगन्धवाल जस्ता जडीवुटीहरू पर्याप्त मात्रामा पाइन्छन् ।
(श्रोत : जि.वन कार्यालय)

४.१.१ जिल्ला वन कार्यालय अन्तर्गत रहेका रेञ्जपोष्टहरूको विवरण :

क्र.सं.	रेञ्जपोष्टको नाम	ठेगाना	क्षेत्र	कैफियत
१.	सूर्यविनायक रेञ्जपोष्ट	सिपाडोल १	गुण्डु, कटुञ्जे, सिपाडोल र नखेल	धार्मिक वन र कबुलियती वन १११ वटा
२.	नगरकोट रेञ्जपोष्ट	सुडाल ९ मिश्रटार	नगरकोट, बागेश्वरी, सुडाल, ताथली, चित्तपोल	
३.	तेलकोट रेञ्जपोष्ट	खरिपाटी	छालिंग, दुवाकोट, चांगु, भौखेल र भ.प.न.पा तथा मध्यपुर न.पा.	
४.	दधिकोट रेञ्जपोष्ट	दधिकोट	दधिकोट	

४.१.२ रेञ्जपोष्टअनुसार समूहको विवरण :

क्र.सं.	रेञ्जपोष्टको नाम	समूह संख्या	लाभान्वित घरधुरी	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)
१.	सूर्यविनायक	६	५८०	५८.६६
२.	नगरकोट	१६	२०९०	५५६.१२
३.	तेलकोट	१२	३७२०	३२०.४२
४.	दधिकोट	२२	२७३७	८४२.०८
	जम्मा	५६	९१२७	१७८८.८६

४.१.३ सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति

क्र.सं.	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल (हेक्टर)	घरधुरी	अवस्थित ठाउँ
१	वहाल वन	१५५.७	२३९	वागेश्वरी-३, ४, ५, ६
२	चाँगुनारायण	९७	२०९	चाँगुनारायण - १, ६ र ९
३	मानेडाँडा	२.९८	१७२	चाँगुनारायण - ४
४	न्याचोपौवा	२.०३	२९७	चाँगुनारायण - १ र ६
५	गंगारानी	८१	९९३	चाँगुनारायण - ५, छालिङ - १ र ४
६	जालपादेवी	३९.६९	२६२	छालिङ-९
७	गङ्गारानी	८१	९९३	छालिङ-१४ र चाँगुनारायण-५
८	श्रीवन	२२.०८	१०८	छालिङ-९
९	भिङ्गाली	२८	२०५	चित्तपोल-५
१०	ठूलो गैह्रो पाखा	१५.०१	९३	चित्तपोल-९
११	लिङ्गागुठी	१९.४८	२१०	चित्तपोल-८, ९
१२	महाकालेश्वर जुरे थुम्को	१६.६५	१२७	चित्तपोल-८
१३	देउराली	१०.३	१०१	चित्तपोल-३
१४	ऐश्वर्य सा.व.उ.स.	१.५		दधिकोट-९, दक्षिणवाराही
१५	पात्ले सा.व.उ.स.	११.५		दधिकोट-२
१६	चमेली सा.व.उ.स.	१३		दधिकोट-१ र २
१७	नाङ्गेपाखो सा.व.उ.स.	३		दधिकोट-५
१८	अन्तलिङ्गे सा.व.उ.स.	७		दधिकोट-५
१९	वीरसिङ्गे सा.व.उ.स.	२२		दधिकोट-४
२०	कुसुम	११०.८८	१४९	नगरकोट- ७ र ८
२१	लखने	३	८२	नगरकोट- ७
२२	नगरकोट ऐनडाँडा	३४	१२५	नगरकोट- १, २, ३, ६
२३	सूर्यविनायक	६७.६८	२४०	सिपाडोल-१, २

क्र.सं.	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल (हेक्टर)	घरधुरी	अवस्थित ठाउँ
२४	सेतीदेवी	३९.२४	१२३	सिपाडोल-३
२५	रानीकोट	४२.२४	६२	सिपाडोल-४
२६	सेपिलोपाखा	३२.५	१०१	सिपाडोल-५
२७	गोलकोपाखा	३	२३	सिपाडोल-४, ५
२८	हरियाली	१३८.९४	२४०	सिपाडोल-४
२९	विमलेश्वर	७.०७	८२	सिपाडोल-६
३०	तलेजु देवीस्थान	९.४६	६५	सिपाडोल-७
३१	तौडेल छाप	१९.४३	१८१	सिपाडोल-६,८
३२	कडेलाको पाखा	१.३	६७	ताथली ६
३३	आईतबारे	१३.६५	४५	ताथली ३,४
३४	ओल्लो ठूलो पाखा	३४.४६	३०४	ताथली १,२

खण्ड ५ उद्योग तथा व्यापार

५.१ भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र

भक्तपुर शहर तथा यसको वरिपरि रहेका प्राचीन तथा ऐतिहासिक स्मारक, मठ, मन्दिर तथा अन्य हस्तकलाको सम्बर्द्धन गर्नुका साथै स्थानीय स्तरमा कृषिमा मात्र निर्भर जनशक्तिलाई उत्पादनमूलक बनाउने उद्देश्य लिएर जर्मन सरकारको सहयोगमा सन् १९७४ मा भक्तपुर विकास परियोजना लागु गरी दोश्रो चरणको कार्यक्रम अन्तर्गत साना उद्योग क्षेत्र (Small Industries Area) नामक परियोजना २०३६ बैशाख १ गतेदेखि शुरु भई भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रको शुभारम्भ भएको हो । यसलाई मूर्त रूप दिनको लागि २०४५ साल श्रावण १ गते कम्पनी ऐन अन्तर्गत औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लि. गठन गरेर भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र स्थापना भएको देखिन्छ । यसको जम्मा क्षेत्रफल ७१.२ रोपनी रहेको छ । जस्मा संचालित उद्योगहरूको संख्या २६ छ भने २ वटा निर्माणाधिन अवस्थामा छन् ।

त्यस्तै गरी २०६२ आषाढ मसान्तसम्म घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयमा कायम रहेको प्राइभेट फर्मको संख्या ११४७, साभेदारी फर्मको संख्या १३२ र प्राइभेट लिमिटेडको संख्या १२८ गरी जम्मा घरेलु उद्योगहरूको संख्या १३९४ रहेका छन् । यि उद्योगहरूमध्ये ९० जना महिला उद्यमी र १३०४ जना पुरुष उद्यमी संख्या रहेका छन् । यसवाट २१८२२ जनाले रोजगारी पाईरहेका छन् ।

५.१.१ भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र भित्र रहेका उद्योगहरूको विवरण

क्र.सं.	उद्योगको नाम	फोन नं.	कूल लगानी	
			स्थिर पूंजी	चालु पूंजी
१.	समृद्धि प्लाष्टिक ई.प्रा.लि.		१७८२५०००	८१०५०००
२.	भक्तपुर डेरी प्रा.लि.	६६१०२८५	६०००००००	
३.	भक्तपुर हस्तकला उद्योग	६६११०७१		
४.	समृद्धि टेक्सटाइल प्रा.लि.	६१०२४६	३३०५३४४३	१०७०००००
५.	आर एस मेटल क्राफ्ट	६११२१२	१७९००००	६०००००
६.	चण्डेश्वरी रोलिंग मिल्स प्रा.लि.	६११०१८	३६२५०००	२६२५०००
७.	यासिमा मेटल्स प्रा.लि.	६११३६०	६००००००	५००००००
८.	हलेसी फ्लोर मिल्स	६६१०७९६	१००००००	१५०००००

क्र.सं.	उद्योगको नाम	फोन नं.	कूल लगानी	
			स्थिर पूंजी	चालु पूंजी
९	कृति टेक्सटाइल ई. प्रा.लि	६९०२४६	३९०४९०००	४४५६०००
१०	भक्तपुर सेरामिक्स प्रा.लि	६६९३४४०	५०००००००	५०००००००
११	सन्तुलित दाना उद्योग	६६९०२४०	३५०००००	१५०००००
१२	भगवती एगो सपोर्ट ई. प्रा.लि	६६९०७०६	१०००००००	६००००००
१३	सुवाल पोल्ट्री	६६९४५६२	२०००००	३०००००
१४	बेष्ट प्लाष्टिक ई.	६६९९३६०	१५५३००००	५०७३०००
१५	हिमालयन किंडम आर्ट	६६९०२२३	१४००००	४०००००
१६	ईशान टेक्स्टाईल प्रा.लि	६६९९९२२	१५०००००	५०००००
१७	भक्तपुर पोलिकेकम प्रा.लि	६६९०९४९		
१८	नेपा पोलिटेक प्रा.लि	६६९४५६२	१६२४४०००	१५२२५०००
१९	भक्तपुर हस्तकला ग्राम लि.		५००००००	५००००००
२०	नेपो ई. प्रा.लि	६६९०९३६	२९०४७४००	२४५४२९९८
२१	नोभल्टी होजियरी उ.प्रा.लि	६६९९०९४	१०००००००	३५०००००
२२	हिमालयन पावर ई.	६६९०९०९	३५००००	१५००००
२३	यति सेरामिक्स ई. प्रा.लि	६६९०३३५	५००००००	५०००००
२४	अरुणा टेक्सटाइल प्रा.लि	६६९९३०९		५३६६०००
२५	कान्तिपुर फिड प्रा.लि	६६३९४९७	५०००००	५०००००
२६	शिव बावा टेक्सटाइल प्रा.लि	६६९३९४५	१४९९०००	३५०९०००
२७	शिव बावा पोलिमर्श ई. प्रा.लि	६६९९०६०	७६९९०००	१३६६९०००

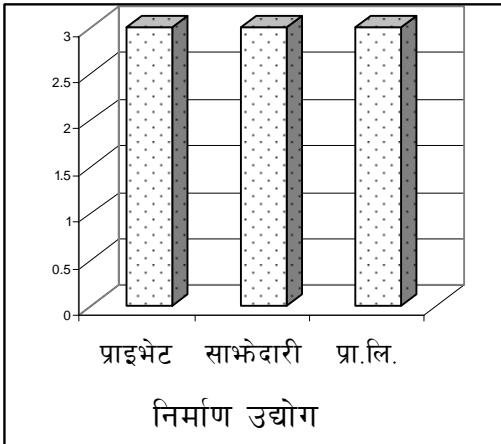
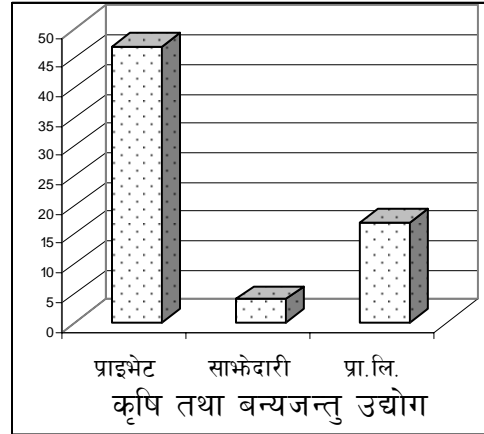
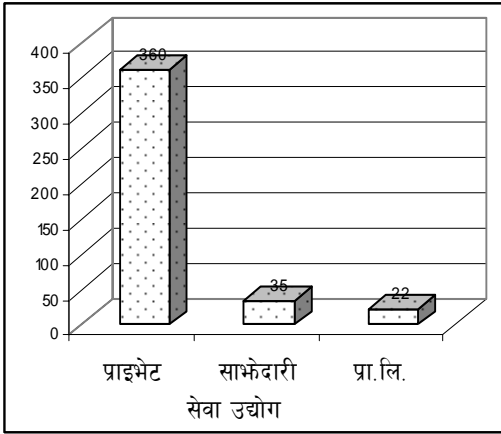
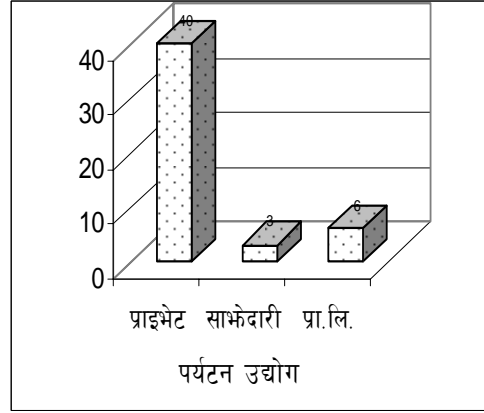
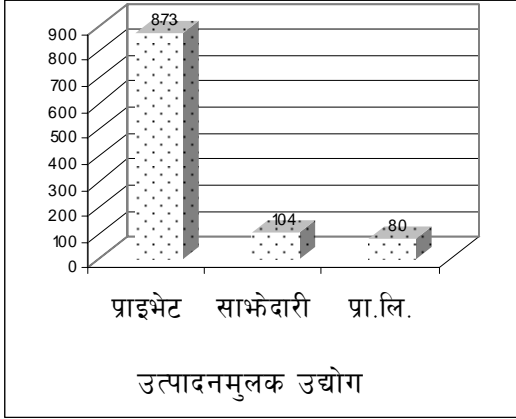
श्रोत : भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र

५.२ घरेलु तथा साना उद्योगहरु

५.२.१ कानूनी स्वरुप तथा उद्योगको किसिमका आधारमा कायम रहेका घरेलु तथा साना उद्योगहरुको संख्यात्मक विवरण :

सि.नं.	वर्ग	उद्योगको कानूनी स्वरुप			उद्योगको किसिम		कूल उद्योग संख्या
		प्रा.फ.	सा.फ.	प्रा.लि.	घरेलु	साना	
१.	उत्पादनमूलक	८७३	१०४	८०	२०६	८५९	१०५७
२	पर्यटन	४०	३	६		४९	९४
३.	सेवा	३६०	३५	२२		४१७	४१७
४	कृषि तथा वन्यजन्तु	४७	४	१७		६८	६८
५	निर्माण	३	३	३		९	९
	जम्मा	१३२३	१४९	१२८	२०६	१३९४	१६००

श्रोत : घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, भ.पु.

५.२.२ पूंजीका आधारमा कायम रहेका घरेलु तथा साना उद्योगहरूको संख्यात्मक विवरण :

सि.नं.	वर्ग	पूँजी लगानी			वार्षिक उत्पादन क्षमता
		स्थिर	चालु	कूल	
१.	उत्पादनमूलक	१६५१९४	१२५०६४४	१४१५८३८	६९१५६३८
२	पर्यटन	९५२८५	३८००९	१३३२९९	१३३२९९
३.	सेवा	१२१०४९	९३३४३	२००३०९२	४९६२२६
४	कृषि तथा वन्यजन्तु	१४०७४८	६९३३३	२३७९८१	८९६१७३
५	निर्माण	३४५३४	६१०६६	९५६००	३३२००
	जम्मा	५५६८०९	१५२५३९५	२०८२८०४	११५६१८७३

५.२.३ घरेलु तथा साना उद्योगहरूको खारेजीको स्थिति :

उद्योगको किसिम	कानूनी स्वरूप	आ.व.					
		०५६।५७	०५७।५८	०५८।५९	०५९।६०	०६०।६१	०६१।६२
घरेलु	प्र.फ.	३५	४०	१०३	१०५	१२८	६८
	सा.फ.	४	५	५	७	१०	१२
	जम्मा	३९	४५	१०८	११२	१३८	८०
साना	प्र.फ.	८१	९५	१४०	१४२	२५०	४८६
	सा.फ.	८	५	७	६	२१	५५
	जम्मा	८९	१००	१४७	१४८	२७१	५४१
कूल जम्मा		१२८	१४५	२५५	२६०	४०९	६२१

५.२.४ ईटा उद्योगको विवरण

क्र.सं.	ईटा उद्योग धन्दाको नाम	बस्तीको नाम
१	चम्पक ईटाभट्टा	छालिङ-२
२	सूर्य राइस मिल	चांगु २
३	मैत्री चिमनी ईटाभट्टा	चित्तपोल-१
४	अजिमा ईटा उद्योग	चित्तपोल-१
५	दक्षिण वाराही ईटाभट्टा	दधिकोट-७
६	सरस्वती माता चिमनी भट्टा	सुडाल-१
७	जयदिव्यश्वरी चिमनी इट्टा उद्योग	भौखल-८
८	महाकाली शक्ति चिमनी इट्टा उद्योग	भौखल-७
९	श्रीमाता चिमनी इट्टाभट्टा उद्योग	भौखल-८
१०	श्रीभैरव चिमनी भट्टा उद्योग	भौखल-८
११	चाँगुनारायण चिमनी भट्टा उद्योग	भौखल-७
१२	महाकाली चिमनी इट्टा उद्योग	भौखल-७
१३	गणेश चिमनी भट्टा उद्योग	भौखल-९

क्र.सं.	ईटा उद्योग धन्दाको नाम	बस्तीको नाम
१४	चाँगुनारायण चिम्नी भट्टा उद्योग	भौखल-७
१५	कुमारी माता चिम्नी भट्टा उद्योग	भौखल-७
१६	भिआईपी इट्टा उद्योग	भौखल-७
१७	के.पी. इट्टा उद्योग	भौखल-९
१८	छुमा गणेश चिम्नी भट्टा	भौखल-८
१९	मिलि हनुमान इट्टाभट्टा	भौखल-७
२०	जय महेश्वरी माहाशक्ति चिम्नी भट्टा	सिपाडोल-९
२१	महेश्वरी माहाशक्ति चिम्नी भट्टा	सिपाडोल-९
२२	नवदुर्गामाता चिम्नी भट्टा	सिपाडोल-८
२३	ब्रम्हायणी माता चिम्नी भट्टा	ताथली-९
२४	चुनदेवी चिम्नी भट्टा	ताथली-८
२५	ब्रम्हायणी महावीर चिम्नी भट्टा	ताथली-९
२६	जय हनुमान बृक फ्याक्ट्री	ताथली-७
२७	माभो भैरव इट्टा उद्योग	ताथली-९
२८	हनुमान ब्रिक फ्याक्ट्री	ताथली-९

५.२.६ अन्य उद्योगहरु :

क्र.सं.	उद्योग धन्दाको नाम	बस्तीको नाम
१	सूर्य राइस मिल	चांगु २
२	भँडेल चामक पिठो उद्योग	चांगु ८
३	चम्पक राइस मिल	चांगु ५
४	एभरेष्ट मेड लि.	दक्षिण बाराही, दधिकोट ९
५	कार्पेट उद्योग	दक्षिण बाराही, दधिकोट ९
६	त्रिवेणी रोडा, ढुङ्गा उद्योग प्रा.लि.	पात्लेटार, दधिकोट २
७	ओके मिनरल वाटर	भौखल ७
८	जलपादेवी राइस मिल	नगरकोट-१
९	गंगा पिठो उद्योग	नगरकोट-१
१०	कालिकादेवी कुटानी पिसानी मिल	नगरकोट-४
११	विश्वकर्मा ढुङ्गा उद्योग	नगरकोट-२

खण्ड ६ कृषि सम्बन्धी विवरण

यस जिल्लामा खाद्यान्न बालीहरुमा धान बालीले प्रमुख स्थान ओगटेको छ । त्यसपछि गहुंबाली लगाइने गरिन्छ । कृषकको आवश्यकता अनुसार कसैले धान-आलु र र आलु-अदुवा लगाउने गरिन्छ । त्यस्तै वारीमा मकै-तोरी, मकै-गहुं र मकै-अदुवा लगाउने प्रचलन छ । पहाडी भागमा फलफूल पनि लगाउने गरिन्छ ।

६.१ पशुपंक्षीको सम्बन्धि विवरण

वडा	पशु					पंक्षी			
	गाई/ गोरु	भैंसी/ राँगा	खसी/बाखा	अन्य	जम्मा	कुखुरा	हाँस	अन्य	जम्मा
बागेस्वरी	५७५	२८१	७८३	४	१६३३	३०३१	२३		३०५४
बालकोट	४०६	९३	२८२	३१५	१०९६	५८९०	७३	१८६	५९४९
छालिङ	११५१	५६५	२४३५	३०	४४७६	२०९४५	३८		२१०५५
ताथली	७८२	४५२	१९५८	६७	३२५९	१३२८८	२४७	५	१३५४०
सुडाल	७८६	६८०	१९२३	५०	३५३१	९५१०	६२		९५७२
नगरकोट	२६०	३२३	११९९	३४२	२१२४	२२६०	४०	६५	२३६५
चांगु	६९१	१९८	११०७	१३७	२१३३	१२२८६	११६	८	१२४१०
भौखेल	६७५	३५९	१२६७	२२२	२५२३	५८१४	६०	५	५८७९
सिरुटार	३८३	१७	४८९	५५	९४४	२१३०	४५	१०	२२८५
दधिकोट	५७८	१००	७०२	२७	१४०७	१६०८१	६६	४	१६१५१
कटुञ्जे	५०२	११२	७९०	११८	१५२२	५०६०	१५०	८८	५२९८
गुण्डु	७१७	१७१	१२५६	२३	२१६७	२०७१	२७		२०९८
नखेल	५५९	१६२	२०८०	१३	२८२४	१३६८	३४		१४०२
सिपाडोल	६९०	२२७	१८६४	७१	२८५२	३३८०	५३		३४३३
चित्तपोल	८१६	१११	१३९९	४८	२३७४	३१५४	१९	१०५	३२७९

श्रोत : जि.पशुसेवा कार्यालय, भक्तपुर

६.२ भू-स्वामित्वको आधारमा कृषियोग्य जमिनको विवरण

गा.वि.स	भूमिहिन	३ रोपनी सम्म	३-१० रोपनी	११-२० रोपनी	२०-३० रोपनी	३० रोपनी भन्दा माथि	जम्मा
बागेस्वरी	८०	२८१	४००	७७	१२	२	८५२
बालकोट	७९८	९८२	११६	७७	१२	२	८५२
छालिङ	१०३	५६७	५१४	१०५	४६	१४	१३४९
सुडाल	१९०	३११	३४०	१२६	१८	५	९९०

गा.वि.स	भूमिहिन	३ रोपनी सम्म	३-१० रोपनी	११-२० रोपनी	२०-३० रोपनी	३० रोपनी भन्दा माथि	जम्मा
ताथली	११३	३०३	४११	९६	१८	४	९४५
चांगु	२४९	३१४	४७४	११२	१३	३	१०६५
भौखेल	३०४	४१६	३४३	५२	१७		११३६
सिरुटार	८६	२८१	२६१	२२	४		७१३
कटुञ्जे	२८६	८७९	१८४	१२	२	१	१३६४
गुण्डु	१५०	४६२	२९५	८५	६	२	१०००
नंखेल	११	२८०	५२०	८९	१५	२	९१७
सिपाडोल	४५२	३७९	२४८	३३	१३	२	११२७
चित्तपोल	३०	३२८	४७६	७८	२२	१	९३५

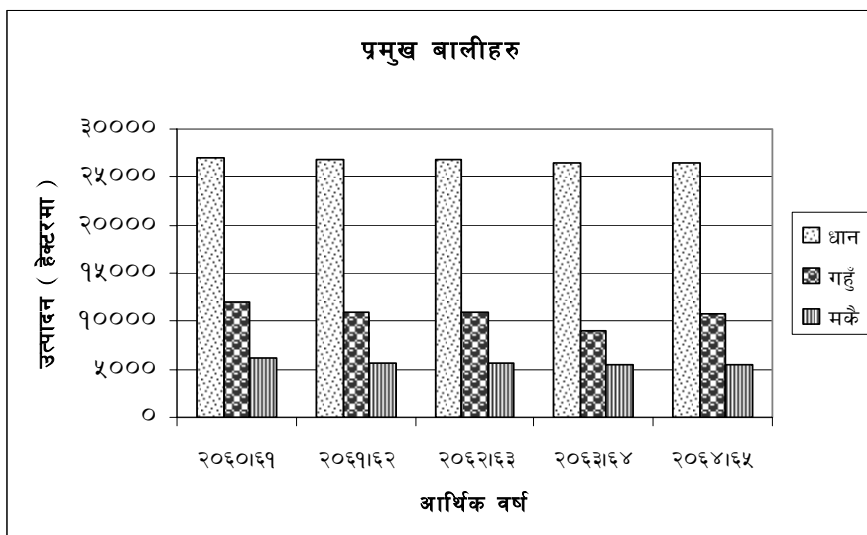
६.३ विभिन्न आर्थिक वर्षमा प्रमुख बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टरमा)

क्र.सं.	बालीको नाम	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४	२०६४/६५
१	धान	४५०३	४४८०	४४६९	४४००	४४००
२	गहुँ	३६५४	३६५४	३६४५	३६००	३६००
३	मकै	२०४०	२०३५	२०३०	२०३५	२०३५
४	कोदो	१००	१००	१००	१००	१००
५	जौ	१००	१००	१००	१००	१००
६	आलु	१०५०	१०७५	१०७५	१३७५	१३७५
७	तरकारी	३०००	३०२५	३०३०	३१६०	३१९५
८	दलहन	१८८	१८८	१९०	२००	२००
९	तेलहन	३०५	३०५	३०५	३१०	३१०

६.४ विभिन्न आर्थिक वर्षमा प्रमुख बालीहरुको उत्पादन (मेटनमा)

क्र.सं.	बालीको नाम	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४	२०६४/६५
१	धान	२७०१८	२६८८०	२६८१४	२६४००	२६४००
२	गहुँ	१२०५८	१०९६२	१०९३५	९०००	१०८००
३	मकै	६१२०	५५९६	५५६२	५४९४	५४९४
४	कोदो	१००	१००	१००	१००	१००
५	जौ	१००	१००	१००	१००	१००
६	आलु	१८३७५	१९३३२	१९३३२	२०६२५	२१३१२
७	तरकारी	४९५००	५०६६९	५०७५३	४७९००	४९०२०
८	दलहन	२४४	२४४	२४७	२६०	२६०
९	तेलहन	२७४	२७४	२७४	४०३	४०३

श्रोत: जि.कृ.वि.कार्यालय

६.५ सेवा केन्द्र उपकेन्द्रहरुको विवरण :

क्र.सं.	सेवा केन्द्र	उपकेन्द्र	क्षेत्र नं.	ईलाका नं	अन्तर्गतका गा.वि.स.हरु.
१	बोडे		१	१	ठिमी न.पा. वडा नं. १-१३
२	खरीपाटी		१	४	बागेश्वरी, नगरकोट
३	नंखेल		२	६	नंखेल, चित्तपोल
४	दधिकोट		२	९	दधिकोट, गुण्डु, सिरुटार
५		भौखेल	१	२	भौखेल, दुवाकोट
६		छालिड	१	३	छालिड, चांगुनारायण
७		ताथली	१	५	ताथली
८		सिपाडोल	२	७	सिपाडोल
९		कटुञ्जे	२	८	कटुञ्जे
१०		सुडाल	१	५	सुडाल
११		बालकोट	२	१०	बालकोट

श्रोत : जि.कृ.वि.का., भक्तपुर

६.६ दाना उद्योगहरु

क्र.सं.	दाना उद्योगको नाम	उत्पादन (टन)
१	साकार क्वालिटी फिड	५
२	कान्तिपुर फिड	२५
३	उदय क्वालिटी फिड	४
४	उदय फिड	१०
५	सुवाल पोलि फिड	३
६	उज्वल फिड	२
७	एण्डना फिड	३
८	श्री कृष्ण फिड	२
९	आदर्श फिड	४
१०	शिव दाना	२
११	न्यू कान्तिपुर फिड	१५

श्रोत : जिल्ला पशुसेवा कार्यालय, भक्तपुर

६.७ ह्याचरी उद्योगहरुको विवरण

क्र.सं.	ह्याचरीको नाम	पारन्त ब्राइलर	चल्ला उत्पादन ब्राइलर (हप्तामा)
१	आशापुरी ह्याचरी	२८६८५	३६०००
२	जि.जे. पोल्ट्री	८५०७	१६०००
३	सागर पोल्ट्री त्रिडिड फार्म	७९१९	१५०००
४	सुवाल	४२१५	४०००
५	भादगाउं ह्याचरी	१७५५	६०००
६	शुभ ह्याचरी	१०००	२५००
७	नवज्योती पोल्ट्री त्रिडिड	४५७५	५०००
८	सिद्धिगणेश पोल्ट्री त्रिडिड फर्म	७२८०	१५०००
९	खत्रि ह्याचरी	५२५०	६०००

श्रोत : जिल्ला पशुसेवा कार्यालय, भक्तपुर

६.८ पशुजन्य उद्योगहरुको विवरण (दुध प्रशोधन)

क्र.सं.	उद्योगको नाम	ठेगाना	संचालकको नाम	स्थापना मिति	दैनिक उत्पादन (लि.)
१	भक्तपुर डेरी प्रा.लि.	औद्योगिक क्षेत्र		२०४०	४०००
२	सैजु डेरी	मूलढोका	सैजु परिवार	२०५२	३०००
३	विनायक डेरी	सूर्य विनायक	हाडा परिवार	२०५०	५००
४	खरीपाटी डेरी	खरिपाटी	राधाकृष्ण	२०५४	२०००
५	कालिका डेरी	बागेश्वरी	राम त्यात	२०५५	२०००

श्रोत : जिल्ला पशुसेवा कार्यालय, भक्तपुर

६.९ दुग्ध उत्पादन संस्थाको विवरण :

क्र.सं.	दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	वार्षिक दुग्ध संकलन लि.
१	कृषकहित	छालिङ	राजाराम खड्का	
२	गणेश	छालिङ	रत्तकाजी गैडा	६८१३२
३	मच्छेनारायण	छालिङ	शिवराम पुरी	९३५२
४	छालिङ	छालिङ	प्रदिप कु.थापा	५७१२
५	सांखु	छालिङ	शिव प्रसाद वन	२७३२६
६	पञ्च महालक्ष्मी	छालिङ	दिपक लामिछाने	४८०१७
७	बाला गणेश	नंखेल	सुदन महत	४४१८१
८	जोरपाटी	नंखेल	रविन्द्र के.सी.	१३९१८३
९	सहश्रेश्वर	नंखेल	विनोद खड्का	६१८८८
१०	गौमासा	दधिकोट	देवी प्रसाद न्यौपाने	
११	तर्खाल	दधिकोट	कृष्णप्रसान न्योपाने	२११०४
१२	सरस्वती	सुडाल	कमल नायजु	१८९८६
१३	गौखुरेश्वर	सुडाल	शम्भु राज पुरी	३३९५७
१४	सिद्धि	सुडाल	मदन गिरी	९८६९
१५	मिमसेन	सुडाल	शिव ब. हेम्बाश्रेष्ठ	१७७८७
१६	चरेली	सुडाल	शिव प्र. तिमिल्सिना	
१७	लोकेश्वर	सुडाल	हरि प्रसाद नेपाल	
१८	किसान जागरण	ताथली	रुद्र बहादुर खड्का	
१९	सामुहिक	ताथली	मीन बहादुर थापा	
२०	पशुपति	ताथली	कर्ण बहादुर लवजु	२३२२०
२१	लक्ष्मीमाता	गुण्डु	पुष्प कार्की	
२२	रानीकोट	गुण्डु	रामचन्द्र वाग्ने	६९९०९
२३	दैविमाता	गुण्डु	सुनिल न्यौपाने	६६७८६
२४	घ्याम्पेडांडा	गुण्डु	रघु ब. तामाङ्ग	१९५५७
२५	दुवाकोट	दुवाकोट	नरबहादुर थापा	४०१२९
२६	भौखेल	भौखेल	ध्रुव प्रसाद दाहाल	३३८७४
२७	कोल्पाकोट	भौखेल	पूर्णराज शर्मा	
२८	बागेश्वरी	बागेश्वरी	नवराज काफ्ले	६११५
२९	जागेश्वरी	बागेश्वरी	नातीबाबु लामिछाने	२७४८८३
३०	नगाउं	बागेश्वरी	दिल बहादुर श्रेष्ठ	
३१	बागेहिटी	बागेश्वरी	गणेश बहादुर श्रेष्ठ	१६१९७
३२	नवदुर्गा	याछे,भ.प.न.पा.	शम्शेर सिन्ताकले	९९८४४
३३	महादेव	याछे,भ.प.न.पा.	कृष्णभक्त त्यात	७५०२१

क.सं.	दुध उत्पादन सहकारी संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	वार्षिक दुध संकलन लि.
३४	नगरकोट फेदी	नगरकोट	हरिवदन बास्तोला	२०४११६
३५	पूर्णमा	नगरकोट	राज कुमार गिरी	
३६	वनदेवी	चित्तपोल	पशुपति थापा	
३७	ब्रम्हा,विष्णु, महेश्वर	चित्तपोल	बासुदेव थापा	१५६७२
३८	चटकेश्वर	सिरुटार	सानुभाइ थापा	
३९	गो चण्डेश्वरी	भक्तपुर		

खण्ड ८
सेवा सम्बन्धी जानकारी

८.१ जिल्लामा सञ्चालित प्रमुख होटल, रेष्टुराहरुको बिबरण

नाम	ठेगाना	फोन	कैफियत
भादगाउँ गोष्टहाउस एण्ड रुफटप रेष्टुरेण्ट	टौमढी	६१०४८८	भ.न.पा.
भक्तपुर गोष्ट हाउस	भक्तपुर	६१०६७०	भ.न.पा.
भक्तपुर गेट रेष्टुरेण्ट	गोल्डेन गेट		भ.न.पा.
क्याफे द पिकक	दत्तात्रय		भ.न.पा.
क्याफे द न्यातपोल	टौमढी		भ.न.पा.
गोल्डेन गेट गोष्टहाउस	टौमढी	६१०५३४	भ.न.पा.
न्यू न्यातपोल इन	दरवार स्क्वायर	६१२७८०	भ.न.पा.
पागोडा गोष्ट हाउस	टौमढी	६१३२४८	भ.न.पा.
न्यातपोल रेष्टुरेण्ट	न्यातपोल		भ.न.पा.
शिव गोष्ट हाउस	दरवार स्क्वायर	६१३९४२	भ.न.पा.
दरवार स्क्वायर रेष्टुरेण्ट	दरवार स्क्वायर		भ.न.पा.
सनि रेष्टुरेण्ट	टौमढी	६१२००४	भ.न.पा.
ट्रेडिशनल गोष्ट हाउस	साकोठा	६११०५७	भ.न.पा.
तेलकोट हिल रिसोर्ट	मूलाकोट		छालिंग १
सुनसान रेष्टुरेण्ट	बाँसबारी		छालिंग ५
नगरकोट बेसक्याम्प	बाँसबारी		छालिंग ५
होलिडे क्याम्प रिसोर्ट			चाँगुनारायाण- ३
बाम्बो रिसोर्ट			दधिकोट- ५
होटेल प्लानेट	मठुली		भौखेल ७
पुमा रेष्टुरेण्ट	कालाचा		सिपाडोल १
वाग्मती क्लब एण्ड रेष्टुरेण्ट	डाडाचा		सिपाडोल २
ख्वप: गोष्ट हाउस			
कुमारी गोष्ट हाउस			
नमस्ते गोष्ट हाउस			
सनि गोष्ट हाउस एण्ड क्याफे			
तलेजु गोष्ट हाउस			
होटल चौतारी केइमान	नगरकोट	२९०८७५	
भञ्ज्याङ रेष्टुरेण्ट			नगरकोट
गन्तव्य रेष्टुरेण्ट			नगरकोट

नाम	ठेगाना	फोन	कैफियत
होटल सनराइज			नगरकोट
नगरकोट कटेज			नगरकोट
दि टि हाउस इन			नगरकोट
क्लब हिमालयन			नगरकोट
होटेल तारागाउँ			नगरकोट
द फ्लोरा हिल			नगरकोट
एभरेष्ट कटेज प्रा.लि.			नगरकोट
होटल भ्यू प्वाइन्ट			नगरकोट
होटल ग्यालाक्सी			नगरकोट
होटल स्पेस माउण्टेन			नगरकोट
होटल सन राइज			नगरकोट
हिमालयन गेष्ट हाउस			नगरकोट
हिमालयन हिल रिसोर्ट			नगरकोट
होटल माउण्टेन एण्ड सनराइज			नगरकोट
होटल निभा होम			नगरकोट
होटल स्तो मान			नगरकोट
होटल इलेफान्ट हेड			नगरकोट
माउण्टेन रिसोर्ट			नगरकोट
नगरकोट एभरेष्ट भ्यू			नगरकोट
नगरकोट माउण्टेन रिसोर्ट			नगरकोट
नगरकोट कटेज			नगरकोट
पीसफूल कटेज			नगरकोट
रोधीघर गेष्ट हाउस			नगरकोट
सांगा रिसोर्ट			नगरकोट
द टि हाउस			नगरकोट
द फोर्ट			नगरकोट
द इन्द अफ द यूनियर्स			नगरकोट

८.२ गैह्र सरकारी संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	गैह्र सरकारी संस्थाहरुको नाम	ठेगाना
१	असक्त सहयोग समाज	वागेश्वरी-३
२	श्री वाल्मीकेश्वर रामायण भजन तथा धर्म सुधार संघ	वागेश्वरी-७
३	ॐ काली आध्यात्मिक उत्थान प्रतिष्ठान	बालकोट

क्र.सं.	गैह सरकारी संस्थाहरुको नाम	ठेगाना
४	ब्रम्हनगर समाज सुधार समिति	बालकोट-९
५	भक्तपुर सृजनशील समाज	बालकोट-५
६	विकास क्लब	बालकोट
७	फूलचोकी भवानी नवधारा गुठी	बालकोट
८	कृष्णमन्दिर सेवा समिति	छालिङ-८
९	प्रगति युवा क्लब	छालिङ-८
१०	चम्पक युवा क्लब	चांगु १
११	मानदेव युवा क्लब	चांगु ३
१२	नवज्योति यूवा क्लब	चांगु ४
१३	चापाख्वाल यूवा क्लब	चांगु ३
१४	चुनदेवी यूवा क्लब	चांगु ७
१५	जनजागरण आमा समुह	चांगु ७
१६	चाँगुनारायण नवज्योति समिति	चांगु ४
१७	नेपाल रेडक्रस उपशाखा	चाँगुनारायण
१८	चाँगुनारायण सामुदायिक मध्यस्थता समिति	चांगु
१९	मितेरी युवा क्लब	चांगु ८
२०	नवज्योति वाचनालय	चांगु ८
२१	नेपाल स्वास्थ्य प्रतिष्ठान	भौखेल
२२	समाज सन्जीवनी निकेतन	भौखेल-४
२३	स्मृति यूवा समूह	भौखेल-६
२४	वातावरण संरक्षण मञ्च	भौखेल-८
२५	पुवार थापाक्षेत्री कल्याण समिति	भौखेल-७, रामनगर
२६	कोल्पकोट जागरण मञ्च	भौखेल-३, गोलाल गाउँ
२७	नवदीप युवा क्लब	
२८	रेडक्रस	भौखेल-६, धाराचौर
२९	नौलो वाचनालय	

क्र.सं.	गैह सरकारी संस्थाहरुको नाम	ठेगाना
३०	यापी भैरव युवा क्लब	भौखेल-५, सुन्दरथली
३१	आयाम युवा क्लब	
३२	युनिक युवा क्लब	भौखेल-८, कासुला टोल
३३	गरिमा पुस्तकालय	फेदी, नगरकोट-१
३४	श्री फेदी युवा क्लब	फेदी, नगरकोट-१
३५	नव प्रगतिशील युवा क्लब	नगरकोट-६
३६	माउण्ट एभरेष्ट युथ क्लब	नगरकोट-६
३७	सनसाइन	नगरकोट-८
३८	चेतना युवा क्लब	नगरकोट-३
३९	सूर्यविनायक क्लब	सिपाडोल १
४०	प्रभात	
४१	युद्धप्रसाद मिश्र स्मृति प्रतिष्ठान	सिरुटा - ७
४२	सिरु बौद्धिक समाज	सिरुटार
४३	सुनगाभा युवा क्लब	सुडाल-९

श्रोत : जि.वि.स., भक्तपुर

द.३ सामुदायिक संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	सामुदायिक संस्थाको नाम	बस्तीको नाम	वडा नं.
	बागेश्वरी महिला सामुदायिक संस्था	बागेश्वरी	
१	आशामुखी महिला सामुदायिक संस्था	बागेश्वरी	३
२	बोगेहिटी आमा सामुदायिक संस्था	भुजेल टोल	९
३	चारघर चौतारा सामुदायिक संस्था	चारघर	९
४	महालक्ष्मी महिला सामुदायिक संस्था	स्वाइ-स्वाइ पानी	३
५	ठूलीगाउँ महिला सामुदायिक संस्था	ठूलीगैरी	२
६	गरीब निमुखा सामुदायिक संस्था	खरीपाटी	१
७	आरती मिश्रित सामुदायिक संस्था	बागेहिटी	५

क्र.सं.	सामुदायिक संस्थाको नाम	बस्तीको नाम	वडा नं.
८	ज्योति महिला सामुदायिक संस्था	पगरी टोल	३
९	विश्वेश्वर महिला सामुदायिक संस्था	बहालफाँट	३
१०	सरस्वती महिला सामुदायिक संस्था	बाँसवारी	२
११	अरुणिमा पुरुष सामुदायिक संस्था	बाँसवारी	२
१२	रावा गणेश महिला सामुदायिक संस्था	कुशलटार	२
१३	पूजा महिला सामुदायिक संस्था	कुशलटार	२
१४	जागृती महिला सामुदायिक संस्था	काफ्लेगाउँ	२
१५	लक्ष्मी महिला सामुदायिक संस्था	कुशलटार	२
१६	निश्चल पुरुष सामुदायिक संस्था	सुविधानगर	२
१७	नव दुर्गा महिला सामुदायिक संस्था	काफ्लेगाउँ	७
१८	भगवती महिला सामुदायिक संस्था	काफ्ले/नेपाल	७
१९	पञ्चकन्या महिला सामुदायिक संस्था	नेवारगाउँ	६
२०	राधाकृष्ण महिला सामुदायिक संस्था	नेवारगाउँ	६
२१	दलित युवा जागरुक सामुदायिक संस्था	खरीपाटी	१
२२	सरस्वती महिला जागरुक सामुदायिक संस्था	बागेहिटी	५

श्रोत : जि.वि.स., भक्तपुर

८.४ भक्तपुर जिल्लाबाट प्रकाशित हुने पत्रपत्रिकाहरु :

सि.नं.	नाम	फोन नं.	इमेल	किसिम
१	मजदूर	६६९००२६	www.majdooronline.com majdoordaily@hotmail.com	दैनिक
२.	आगो	६६९४७०४		साप्ताहिक
३	दिनपत्र	६६३२८४०		साप्ताहिक
४	नेपाल न्युज	६६९४७०४	nepalnewsweekly@yahoo.c.com	साप्ताहिक
५.	भक्तपुर एक्सप्रेस	६६९३४२३		साप्ताहिक
६.	राजधानी एक्सप्रेस	६६९७७५०		साप्ताहिक
७.	रौतहत टाइम्स	६६९६०३७		साप्ताहिक
८.	समाचार मञ्च	६६९०६५४		साप्ताहिक
९.	श्रमिक	६६९००२६	www.shramikonline.com shramikweekly@gmail.com	साप्ताहिक

श्रोत : सूचना विभाग

द.५ भक्तपुर नगरपालिकाको फोहर संकलन सम्बन्धि विवरण

महिना	फोहरको मात्रा (टनमा)	फोहर संकलन (ट्रीपमा)	मृत गाई भैसी इत्यादी	मृत कुकुर संख्या
श्रावण	७४४	९६७	४	१४
भाद्र	७६८.२०	९८२	१४	५३
आश्विन	८२९.८०	१०९४	८	३५
कार्तिक	६८०.७१	९४२	७	३
मंसिर	६१६.४१	८२७	५	७
पौष	६१६.४१	८२७	५	७
माघ	६०६.२१	७९४	३	२
फागुन	७००.९	८८६	५	५
चैत्र	७१४.६४	९२७	१०	१०
वैशाख	७८९.६४	१०३१	८	१०
जेष्ठ	७३२.७९	९७४	६	९
अषाढ	७१४.९	९६५	८	७
जम्मा	८५१४.६१	११२१६	८३	१६२

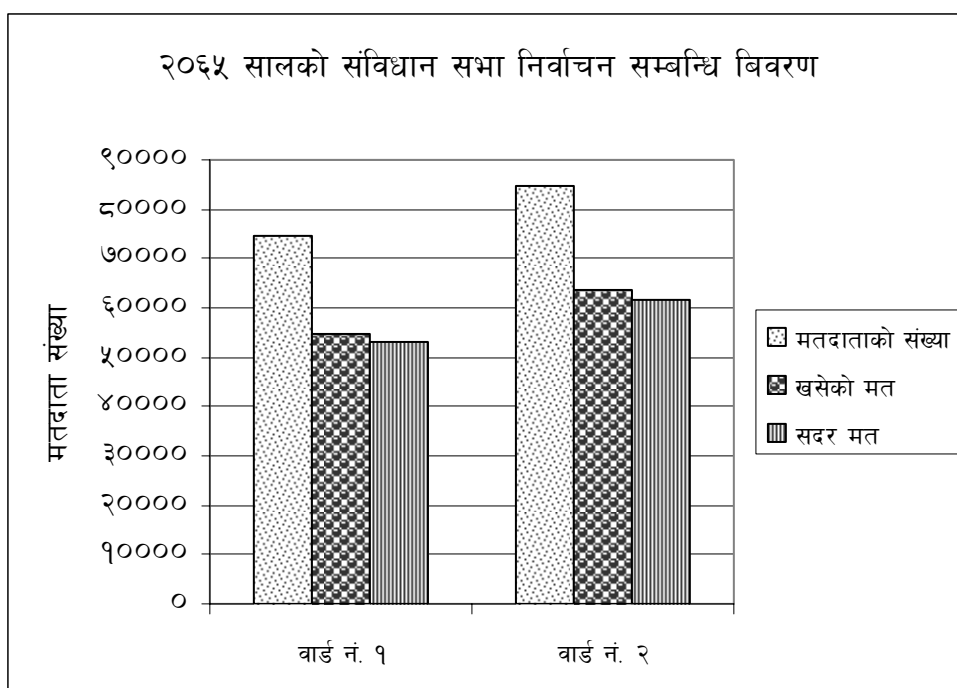
खण्ड ९ शुशासन

९.१ संविधान सभा निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने गा.वि.स. र न.पा को वार्डहरुको बिबरण

९.१.१ मतदान सम्बन्धि बिबरण :

निर्वाचन क्षेत्र नं.	मतदाताको संख्या	मतदान भएको मत		सदर मत		बदर मत	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	७४५७९	५४९२०	७३.६४	५२९३५	९६.३९	१९८५	३.६१
२	८४८८५	६३५४९	७४.८६	६१६७३	९७.०५	१८७६	२.९५
जम्मा	१५९४६९	११८४६९		११४६०८		३८६१	

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, भक्तपुर

९.१.२ गा.वि.स. अनुसार वडागत मतदाता विवरण :

क.सं.	गा.वि.स.	वडा									
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	जम्मा
१	ताथली	४१६	३४०	३५३	५१९	४४४	४७१	४५२	९९२	६०६	४५९३
२	सुडाल	२६२	४९१	५९०	७०७	१३०१	३८४	८१५	६१२	६०९	५७७१
३	बागेश्वरी	२७७	६४८	५१५	४६७	५०४	४०९	३५२	४८८	३२८	३९८८
४	नगरकोट	६३३	१५५	४९४	३२१	२९०	१०९	२९५	३४६	२४१	२८८४
५	छालिङ	१०३९	१०७०	३६०	७८४	४५४	५६९	६८६	५२२	२६१	५७४५
६	चांगु	५१५	३५७	५३८	४४३	५२३	३१५	५१५	३३९	३७९	३९२४
७	दुवाकोट	८४२	६२१	४५२	४०२	२९९	६८४	६७७	६२०	६३४	५२३१
८	भौखेल	२७२	४५९	५०८	५१६	६९५	४७८	५४२	७१८	३९९	४४९७
९	बालकोट	४६५	६२१	३५९	४७२	७१६	३८७	४३५	४६२	१२०७	५१२४
१०	सिरुटार,	५८३	३७५	३६७	१९३	१९८	३९४	६६६	३०२	२९९	३३७७
११	दधिकोट	३५२	५५१	५६०	५१९	६९२	८७९	६३७	७४४	७५४	५६८८
१२	कटुञ्जे	६६०	५६३	४९३	५४४	४२२	५४२	३०४	१३४४	५१३	५३५८
१३	गुण्डु	२९८	४१८	५६७	६२९	६०२	३६३	६७०	३९४	४०३	४३४४
१४	नखेल	३४८	५८९	१८९	२१५	६११	६००	२३८	४४६	५३०	३७६६
१५	सिपाडोल	६०९	३७३	२७४	७७६	३३८	३१०	२२४	४४४	७७४	४१२२
१६	चित्तपोल	५६९	५१३	४७९	४४०	५१३	४०३	४२०	४९४	३४४	४१७५

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, भक्तपुर

९.१.३ नगरपालिका अनुसार वडागत मतदाता विवरण :

भक्तपुर नगरपालिका		मध्यपुर (ठिमी) नगरपालिका	
वडा नं.	मतदाता संख्या	वडा नं.	मतदाता संख्या
१	३६८५	१	१९०४
२	३१६३	२	१६८९
३	२७०९	३	२४५४
४	३९१५	४	११८२
५	३२०२	५	१५३७
६	२६९४	६	१२०८
७	३७२७	७	१६८४
८	३१४५	८	१७९३
९	२१९५	९	१५३०
१०	३२०६	१०	१७३९

भक्तपुर नगरपालिका		मध्यपुर (ठिमी) नगरपालिका	
वडा नं.	मतदाता संख्या	वडा नं.	मतदाता संख्या
११	२६९५	११	२०७१
१२	३०६४	१२	१७४८
१३	२४९५	१३	२१०६
१४	३४५८	१४	१६०१
१५	३४२०	१५	३७८६
१६	२७९६	१६	३२३६
१७	३६७८	१७	२३६२
जम्मा	५३२४७	जम्मा	३३६३०

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, भक्तपुर

९.१.४ राजनैतिक पार्टीका उम्मेदवारहरुले प्राप्त गरेको मतको बिबरण

निर्वाचन क्षेत्र	उम्मेदवारको नाम,थर	राजनैतिक दलको नाम	प्राप्त गरेको सदर मत	
			संख्या	प्रतिशत
निर्वाचन क्षेत्र नं. १	नारायणमान विजुक्छे	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	१९९७२	३७.७३
	देवेन्द्र श्रेष्ठ	ने.क.पा. (माओवादी)	११५४८	२१.८२
	महेश श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	८२८१	१५.६४
	कृष्णसुन्दर द्यो	ने.क.पा. (एमाले)	७३२७	१३.८४
	सुरेन्द्र प्रताप शाह	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	३२१५	६.०७
	चित्र बहादुर पाण्डे	रा.प्र.पा. नेपाल	९९२	१.८७
	रामशरण दाहाल	जनमोर्चा नेपाल	३६८	०.७०
	निलकण्ठ थापा	राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	९०	०.१७
	समिता राई	ने.क.पा. (एकीकृत)	८६	०.१६
निर्वाचन क्षेत्र नं. २	सुनिल प्रजापति	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	१८१००	२९.३५
	लेखनाथ न्यौपाने	नेपाली कांग्रेस	१३२६५	२१.५१
	गणेश बहादुर खत्री	ने.क.पा. (एमाले)	११७६९	१९.०८
	अर्जुन बहादुर थापा	ने.क.पा. (माओवादी)	१०९६६	१७.७८
	रामहरी थापा	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	३४१८	५.५४
	कृष्णलाल गोजाश्रेष्ठ	जनमोर्चा नेपाल	१६४५	२.६७
	अदिप कुमार खड्का	ने.क.पा. (माले)	१३६३	२.२१
	सुर्यहरी शंखदेव	रा.प्र.पा. नेपाल	५६७	०.९२
	उर्मिला देवकोटा	ने.क.पा. (एकीकृत)	१५६	०.२५
	राधिका बराल	ने.क.पा. (संयुक्तमाक्सवादी)	७२	०.१२
चन्द्र कुमारी राणा	स-शक्ति नेपाल	७०	०.११	

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, भक्तपुर

खण्ड १० न्याय र कानून

१०.१ जिल्ला अदालतमा परेका देवानी र फौजदारी मुद्दाहरूको लगत, फछ्यौट र बांकीको विवरण

मुद्दाको प्रकार	२०६३/६४			
	लगत	फछ्यौट	बांकी	फछ्यौट प्रतिशत
देवानी	१४११	६२७	७८४	४४.४३
फौजदारी	७७८	३८२	३९६	४९.१०
सरकार वादी	१७९	१११	६८	६२.०१
दुनिया वादी	५९९	२७१	३२८	४५.२४
कुल मुद्दा संख्या	२१८९	१०७९	१११०	४९.२४

श्रोत : भक्तपुर जिल्ला अदालत

१०.२ दण्ड जरिवाना र संकलित राजस्व सम्बन्धि विवरण

दण्ड जरिवाना				संकलित राजस्व	
विवरण	लगत	असुल	असुल %	विवरण	रकम
जरिवाना	२०७९९३११।५८	९९८३२५।४२	४८	धरौटी जफत । सदर स्याहा	१२१२५८७।८७
कैद	३८८।३१४	९७११।१७	२५.१९	कोर्ट फि अठाई दस्तुर	२९८५८१।४८ २१५२१३।९५

श्रोत : भक्तपुर जिल्ला अदालत

१०.३ मुद्दा फछ्यौटको प्रकार सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	विवरण	मुद्दाको संख्या	प्रतिशत
१	तजविजी	६६६	६१.७२
२	मिलापत्र	१२८	११.८६
३	डिसमिस	७७	७.१४
४	खारेजी	२१	१.९५
५	मुलतवी	७०	६.४९
६	तामेली	२२	२.०४
७	मुद्दा फिर्ता	९५	८.८०
	जम्मा	१०७९	

श्रोत : भक्तपुर जिल्ला अदालत

१०.४ फैसला कार्यान्वयन

क्र.सं.	विवरण	लगत	फछ्योर्ट	फछ्योर्ट%
१	विगो	४४	३०	६८
२	चलन	१६	११	६८.७५
३	अंश	५०	२७	५४
४	घर भत्काउने	२	०	०
५	माना चामल	५	४	८०

श्रोत : भक्तपुर जिल्ला अदालत

१०.५ अन्य

मुद्दा फछ्योर्ट बाहेकको कार्य	संख्या	विवरण	संख्या
निवेदन प्रतिवेदन	८७८१	सवैभन्दा बढी -जग्गा मुद्दासंख्या	९४१
थुनछेक आदेश	१०७	सवैभन्दा कम -अदालतको अपहेलना	१
अधिकृत वारेसनामा	१२४	प्रति न्यायाधिश मुद्दा अनुपात	१०९४.५
वकपत्र	९८४	प्रति कर्मचारी मुद्दा अनुपात	५१
म्याद थप (१०७ मुद्दामा)	३५३		

श्रोत : भक्तपुर जिल्ला अदालत

खण्ड ११
विविध

११.१ व्यक्तिगत घटना दर्ताको बार्षिक अभिलेख, २०६३

क्र.स.	गा.वि.स./न.पा.को नाम	जन्म दर्ता			मृत्यु दर्ता			विवाह दर्ता संख्या	बसाईसराई दर्ता		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		दर्ता संख्या	आएको संख्या	गएको संख्या
१	भक्तपुर न.पा.	२४०६	२५७३	४९७९	१७६	२८१	४५७	१४९०	५१	११३	७१
२	मध्यपुर न.पा.	१३६६	१३९६	२७६२	७९	१३२	२११	८५०	२८६	५११	१४६
३	दुवाकोट	१८२	१८२	३६४	१७	२१	३८	१९५	३१	११३	१९
४	भौखेल	१०१	८४	१८५	२०	२५	४५	१२४	४	५	११
५	चांगु	१८०	१७४	३५४	३३	३५	६८	१५९	१०	२२	१२
६	छालिङ	१८४	१८६	३७०	१२	३५	४७	१६९	२	३	२
७	नगरकोट	१०१	९८	१९९	५६	६७	१२३	१४९	६	२	१५
८	वागेश्वरी	१२४	१४६	२७०	१५	२५	४०	१७३	८	२१	१२
९	सुडाल	१४८	१९६	३४४	१८	३८	५६	२३४	७	०	२३
१०	ताथली	९३	१०६	१९९	१२	१५	२७	१५३	३	२	४
११	चित्तपोल	११०	१२५	२३५	१७	१८	३५	११८	१	०	५
१२	नंखेल	१५१	१४६	२९७	२३	२६	४९	१५१	३	३	१
१३	सिपाडोल	१४०	१५३	२९३	१६	२१	३७	१३१	१३	१६	३
१४	कटुञ्जे	११७	११८	२३५	१३	२२	३५	१३४	४७	१८८	१२
१५	गुण्डु	१२९	१२२	२५१	१८	२६	४४	२२७	८	३४	११
१६	सिरुटार	१२५	८५	२१०	११	२५	३६	१५०	६	९	१
१७	दधिकोट	२१५	२३६	४५१	१९	३५	५४	२५५	२२	१२५	२२
१८	बालकोट	७९	८९	१६८	८	१६	२४	१४०	६०	२६३	१४
	जम्मा	५९५१	६२१५	१२१६६	५६३	८६३	१४२६	५००२	५६८	१४३०	३८४

श्रोत : जि.वि.स.

११.२ जेष्ठ नागरिक, असहाय विधुवा र अशक्त अपाङ्गको विवरण (२०६३)

क्र.स.	गा.वि.स./न.पा.को नाम	जेष्ठ नागरिक			असहाय विधुवा कुल जम्मा	अशक्त अपाङ्ग (सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने मात्र)		
		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा
१	भक्तपुर	७२६	५२९	१२५५	११८९	८	१३	२१
२	मध्यपुर	३१६	३५५	६७१	८३४	१	४	५
३	कटुञ्जे	४७	४५	९२	११६	१	१	२
४	गुण्डु	४२	५१	९३	११०	१	१	२
५	चांगु	४०	२७	६७	११०	०	२	२
६	चित्तपोल	२७	५२	७९	५६	०	१	१
७	छालिङ	७२	५२	१२४	११७	१	५	६

क्र.स.	गा.वि.स./ न.पा. को नाम	जेष्ठ नागरिक			असहाय विधुवा कुल जम्मा	अशक्त अपाङ्ग (सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने मात्र)		
		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा
८	भौखेल	५८	२९	८७	९४	२	४	६
९	ताथली	४१	३९	७९	७८	३	२	५
१०	दधिकोट	४५	५२	९७	१३९	२	१	३
११	दुवाकोट	५६	३१	८७	१०३	१	४	५
१२	नगरकोट	५४	२८	८२	५८	०	०	०
१३	नखेल	४४	२७	७१	५९	०	१	१
१४	वागेश्वरी	३२	३७	६९	८९	०	१	१
१५	वालकोट	३४	२९	६३	७५	२	०	२
१६	सिपाडोल	३८	३४	७२	६५	३	१	४
१७	सिरुटार	३५	४१	७६	९०	१	४	५
१८	सुडाल	४५	६१	१०६	१०८	१	३	४
	जम्मा	१७५२	१५१८	३२७०	३४९०	२७	४८	७५

११.३ जेष्ठ नागरिक, असहाय विधवा र अशक्त सम्बन्धी विवरण

वार्ड नं.	जेष्ठ नागरिक जम्मा	असहाय विधवा जम्मा	अशक्त जम्मा	जम्मा
१	१०९	८८		१९७
२	६८	५५	५	१२८
३	५३	६६	१	१२०
४	९८	९७	१	१९६
५	७२	५९		१३१
६	४७	६८	२	११७
७	१०९	१००	२	२११
८	९३	६९	१	१६३
९	८१	४८	१	१३०
१०	८४	६९	३	१५६
११	५५	५१	१	१०७
१२	९०	५९		१४९
१३	७५	७२	१	१४८
१४	६९	९२		१६१
१५	७१	७९		१५०
१६	५६	५६	१	११३
१७	७७	६४	२	१४३
जम्मा	१३०७	११९२	२१	२५२०

श्रोत : भक्तपुर नगरपालिका

११.४ जग्गा तथा कित्ता सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	जम्मा	आ.व.२०६२।६३	आ.व.२०६३।६४	
				थप भएको	खारेज भएको
१	जग्गा धनि संख्या	९९६३२	९२०५५	७५७७	४५७२
२	कित्ता संख्या	१६९६७३	१६५३७२	४३०१	२१०८

श्रोत : मालपोत कार्यालय, भक्तपुर

११.५ जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल विवरण (रोपनीमा)

क्र.सं.	किसिम	खेत	पाखो	कैफियत
१	अवल	२२२२०-९-१-२	१३३७२-९-३-३	
२	दोयम	२२९९६-५-०-२	३७२७९-१३-१-२	
३	सिम	२९४२०-८-०-१	१२९-९-२-२	
४	चाहार	५४५१--०-१	०-१-०-१	

श्रोत : मालपोत कार्यालय, भक्तपुर

११.६ नक्सा पास सम्बन्धि विवरणहरु

	श्रावण	भाद्र	अश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ	अषाढ	जम्मा
नक्शा दर्ता	१५	१३	१७	२५	३३	४	४	३३	२२	९	३२	२१	३०४
नक्शा पास	६	२३	१५	२४	२२	२५	२०	५९	२५	१७	२७	२१	२८४
माथिल्लो तल्ला पास	५	११	६	११	१२	९	५	९	८	१०	११	११	१०८
निर्माण सम्पन्न	२				२	२	२	१	२		१	१	१३
नक्शा म्याद थप	६	२	६	५	५	७	५	७	७	३	९	८	७०
नक्शा नामसारी					१	१		२		१		१	६
प्रतिलिपी दिएको	५	१४	२	१	६	८	६	५	१०	८	१०	८	८३
नक्शा संशोधन	५	२	६	२	४	३	३	५	१	४	३	७	४५

श्रोत : भक्तपुर न.पा.

११.७ भक्तपुर नगरपालिकाको वार्ड स्थित विभिन्न टोलहरुको विवरण

वार्ड नं.	टोलहरुको विवरण
१	तौलाछें, सूर्यमढी, ब्रह्मायणी, डेगैना, गुरुकुण्ड, जेलां
२	जेला, वँछु, ईनाचो, लिबाली, जगाती
३	तचपाल, गाछें, तिनाछें, दतात्रय, जेलां, कमलविनायक, साकोल, थलाछें
४	मूलढोका, कमलविनायक, थलाछें, क्वाथन्डु, लामगाल, डेकोचा, बेखाल, महालक्ष्मी, नगाँचा, ताहालाछें
५	याछें, भोलाछें, दामलाचा, लालाछें, मुलाछें, व्यासी, डाम्लाचा, देकोचा, डुगुमला, कालिघाट, महाकालीस्थान, सुकुलढोका, थलाछें, तुचीमला,
६	ईनाचा, चोर्चा, गोलमढी, जगाटी, कोलाछें, बसिकचा, भर्तिला, हनुमानघाट
७	गोलमढी, जगाटी, घौखेल, इनाचो, बसिकचा, हनुमानघाट
८	तिबुछें, खिछें, तुलाछें, क्वाछें, सुकुलढोका, चसुखेल, चोछें, साकोठा, सुकुलढोका
९	चोछें, मुलाछें, तुचिमला, तुलाछें, खिछें
१०	व्यासी, बलखु, यालाछें, खिछें, तुलाछें,
११	खौमा, टौमढी, साकोठा, क्वाछें, भेलुखेल, भीमसेनस्थान, व्यासी, चलखु, दरवार स्क्वायर, लैको, लक्षुढोका, सुकुलढोका, गा:हिटी
१२	भोलाछें, टौमढी, लाकोलाछें, सुकुलढोका, गाहीटी, गपली, खाल, तलाको
१३	इछु, भोलाछें, घटखा, कोलाछें, लक्षुढोका, दरवार स्क्वायर, खौमा, नासमना, स्वमला, थट्टा
१४	गपली, मंगलछें, नासमना, तुलाछें,
१५	भोलाछें, ईटाछें, खौमा, डाक्छें, व्यासी, देमना, मेहीवारी, स्मृतिनगर, तेखाचो
१६	तेखाचो, बंशगोपाल, डेगमना, दुधपाटी, मंगलछें, तपलाछी, तेखाडोल, तेखाचो
१७	सल्लाघारी, तेखाचो, भर्वाचो, दुधपाटी, गोलमढी, इचाडोल, ईटाछें, नपली, श्रृजनानगर

११.८ मध्यपुर नगरपालिकाको वार्ड स्थित विभिन्न टोलहरुको विवरण

वार्ड नं.	टोलहरुको नाम
१	लाछी, लाय्कू, भागू, विष्णु घाः, लांकुछे, कोयननी
२	नछु, दयबु, दथुननी, खांसी, सिचुननी
३	गाखु, निकोसेरा, तिगननी, ख्वपला, सानुटार
४	पाचननी, गारचा, न्याडाचाटोल, कुमालाछी, न्हछीन्हने
५	छुवास्वटोल, त्वगाटोल, छुवाकासी टोल, न्हहिती टोल, दुन्चापाखा
६	माख्यटोल, वाननी, न्हछीद्वल, भवापोनली, सिचाकवे
७	वाहाखा बजार, कुन्डोल, हुलाकरोड, सिरीलागीचोक
८	चपाचो, पाचो पाटी विहार
९	भुलांखेल, पोबु

वार्ड नं.	टोलहरुको नाम
१०	चपाचो, सिरीगाली, कुरीचिवा, नासंननी
११	तोरे, ताहाननी, दिगुटोल
१२	इनाटोल, सिवाटोल, दिपोखरी, दरवार स्ववायर, इनालची
१३	वमुनेटोल, ताचो, लाछी, मरुटोल, दथुटोल, इकुडोल, नयां थिमी (शंखधर चोक)
१४	दथुटोल, नया, थिमी, मरुटोल, सुन्गाटोल, तछ टोल, परसुकोराल
१५	गठ्ठाघर, सागवारी, कौसलटार, शान्तीनगर
१६	तेर्चाटार, जातीगाल, शिवनगर, मुगाटोल
१७	सानोठिमी, मगर गाउँ, व्यारेक, मनहरा

श्रोत : मध्यपुर न.पा.

११.९ मानव विकास प्रतिवेदन (Human Development Report 2004) एक तुलनात्मक अध्ययन

S.N.	Descriptions	नेपाल	ललितपुर	भक्तपुर	काठमाडौं
Human Development Index, 2001					
1	Life expectancy	६०.९८	६७.१०	७१.३३	६९.५३
2	Adult literacy	४८.६	६६.९	६४.०	७३.५
3	Mean years of Schooling	२.७५	५.०७	४.४१	५.९४
4	GDP Per Capita (PPP US \$)	१३१०	२०५९	१८६२	३४३८
5	Life expectancy Index	०.६००	०.७०२	०.७७२	०.७४२
6	Educational attainment Index	०.३८५	०.५५९	०.५२५	०.६२२
7	Income Index	०.४२९	०.५०४	०.४८८	०.५९०
8	Human Development Index (HDI)	०.४७१	०.५८८	०.५९५	०.६५२
9	HDI Rank		४	२	१
Human Poverty Index, 2001					
10	Chronic malnourishment among children (Under 5 yrs of age)	५०.५	२६.७	४४.४	५२.९
11	Adult Literacy Rate	५१.४	३३.१	३६.०	२६.५
12	Proportion of Population with life expectancy less than 40 yrs	१७.७४	१०.३१	६.०८	७.७८
13	Population without access to safe water	२०.४८	१५.८५	१९.७१	११.०५
14	Human Poverty Index	३९.६	२५.०	२९.९	२५.८
Gender related development Index, 2001					
15	Life expectancy a. Male	६०.५	६६.३६	७१.१६	६८.५४

S.N.	Descriptions	नेपाल	ललितपुर	भक्तपुर	काठमाडौं
	b.Female	६१.५	६७.९३	७१.५५	७०.६१
16	Adult literacy a. Male	६२.७	७९.४	७७.६	८४.९
	b. Female	३४.९	५३.९	५०.१	६०.१
17	Mean yrs of schooling a. Male	३.५६	६.०५	५.४६	७.०१
	b. Female	१.९५	४.१०	३.३६	४.८७
18	Estimated earned Income a. Male	०.३४५	०.३९५	०.४०२	०.४७९
	b. Female	०.४८५	०.५६८	०.५४३	०.६५०
Gender empowerment measures, 2001					
19	Women's participation in local elections	१९.३३	१९.६६	१९.७२	१९.९९
20	Women's in professional jobs	१८.७५	२४.५१	२७.१४	२४.९४
21	Women's in Administrative jobs	१२.७१	१७.६३	१३.२३	१६.१८
22	Women's in share income	०.३०२	०.२५३	०.२९२	०.२३९
23	Gender empower measure (GEM)	०.३९१	०.४४८	०.४३६	०.४४२
24	HDI rank		३	५	४
Human empowerment Index, 2001					
25	Social empowerment index	०.४०६	०.७५२	०.६१४	०.७१०
26	Economic empowerment index	०.३३७	०.५१५	०.४९९	०.६२९
27	Political empowerment index	०.६४६	०.७०५	०.८२३	०.६४३
28	Overall human empowerment index (HEI)	०.४६३	०.६५७	०.६४५	०.६६०
29	HEI rank		२	४	१
Social empowerment index, 2001					
30	Adult literacy above 15 yrs	४८.६	६४.०	६६.९	७३.५०
31	Infant mortality	६८.५१	४०.१२	२४.०१	३०.६५
32	Social mobilization index	०.३३६	०.२४१	०.१३८	०.०१४
33	Educational attainment index	०.३८३	०.८४४	०.७३४	१.०००
34	Average health capability index	०.५६३	०.९२१	०.८७०	०.८४७

११.१० भक्तपुर जिल्लाको सदरमुकामबाट गा.वि.स.हरुको प्रमाणित दूरी :

क्र.सं.	गा.वि.स	दूरी (कि.मी.)
१	ताथली	९.६६
२	सुडाल	९.६६
३	बागेस्वरी	९.६६
४	नगरकोट	२०.९३
५	छालिङ	९.६६
६	चांगु	८.८५
७	दुवाकोट	४.८३
८	भौखेल	०.८०५
९	बालकोट	८.०५
१०	सिरुटार	९.६६
११	दधिकोट	६.४४
१२	कटुञ्जे	३.२२
१३	गुण्डु	८.८५
१४	नखेल	९.६६
१५	सिपाडोल	६.४४
१६	चित्तपोल	४.८३

श्रोत :जि.वि.स., भक्तपुर

११.११ भक्तपुर जिल्ला स्थित विभिन्न कार्यालयहरूको फोन नं.

सि.नं.	कार्यालय	फोन नं.
१	भक्तपुर जिल्ला अदालत	६६१०१११, ६६१०६३३
२	जिल्ला विकास समिति	६६१२२४१, ६६१०२०६
३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	६६१४६०७, ६६१४४३७
४	भक्तपुर नगर पालिका	६६१००९६, ६६१००७६
५	मध्यपुर नगर पालिका	६६३१०००, ६६३००४६
६	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	६६१४८१२, ६६१४७०८
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान केन्द्र	६६१००७१
८	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	६६१०८५९
९	काठमाण्डौ उपत्यका नगर विकास योजना	६६१०१२३
१०	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	६६१०४२१, ६६१०२३५
११	नेपाल खानेपानी आपूर्ति केन्द्र	६६१०९७९, ६६१२३५
१२	जिल्ला कर कार्यालय	६६१२२२६
१३	घरेलू तथा साना उद्योग कार्यालय	६६१०८८४
१४	जिल्ला वन कार्यालय	६६३०८११

सि.नं.	कार्यालय	फोन नं.
१५	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	६६१००७३
१६	मालपोत कार्यालय	६६१४५७८, ६६१५०१०
१७	सरकारी वकिलको कार्यालय	६६१०१९८
१८	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	६६१००४६
१९	कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय	६६१०१३१
२०	जिल्ला सडक कार्यालय	६६१०२६०
२१	भक्तपुर आर्ट ग्यालरी	६६१०००४
२२	जिल्ला सिंचाई कार्यालय	६६१०९८२
२३	भक्तपुर अस्पताल	६६१०६७६
२४	भुमी सूधार कार्यालय	६६१०३४२
२५	राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र	६६३१०४८
२६	महिला विकास शाखा	६६१३३४९
२७	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	६६१००२२
२८	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	६६१४५२५
२९	जिल्ला आयुर्वेदिक स्वास्थ्य केन्द्र	६६१२०८८
३०	जिल्ला हूलाक कार्यालय	६६१४१५३
३१	नापि शाखा कार्यालय	६६१०१४८
३२	जिल्ला सहकारी कार्यालय	६६१०३४२
३३	शिक्षा विभाग	६६३१०७५, ६६३१९७५
३४	पाठ्यक्रम विकास केन्द्र	६६३०५८८
३५	माध्यमिक शिक्षा विकास परियोजना	६६३१०००
३६	प्राथमिक पाठ्यक्रम विकास केन्द्र	६६३००८८
३७	उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद	६६३०५९८
३८	दूर शिक्षा केन्द्र	६६३०१८०
३९	शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र	६६३०८६६
४०	राष्ट्रिय अनौपचारिक शिक्षा केन्द्र	६६३१२८८, ६६३१२८०
४१	CTEVT	६६३०६७९
४२	जनक शिक्षा सामग्री उत्पादन केन्द्र	६६३११६२
४३	UCEP	६६३०३८८
४४	BCCI	६६११३८४

सि.नं.	कार्यालय	फोन नं.
४५	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	६६१०२७७
४६	T.I.T.I. Sanothimi	६६३०१८७
४७	S.O.S. Sanothimi	६६३००९१
४८	नेपाल दूरसंचार केन्द्र	६६१४३००, ६६१२०००
४९	कृषि विकास बैंक, मुख्य शाखा कार्यालय	६६१००५२, ६६१२०४१
५०	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, भक्तपुर	६६१००८१, ६६१०११५
५१	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, मध्यपुर, ठिमी	६६३१४३२, ६६३०१३७
५२	नेपाल बैंक लिमिटेड,	६६१०२५५, ६६१३०९६
५३	हिमालयन बैंक	६६१७४९३
५४	नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंक, ठिमी	६६३१०९८, ६६१२८३२
५५	औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लि.	६६११२९९, ६६१००९९
५६	परिक्षा नियन्त्रक कार्यालय	६६३०८१९
५७	आवास तथा शहरी विकास कार्यालय	६६१०१०८
५८	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, भक्तपुर शाखा	६६१०९४९, ६६११०९८
५९	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, मध्यपुर शाखा	६६३११०८
६०	जुद्ध बारुण यन्त्र	६६१००४९
६१	Archaeology Office	६६१०१४४
६२	गुठी संस्थान	६६१००६८
६३	भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघ	६६११०२६

अनुसूची १ - राष्ट्रिय जनगणना २०५८ (सन् २००१) को तालिकाहरुको सूची	
Table 1	Number of Households, Population in the Household by Sex, Area and Population Density

Table 2	Households by type of House/Houseing Unit in Use
Table 3	Households by Type of Ownership of House/Housing Unit in Use
Table 4	Households Having Agricultural Land within the District,Livestock and Poultry
Table 5	Households Operating Small Scale Non Agricultural Activities by type of Activity
Table 6	Households, Population by Sex and Density for Urban Areas
Table 7	Population BY 5 Years of Age Group and Sex
Table 8	Households by Size of Persons in the Household
Table 9	Population Absent from Household and Destination abroad by Country of Destination and Sex
Table 10	Population By Religion
Table 11	Population By Citizenship
Table 12	Population by Type of Disability and Sex
Table 13	Households By Using Main Source of Drinking Water
Table 14	Households By Type of Main Fuel Used for cooking
Table 15	Households By Type of Lighting Facilities
Table 16	Population by Place of Birth
Table 17	Households By Type of Toilet Facilities
Table 18	Population by 6 Years of Age and Over by Literacy Status and Sex
Table 19	Ever Married Female Population 15 To 49 Years of Age by Reported Number of Children ever born
Table 20	Ever Married Female Population 15 To 49 Years of Age by Reported Number of Children ever born in the Past 12 Months
Table 21	Population 10 Years of Age and Over by Economic Activity and Sex
Table 22	Economically active and not active Population aged 10 years & over by Five yearly age groups and sex
Table 23	Economically active and not active Population aged 10 years & over by Marital Status
Table 24	Employed Population aged 10 years and above by employment, sex and broad age groups
Table 25	Employed Population aged 10 years and above by Industry, sex and broad age groups
Table 26	Employed Population aged 10 years and above by Occupation, sex and broad age groups
Table 27	Usually Economically active Population 10-Years of age and over by Major Occupation
Table 28	Usually Economically active Population 10-Years of age and over by Employment Status
Table 29	Usually Economically active Population 10-Years of age and over by Major Industry Division

Table 30	Usually Economically active Population 10-Years of age and over b Reasons for Not being usually active
Table 31	Population by Cast/Ethnic Group
Table 32	Population by Mother Tongue
Table 33	Population by religion
Table 34	Population Projection

अनुसूची १ - राष्ट्रिय जनगणना २०५८ (सन् २००१) को तालिकाहरुको सूची

Table1: Number of Households, Population by Sex, Area and Population Density								
Area	Population 2001				Number of House holds	Average House hold Size	Area in Sq. Km.	Population Density Person/Sq. Km.
	Number			%				
	Total	Male	Female					
Nepal	23,151,423	11,563,921	11,587,502	100	4,253,220	5.44	147,181	157
Valley	1,645,091	863,263	781,828	7.11	345,562	5	899	1,830

Bhaktapur	225,461	114,798	110,663	0.97	41,253	5.47	119	1,895
Kathmandu	1,081,845	576,010	505,835	4.67	235,387	4.6	395	2,739
Lalitpur	337,785	172,455	165,330	1.46	68,922	4.9	385	877
Bhaktapur Municipality	72543	36,681	35,862	0.31	12,133	5.98	6.56	11058.38
Madhapur Municipality	47,751	24,741	23,004	0.21	9,551	5.00	11.11	4298.02
VDC	104,209	52,423	51,792		19,565	5.33		
Institutional	958	953	5	0.00	4	239.50		

TABLE 2 : HOUSEHOLDS BY TYPE OF HOUSE/HOUSING UNIT IN USE

AREA	TYPE OF HOUSE/HOUSING UNIT IN USE				
	ALL TYPES	PAKKI	SEMI-PAKKI	KACHCHI	OTHERS
NEPAL	68922	53690	8887	6108	237
Central Dev. Region	1465753	612400	393557	449160	10636
Kath. Valley	345562	272999	46288	25071	1204
Bhaktapur	41253	28695	6902	5549	107
Kathmandu	235387	190614	30499	13414	860
Lalitpur	68922	53690	8887	6108	237
Bhaktapur Municipality	12,133	11195	734	172	32
Madhyapur Municipality	9,551	8110	941	484	16
VDC and Institutional	19,569	9,390	5,227	4,893	59

TABLE 3 : HOUSEHOLDS BY TYPE OF OWNERSHIP OF HOUSING UNIT IN USE

AREA	OWNERSHIP TYPE					
	All types	Own	Rented	Institutional	Rent Free	Others
NEPAL	4174374	3684227	371886	101385	9770	7106
Central Dev. Region	1465753	1235099	194980	30589	2896	2189
Valley	345562	194606	141408	7943	1076	529
Bhaktapur	41253	33027	7562	561	64	39
Kathmandu	235387	113936	114012	6211	825	403
Lalitpur	68922	47643	19834	1171	187	87
Bhaktapur Municipality	12,133	9437	2560	128	8	0
Madhyapur Municipality	9,551	6326	3061	147	11	6
VDC and Institutional	19,569	17,264	1,941	286	45	33

TABLE 4 : HOUSEHOLDS HAVING AGRICULTURAL LAND WITHIN THE DISTRICT, LIVESTOCK AND POULTRY

AREA	TOTAL	HOUSEHOLD HAVING							
		Agriculture Land only	Live Stock only	Poultry Only	Land & Live Stock	Land & Poultry	Live stock & Poultry	Land, Livestock & Poultry	Non of all
NEPAL	4174374	386241	122783	24340	1188594	52246	70552	1527003	802615

CENTRAL DEV. REGION	1465753	181337	46091	6201	394246	18059	14753	395235	409831
Bhaktapur	41253	12930	223	192	9529	1111	102	4096	13070
Kathmandu	235387	23434	1544	1134	19677	2152	523	8725	178198
Lalitpur	68922	14548	505	362	9233	1648	260	7283	35083
Bhaktapur Municipality	12,133	5705	50	91	442	426	22	272	5125
Madhyapur Municipality	9,551	3675	36	52	508	266	9	151	4854
VDC	19565	3550	137	49	8579	419	71	3673	3087
Institutional	4	0	0	0	0	0	0	0	4

TABLE 5 : HOUSEHOLDS OPERATING SMALL SCALE NON AGRICULTURAL ACTIVITIES BY TYPE OF ACTIVITY

AREA	NO. OF HOUSEHOLDS			TYPE OF ACTIVITY					
	TOTAL	Having Economic Activities	Not Having Economic Activities	TOTAL	Manu facturing	Trade/ Business	Transport	Services	Others
NEPAL	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245
Central Region	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245
Valley	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245
Bhaktapur	41253	14192	27061	14192	1463	4693	454	4280	3302
Kathmandu	235387	73826	161561	73826	6210	30896	2615	24411	9694
Lalitpur	68922	28035	40887	28035	3978	8448	1149	12211	2249
Bhaktapur Municipality	12133	4954	7179	4954	656	1910	211	1315	862
Madhyapur Municipality	9551	3345	6206	3345	381	1401	150	778	635
VDC	19565	5893	13672	5893	426	1382	93	2187	1805
Institutional	4	0	4	0	0	0	0	0	0

TABLE 6: HOUSEHOLDS, POPULATION BY SEX AND DENSITY FOR URBAN AREAS

AREA	HOUSE HOLD	POPULATION			AREA IN SQ. KM	POPULATION DENSITY PER SQ. KM
		TOTAL	MALE	FEMALE		

NEPAL	664507	3227879	1664362	1563517	3276.28	985
Central Dev. Region	335499	1605264	843943	761321	809.59	1983
Valley	208771	948215	502972	445243	85.92	38170
Bhaktapur	12133	72543	36681	35862	6.56	11058
Lalitpur	34996	162991	84502	78489	15.15	10758
Kathmandu	161642	712681	381789	330892	64.21	16353

TABLE 7 : POPULATION BY 5 OF AGE GROUP AND SEX

Years	Bhaktapur			Bhaktapur N.P			Madhyapur N.P.			VDC		
	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F
0-4	18234	9495	8739	72543	36681	35862	47751	24747	23004	105167	53370	51797
5-9	24174	12470	11704	5801	3051	2750	3487	1829	1658	8946	4615	4331
10-14	27027	13700	13327	7829	4041	3788	4658	2450	2208	11687	5979	5708
15-19	27498	14017	13481	8809	4401	4408	5487	2817	2670	12731	6482	6249
20-24	26806	13390	13416	8577	4410	4167	5918	3036	2882	13003	6571	6432
25-29	21175	10702	10473	8521	4159	4362	6110	3144	2966	12175	6087	6088
30-34	18275	9589	8686	6849	3441	3408	4873	2533	2340	9453	4728	4725
35-39	14049	7292	6757	5892	3081	2811	4172	2209	1963	8211	4299	3912
40-44	10528	5359	5169	4545	2335	2210	3063	1632	1431	6441	3325	3116
45-49	8396	4275	4121	3198	1660	1538	2326	1239	1087	5004	2460	2544
50-54	7419	3617	3802	2516	1264	1252	1813	967	846	4067	2044	2023
55-59	6249	3303	2946	2286	1074	1212	1480	736	744	3653	1807	1846
60-64	5015	2415	2600	2212	1160	1052	1224	644	580	2813	1499	1314
65-69	4253	2099	2154	1677	817	860	945	452	493	2393	1146	1247
70-74	2781	1362	1419	1484	702	782	915	441	474	1854	956	898
75 +	3582	1713	1869	979	450	529	560	263	297	1242	649	593

TABLE 8 : HOUSEHOLDS BY SIZE OF PERSONS IN THE HOUSEHOLD

AREA	Central		Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu	Bhaktapur Municipality	Madhyapur Municipality	VDC and Institutional
	Nepal	Dev. Region						
TOTAL HOUSEHOLD	4174374	1465753	68922	41253	235387	12,133	9551	19,569
ONE PERSON	167483	59094	3386	1729	15283	606	481	642

TWO PERSONS	313935	113508	5852	2647	26198	738	831	1,078
THREE PERSONS	452957	157547	9449	4274	38611	1111	1254	1,909
FOUR PERSONS	694550	248459	15457	8199	54086	1844	2088	4,267
FIVE PERSONS	758727	268014	12909	8246	41178	2260	1812	4,174
SIX PERSONS	630967	218462	8721	5664	24450	1620	1157	2,887
SEVEN PERSONS	474130	161109	5531	3821	15100	1170	734	1,917
EIGHT PERSONS	244828	82919	2715	2103	6898	730	418	955
NINE AND MORE PERSONS	436797	156641	4902	4570	13583	2054	776	1,740

TABLE 9 : POPULATION ABSENT FROM HOUSEHOLD AND DESTINATION ABROAD BY COUNTRY OF DESTINATION AND SEX												
COUNTRY OF DESTINATION	Bhaktapur			Bhaktapur NP			Madhyapur NP			VDC and Institutional		
	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL

INDIA	242	21	263	39	6	45	37	2	39	166	13	179
PAKISTAN	1	2	3		1	1		1	1	1	0	1
BANGLADESH	8	2	10	1		1	6	2	8	1	0	1
BHUTAN	2	0	2			0			0	2	0	2
SRI LANKA	3	0	3			0	2		2	1	0	1
MALDIVES	5	2	7	2		2			0	3	2	5
CHINA	9	2	11	4	2	6	3		3	2	0	2
KOREA	16	0	16	2		2	8		8	6	0	6
RUSSIA AND OTHER	12	1	13	8	1	9	3		3	1	0	1
JAPAN	46	12	58	15	3	18	7	5	12	24	4	28
HONG KONG	9	1	10	1		1	2		2	6	1	7
SINGAPORE	5	0	5	2		2	2		2	1	0	1
MALAYASIA	24	0	24	5		5	1		1	18	0	18
AUSTRALIA	24	6	30	6		6	8	1	9	10	5	15
SAUDI ARAB	167	1	168	39		39	22		22	106	1	107
QATAR	54	1	55	7		7	5		5	42	1	43
KUWAIT	12	1	13	2		2	5		5	5	1	6
UNITED ARAB EMIRATES	69	5	74	9	2	11	14	2	16	46	1	47
BAHARAIN	4	1	5			0	2		2	2	1	3
OTHER ASIAN COUNTRIES	16	0	16	4		4			0	12	0	12
UNITED KINGDOM	37	6	43	6	1	7	12	5	17	19	0	19
GERMANY	19	6	25	7	3	10	2		2	10	3	13
FRANCE	2	1	3	1		1			0	1	1	2
OTHER EUROPEAN COUNTRIES	25	8	33	6	1	7	6	4	10	13	3	16
USA, CANADA AND MEXICO	100	26	126	30	10	40	29	8	37	41	8	49
OTHER COUNTRIES	10	1	11			0	3		3	7	1	8

AREA	RELIGION									
	TOTAL	HINDU	BOUDDHA	ISLAM	KIRAT	JAIN	CHRISTIAN	SIKH	BAHAI	OTHERS
NEPAL	22736934	18330121	2442520	954023	818106	4108	101976	5890	1211	78994
Central Dev. Region	7988612	6100467	1339440	455714	25020	1440	46181	1090	278	18982
Valley	1645091	1257215	344227	13368	11636	1105	15011	508	104	1917

Lalitpur	337785	237895	88667	1053	3606	89	5634	96	20	725
Bhaktapur	225461	202614	21187	333	407	3	795	9	23	90
Kathmandu	1081845	816706	234373	11982	7623	1013	8582	403	61	1102
Bhaktapur Municipality	72543	64393	7809	110	65	0	108	8	3	47
Madhyapur Municipality	47751	41949	5208	138	215	0	206	1	18	16
VDC	104209	95328	8163	85	125	3	481	0	2	22
Institutional	958	944	7	0	2	0	0	0	0	5

TABLE 11 : POPULATION BY CITIZENSHIP

	NEPAL	Central Dev. Region	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
TOTAL	22736934	7988612	337785	225461	1081845
NEPALESE	22620363	7933690	335555	224970	1062936
INDIAN	102468	49597	1877	435	17296
CHINESE	1344	913	43	0	697
PAKISTANI	2628	1023	32	8	345
BANGLADESHI	79	32	1	0	5
BHUTANESE	3827	1203	26	17	197
SRILANKAN	89	35	0	2	14
MALDIVIAN	77	34	0	0	0
OTHER ASIANS	3777	1193	70	15	159
EUROPEANS	708	288	109	3	73
NORTH AMERICANS	626	253	51	3	67
SOUTH AMERICANS	348	143	14	1	25
AFRICANS	293	114	0	3	12
AUSTRALIANS, NEWZEALANDERS	307	94	7	4	19

TABLE 12 : POPULATION BY TYPE OF DISABILITY AND SEX

	NEPAL	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu	Bhaktapur Municipality	Madhyapur Municipality	VDC and Institutional
TOTAL	22736934	337785	225461	1081845	72543	47751	105167
WITHOUT ANY DISABILITY							
MALE	11312216	172098	114450	574431	36572	24702	53176
FEMALE	11320923	164906	110220	504187	35716	22938	51566
TOTAL	22633139	337004	224670	1078618	72288	47640	104742

TOTAL DISABLE								
MALE	47162	357	348	1579	109	45	194	
FEMALE	56633	424	443	1648	146	66	231	
TOTAL	103795	781	791	3227	255	111	425	
PHYSICAL DISABLE								
MALE	19797	157	157	743	39	26	92	
FEMALE	21001	164	163	677	43	26	94	
TOTAL	40798	321	320	1420	92	52	176	
BLIND								
MALE	5483	36	22	219	7	2	13	
FEMALE	11043	72	67	408	24	8	35	
TOTAL	16526	108	89	627	31	10	48	
DEAF								
MALE	11948	95	98	416	33	6	59	
FEMALE	13592	101	133	329	55	19	59	
TOTAL	25540	196	231	745	88	25	118	
MENTALLY RETARDED								
MALE	6479	42	48	117	15	8	25	
FEMALE	6692	60	38	104	12	3	23	
TOTAL	13171	102	86	221	27	11	48	
MULTIPLE DISABILITY								
MALE	3455	27	23	84	5	3	15	
FEMALE	4305	27	42	130	12	10	20	
TOTAL	7760	54	65	214	17	13	35	

TABLE 13 : HOUSEHOLDS USING MAIN SOURCE OF DRINKING WATER								
Area	Main source of drinking water							
	Total	Tap/Pipe	Well	Tubewell	Spout Water	Rivers/ Stream	Others	Not Stated
NEPAL	4174457	2209760	377241	1184156	267180	61400	37232	37489
Central Dev. Region	1465753	846532	124697	412473	48557	9213	10287	13994

Valley	345562	285843	26302	17250	11314	337	2371	2145
Lalitpur	68922	57237	6745	825	3099	113	477	425
Bhaktapur	41253	30755	4843	2977	2032	29	277	339
Kathmandu	235387	197851	14714	13448	6182	195	1616	1381
Bhaktapur Municipality	12133	10920	260	93	707		66	87
Madhyapur Municipality	9551	5239	2273	1560	317	3	83	76
VDC and Institutional	19569	14596	2310	1324	1008	26	128	176

Area	Type of Fuel used for cooking							
	Total	Wood	Kero-sene	LP Gas	Bio Gas	Guitha	Others	Not Stated
NEPAL	4174458	2737905	564885	320305	69312	416022	28913	37116
Central Dev. Region	1465813	807666	280593	162539	17387	165071	18487	14069
Valley	345562	78405	157924	96009	657	705	9535	2328
Lalitpur	68922	23423	26687	16625	95	95	1554	443
Bhaktapur	41253	10341	20951	4863	50	64	4593	391
Kathmandu	235387	44641	110286	74521	512	545	3387	1495
Bhaktapur np	12133	2211	6112	1121	18	8	2549	114
Madhyapur np	9551	2136	5618	1577	6	9	125	80
VDC / Institutional	19569	5994	9221	2165	26	47	1919	197

Area	Type of Lighting Facilities					
	Total	Electricity	Kerosene	Bio Gas	Others	Not Stated
NEPAL	4174457	1644499	2386293	8075	94143	41446
Central Dev. Region	1465753	771239	671903	2936	4464	15212
Valley	345562	328523	13591	481	474	2493
Lalitpur	68922	60154	7944	130	165	530

Bhaktapur	41253	40174	604	28	40	408
Kathmandu	235387	228195	5044	323	269	1556
Bhaktapur np	12133	11835	161	10	13	114
Madhyapur np	9551	9334	115	5	10	87
VDC and Institutional	19569	19005	328	13	17	207

AREA	Total	Native Born	Same District	Other District		Foreign Born
				VDC	Municipality	
Nepal	22736934	22128840	19199780	2744132	184932	608093
Central Dev. Region	7988612	7744096	6666919	975443	101733	244515
Lalitpur	337785	332917	264405	54455	14057	4868
Bhaktapur	225461	224448	183803	33790	6855	1013
Kathmandu	1081845	1058082	711892	311949	34241	23762
Bhaktapur np	72543	72204	63363	7062	1779	339
Madhyapur np	47751	47510	34444	11056	2010	241
VDC and Institutional	105167	104734	85996	15672	3066	433

Area	Type of Toilet Facilities				
	Total	Modern with Flush	Ordinary	No Toilet	Not Stated
NEPAL	4174457	946923	978829	2191325	57380
Central Dev. Region	1465753	439421	306718	697809	21806
Valley	345562	229590	80933	31869	3170
Lalitpur	68922	27494	28232	12501	695
Bhaktapur	41253	23687	13582	3488	496
Kathmandu	235387	178409	39119	15879	1980
Bhaktapur np	12133	8608	2970	441	115
Madhyapur np	9551	4604	3798	1020	129
VDC and Institutional	19569	10475	6814	2027	252

		Nepal	Central Dev. Region	Bhaktapur	Kathmandu	Lalitpur
Can't Read & Write	Total	7654241	2807449	50303	174760	70034
	Male	2720234	1062699	14609	47427	20418
	Female	4934007	1744750	35694	127333	49616

Can Read Only	Total	1133178	375073	8972	46903	18205
	Male	574330	194039	4712	22866	9104
	Female	558848	181034	4260	24037	9101
Read & Write	Total	10348426	3580797	142151	751152	215179
	Male	6242958	2209000	83123	449460	125529
	Female	4105468	1371797	59028	301692	89650
Not Stated	Total	119958	39467	789	1803	619
	Male	55049	19978	358	779	225
	Female	64909	19489	431	1024	394

TABLE 19 : EVER MARRIED FEMALE POPULATION 15 TO 49 YEARS OF AGE BY REPORTED NUMBER OF CHILDREN EVER BORN

Area	Children Ever Born								Ever Married Female Population
	No Child	1 Child	2 Child	3 Child	4 Child	5 Child	6 & More Children	Not Stated	
NEPAL	859188	700972	848659	781647	547716	329157	405890	13509	4486738
Central Dev. Region	308236	251222	318559	283810	189146	104329	114756	5217	1575275
valley	65382	86923	116515	67208	31185	12729	10590	1306	391838
Lalitpur	10867	14226	19961	11804	5620	2254	2164	212	67108
Kathmandu	35517	50333	65202	35687	15651	6291	4740	633	214054
Bhaktapur	8131	8138	11391	7913	4294	1930	1522	249	43568
Bhaktapur np	13776	2584	2568	3301	2571	1465	664	532	90
Madhyapur np	9451	1803	1896	2746	1586	795	336	235	54
VDC / Institutional	20340	3744	3674	5344	3756	2034	930	755	105

TABLE 20 : EVER MARRIED FEMALE POPULATION 15 TO 49 YEARS OF AGE BY REPORTED NUMBER OF CHILDREN BORN IN THE PAST 12 MONTHS

Area	Total Ever Married Females	Ever married female population who has given birth to			
		No Child	1 Child	2 Children	Not stated Children
NEPAL	4486739	4153360	318686	1182	13509
Central Dev. Region	1575276	1470532	99083	444	5217
valley	391839	371639	18799	95	1306

Lalitpur	67109	63708	3180	9	212
Kathmandu	214054	202745	10601	74	633
Bhaktapur	43567	41478	1838	3	249
Bhaktapur np	13776	13027	658	0	90
Madhyapur np	9451	9059	337	1	54
VDC and Institutional	20340	19392	843	2	105

TABLE 21 : POPULATION 10 YEARS OF AGE AND OVER BY ECONOMIC ACTIVITY AND SEX

Area	TOTAL ('000)			ECONOMICALLY ACTIVE			ECONOMICALLY INACTIVE		
	Both Sexes	Male	Female	Both	Male	Female	Both	Male	Female
NEPAL	16770	8331	8440	10637243	5971024	4666219	6133037	2359552	3773484
Central Region	5960	3056	2904	3544083	2186143	1357940	2415639	869478	1546161
valley	1354	713	641	716389	465273	251117	637279	247764	389514
Lalitpur	278	142	136	154735	96160	58576	122899	45752	77146
Bhaktapur	183	93	90	103930	64182	39748	79123	28651	50472
Kathmandu	893	478	415	457724	304931	152793	435257	173361	261896

TABLE 22 Economically active and not active Population aged 10 years & over by Five yearly age groups and sex

Sex	Age group	Usually active		Not Usually Active	Not Economically active
		employed	Unemployed		
Male	10-14	357	1565	63	11715
	15-19	3730	1337	287	8663
	20-24	8760	957	622	3412
	25-29	9425	414	126	737
	30-34	8936	248	100	306
	35-39	6895	127	72	198

	40-44	5085	67	60	147
	45-49	4022	59	50	144
	50-54	2813	51	37	196
	55-59	3310	48	74	391
	60+	4489	210	147	2743
	All age 10+	57822	5083	1278	28652
Female	10-14	332	1489	68	11437
	15-19	2826	1253	192	9209
	20-24	5756	1019	203	6439
	25-29	4975	597	169	4732
	30-34	4529	392	121	3644
	35-39	3759	246	119	2633
	40-44	2788	201	102	2077
	45-49	2080	173	82	1785
	50-54	1636	148	47	1367
	55-59	1517	191	49	1793
	60+	2123	462	100	5356
	All age 10+	32321	6171	1252	50472
Both	10-14	689	3054	131	23152
	15-19	6556	2590	479	17872
	20-24	14516	1976	465	9851
	25-29	14400	1011	295	5469
	30-34	13465	640	221	3950
	35-39	10654	373	191	2831
	40-44	7873	268	162	2224
	45-49	6102	232	132	1929
	50-54	4449	199	84	1563
	55-59	4827	239	123	2184
	60+	6612	672	247	8099
	All age 10+	90143	11254	2530	79124

TABLE 23 Economically active and not active Population aged 10 years & over by Marital Status

Marital Status	Total Population 10 +	Usually active		Not Usually Active	Not Economically active
		employed	Unemployed		
Unmarried	38564	10213	3737	575	24039
Single Spouse	49555	44226	1096	604	3629
More than One Spouse	1625	1373	38	44	170
Remarried	1086	888	20	19	159

Widow/Widower	1102	606	49	15	432
Divored	79	54	3	2	20
Seperated	102	66	7	0	29
Not Stated	721	396	133	19	173
All Status	92834	57822	5083	1278	28651
Unmarried	32130	5498	3102	341	23189
Single Spouse	54179	25520	2852	852	24954
Remarried	271	165	7	10	89
Widow/Widower	3151	931	163	48	2009
Divored	46	27	0	0	19
Seperated	134	76	5	2	51
Not Stated	309	104	42	2	161
All Status	90219	32321	6171	1255	50472
Unmarried	70694	15711	6839	916	47228
Single Spouse	103733	69746	3948	1456	18583
More than One Sopuse	1625	1373	38	44	170
Remarried	1357	1053	27	29	248
Widow/Widower	4253	1537	212	63	2441
Divored	125	81	3	2	39
Seperated	236	142	12	2	80
Not Stated	1030	500	175	21	334
All Status	183053	90143	11254	2533	79123

TABLE 24 Employed Population aged 10 years and above by employment, sex and broad age groups

Status	All ages		Under 14 years		Between 15-59 years		60 years and above	
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
Employer	2106	1592	3	21	1851	1425	252	146
Employee	25614	9916	195	195	24891	9584	528	137
Self Employed	29350	18894	97	87	25582	17117	3671	1690
Unpaid Family Helper	751	1921	63	29	651	1741	37	151
All	57821	32323	358	332	52975	29867	4488	2124

TABLE 25 Employed Population aged 10 years and above by Industry, sex and broad age groups

Status	All ages		Under 14 years		Between 15-59 years		60 years and above	
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
Agriculture & Forestry	18967	17183	129	135	15809	15397	3029	1651
Fishing	8	3	0	0	8	3	0	0
Mining &	69	36	0	0	66	34	3	2

Quarrying								
Manufacturing	12609	7526	105	134	11958	7203	546	189
Electricity, Gas & Water Supply	398	387	2	3	393	339	3	45
Construction	2434	201	8	2	2390	196	36	3
Wholesale & Retail Trade	7673	2395	34	15	7106	2229	533	151
Hotels and Restaurants	1274	550	19	5	1207	524	48	21
Transport, Storage & Communications	3225	119	15	3	3181	116	29	0
Financial Intermediation	769	155	0	0	757	153	12	2
Real Estate, Renting And Business Activities	590	88	3	0	577	86	10	2
Public Administration & Social Security	5401	1273	20	12	5265	1253	116	8
Education	2014	1407	3	2	1979	1393	32	12
Health & Social Work	502	468	0	2	490	463	12	3
Other Community, Social & Personal Service Activities	825	168	8	0	763	153	54	15
Private Households With Employed Persons	654	241	10	19	629	211	15	11
Extra-Territorial Organizations and Bodies	147	19	0	0	147	19	0	0
Not Reported	261	101	0	0	251	93	10	8
All Industry	57820	32320	356	332	52976	29865	4488	2123

TABLE 26 Employed Population aged 10 years and above by Occupation, sex and broad age groups

Status	All ages		Under 14 years		Between 15-59 years		60 years and above	
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
Legislators, Senior Officials & Managers	1100	197	0	0	1074	195	26	2
Professionals	2737	1429	0	0	2679	1423	58	6
Technicians & Associate Professionals	1953	523	2	0	1926	520	25	3
Clerks or Office Assistants	3113	670	8	3	3044	660	61	7

Service Workers & Shop & Market Sales Workers	9717	3011	66	24	9055	2837	596	150
Skilled And Semi-Skilled Agricultural & Fishery Workers	18209	16786	119	120	15112	15036	2978	1630
Craft and Related Trades Workers	13407	6936	90	110	12756	6637	561	189
Plant and Machine Operators & Assemblers	3914	784	27	19	3848	753	39	12
Elementary Occupations	3601	1958	41	53	3416	1785	144	120
Not Reported	73	30	5	3	68	22	0	5
All Occupation	57824	32324	358	332	52978	29868	4488	2124

TABLE 27 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10-YEARS OF AGE AND OVER BY MAJOR OCCUPATION GROUP

AREA	NEPAL	Central Region	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
Total	9900198	3234707	143606	93512	425986
Legislators, Senior Officials and Managers	56535	26423	2813	1307	13025
Professionals	243659	99540	10358	4196	30211
Technicians and Associate Professionals	170182	74712	5357	2498	24313
Clerks or Office Assistants	201051	96534	10101	3807	30790
Service Workers and Shop and Market Sales Workers	781004	326222	20107	12834	80868
Skilled and semi-skilled Agricultural, Forestry and Fishery Workers	5901384	1647105	47784	37504	84142
Craft and Related Trade Workers	916842	375413	23416	20570	89548
Plant and Machine Operators and Assemblers	141355	73206	4974	4728	23429
Elementary Occupations	1479817	512693	18392	5965	49118
Not Stated	8355	2859	304	105	541

TABLE 28 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10 -YEARS OF AGE AND OVER BY EMPLOYMENT STATUS

Area	Total	Employer	Employee	Self Employed	Unpaid Family Workers
NEPAL	9900198	376353	2438328	6210837	874676
Central Dev. Region	3234707	141943	1078669	1799814	214282
valley	806710	31848	401463	332078	41321

Lalitpur	143606	6479	61802	65818	9507
Kathmandu	425986	14538	242016	151158	18274
Bhaktapur	93512	4352	35843	49284	4033

TABLE 29 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10-YEARS OF AGE AND OVER BY MAJOR INDUSTRY DIVISION

AREA	NEPAL	Central Region	valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
TOTAL	9900198	3234707	663104	143606	93512	425986
Agriculture and Forestry	6496221	1885618	184179	51536	38763	93880
Fishing	8467	3256	129	8	12	109
Mining and Quarrying	16049	4513	1386	568	105	713
Manufacturing and recycling	872252	368392	131649	24031	20373	87245
Electricity, gas and Water supply	148217	43560	9913	2643	839	6431
Construction	286419	114202	24184	5134	2651	16399
Wholesale and retail trade	863771	309997	95947	20777	10335	64835
Hotels and restaurants	120888	50568	21182	2581	1831	16770
Transport, storage and communications	161637	72570	28012	4066	3358	20588
Financial intermediation	46766	22648	10842	1788	931	8123
Real state, renting and business activities	29920	14314	7501	1284	686	5531
Public Administration and social security	301023	144108	69167	13359	6713	49095
Education	228382	87669	35307	6051	3486	25770
Health and social work	61799	26446	11050	2427	989	7634
Other community, social and personal service activities	72575	30961	11285	2411	1002	7872
Private households with employed persons	105138	30572	13343	2333	906	10104
Extra-territorial Organizations and bodies	58272	16674	3072	733	167	2172
Not Stated	22396	8641	4957	1877	366	2714

TABLE 30 : USUALLY ECONOMICALLY NOT ACTIVE POPULATION 10- YEARS OF AGE AND OVER BY REASONS FOR NOT BEING USUALLY ACTIVE

AREA	NEPAL	Central Region	valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
Total	8034166	3037479	729856	145748	94137	489971
Study	3799356	1272323	377623	71221	49607	256795
Household Chores	2659204	1171523	238765	49191	29588	159986
Aged	594246	218586	44317	10227	6597	27493
Pension/ Income Recipient	213574	75085	15394	3600	1853	9941

Physically and Mentally Handicapped	200398	72601	10496	2339	1649	6508
Sick	228429	85644	13657	3301	1731	8625
Others	194117	78352	12726	3199	1668	7859
Not Stated	144835	63369	16879	2670	1445	12764

Caste/Ethnic	Bhaktapur	Bhaktapur N.P.	Madhyapur Thimi N.P.	VDC
Newar	125831	64037	29160	3263 4
Chhetri	41283	1408	5963	3391 2
Brahman - Hill	22736	1250	5246	1624 0
Tamang	14690	2965	2164	9561
Magar	3607	345	974	2288
Sanyasi	2175	88	188	1899
Damai/Dholi	1676	35	172	1469
Sarki	1671	4	385	1282
Rai	1296	230	582	484
Gurung	1143	172	356	615
Kami	939	132	70	737
Thakuri	898	155	169	574
Sherpa	871	264	268	339
Tharu	552	108	306	138
Bhote	373	15	263	95
Gharti/Bhujel	364	25	34	305
Muslim	313	97	130	86
Limbu	298	41	80	177
Unidentified				
Dalit	295	48	23	224
Mallah	254	138	55	61
Sunuwar	159	51	38	70
Yadav	136	40	73	23
Kayastha	108	17	85	6
Koiri	92	8	14	70
Teli	84	13	52	19
Sonar	69	29	9	31
Baniya	29	17	1	11
Pahari	27			27
Dhobi	18	11	4	3

Caste/Ethnic	Bhaktapur	Bhaktapur N.P.	Madhyapur Thimi N.P.	VDC
Unidentified	1462	303	558	601
Others	1051	497	326	228

VDC Name	Total	BhaktapurN.P.	MadhyapurThimiN.P.	VDC
Total	224503	72543	47751	104209
Nepali	82443	4604	15418	62421
Newar	122413	63608	28409	30396
Tamang	14470	2844	2122	9504
Maithili	603	236	237	130
Magar	747	161	232	354
Gurung	334	64	134	136
Bhojpuri	173	79	73	21
Hindi	500	287	133	80
Bantawa	536	123	250	163
Sherpa	278	101	109	68
Others	1314	258	336	720
Tharu (dagaura/rana)	184	42	131	11
Limbu	298	49	94	155
Sunuwar	30	10		20
others	180	77	73	30

Religion	Bhaktapur	Bhaktapur N.P.	Madhyapur Thimi N.P.	VDC only
Hindu	201670	64393	41949	95328
Bouddha	21180	7809	5208	8163

Islam	333	110	138	85
Kirat	405	65	215	125
Jain	3	0	0	3
Christian	795	108	206	481
Sikha	9	8	1	0
Bahai	23	3	18	2
Not Stated	85	47	16	22

Age	Sex	2001	2006	2011	2016	2021
0-4	Total	20580	23243	23134	23701	24779
	Male	10865	12181	12038	12260	12745
	Female	9715	11061	11096	11441	12034
5-9	Total	22445	23072	23134	26038	26724
	Male	11575	11972	12038	13305	13574
	Female	10870	11100	11096	12733	13149
10-14	Total	25713	26923	27601	31232	31205
	Male	12814	13395	13799	15483	15372
	Female	12899	13528	13802	15749	15833
15-19	Total	28058	32492	33911	34787	39351
	Male	14144	16767	17459	18027	20248
	Female	13914	15725	16452	16760	19103
20-24	Total	27719	32153	37151	38787	39795
	Male	14100	16645	19680	20552	21255
	Female	13619	15509	17472	18236	18539
25-29	Total	21804	25227	29261	33885	35433
	Male	11024	12749	15045	17862	18700
	Female	10780	12479	14216	16024	16733
30-34	Total	18639	21412	24802	28866	33509
	Male	9749	10929	12640	14981	17829
	Female	8889	10482	12162	13884	15680
35-39	Total	13800	15958	18382	21372	24920
	Male	7138	8057	9040	10506	12487
	Female	6663	7901	9342	10866	12433
40-44	Total	10446	12147	14082	16294	18995
	Male	5359	6123	6916	7798	9089
	Female	5087	6025	7165	8496	9906
45-49	Total	8162	9480	11052	12873	14949
	Male	8138	4703	5380	6111	6914
	Female	4024	4777	5672	6762	8035
50-54	Total	7180	8272	9649	11316	13247
	Male	3509	3932	4477	5154	5876
	Female	3672	4340	5172	6163	7371
55-59	Total	6317	7134	8246	9666	11378
	Male	3250	3604	4053	4648	5376

Table 34 : Population Projection						
Age	Sex	2001	2006	2011	2016	2021
	Female	3066	3530	4193	5018	6002
60-64	Total	4693	5231	5953	6948	8205
	Male	2294	2531	2822	3203	3698
	Female	2399	2700	3131	3745	4508
65-69	Total	4044	4572	5087	5846	6873
	Male	1999	2201	2447	2757	3155
	Female	2045	2325	2641	3088	3719
70-74	Total	2509	2928	3318	3777	4389
	Male	1209	1368	1521	1713	1950
	Female	1301	1560	1797	2065	2439
75+	Total	3352	3876	4542	5289	6143
	Male	1631	1874	2149	2452	2804
	Female	1721	2002	2393	2838	3339
Bhaktapur	Total	225461	254074	282245	310679	339894
	Male	114798	129030	142873	156812	171073
	Female	110663	125043	139372	153867	168822

अनुसूची २
राष्ट्रिय जनगणना २०५८ ललितपुरको गा.वि.स. तथा नगरपालिकाहरूको तथ्यांकीय विवरण

Table 35 Number of Households, Population by Sex For VDC/Municipalities and Wards

Table 36 Ward level Population of Urban Areas

Table 37 Population By 5 years of Age Group and Sex for VDC/Nagarpalika

- Table 38 Household Having Agricultural Land, Livestock and Poultry
- Table 39 Household Operating Small Scale Non Agricultural Economic Activity
- Table 40 Population By Place of Birth
- Table 41 Population 6 Years of Age and Over By Literacy Status and Sex
- Table 42 Population 6 Years of Age and Over by Status of School Attendance
- Table 43 Population 10 Years of Age and Over by Marital Status
- Table 44 Population 10 years of age and over by usually Economic Activity
- Table 45 Children Below 16 years of Age By Status of Living Arrangement
- Table 46 Population by caste/ethnic group
- Table 47 Population by religion

अनुसूची २ - राष्ट्रिय जनगणना २०५८ ललितपुरको गा.वि.स. तथा
नगरपालिकाहरूको तथ्यांकीय बिबरण

Table 35 Number of Households, Population by Sex for Wards in VDC											
VDC/Municipality	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
Bageswori	Household	70	164	100	111	111	83	78	111	84	912
	Total	386	936	593	593	603	422	382	684	414	5013
	Male	196	451	297	314	300	199	183	331	210	2481

Table 35 Number of Households, Population by Sex for Wards in VDC

	<i>Female</i>	190	485	296	279	303	223	199	353	204	2532
Balkot	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	138	211	115	133	196	90	96	125	307	1411
	<i>Total</i>	731	1042	586	724	1008	527	625	644	1567	7454
	<i>Male</i>	370	544	287	371	505	254	311	319	794	3755
	<i>Female</i>	361	498	299	353	503	273	314	325	773	3699
Changunarayan	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	117	102	147	176	182	64	135	69	112	1104
	<i>Total</i>	697	586	732	836	898	393	690	431	613	5858
	<i>Male</i>	346	306	362	384	436	191	348	222	310	2905
	<i>Female</i>	351	262	370	452	462	202	342	209	303	2953
Chhaling	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	259	278	101	203	131	149	170	134	66	1491
	<i>Total</i>	1321	1506	460	1062	644	776	853	684	368	7674
	<i>Male</i>	639	739	211	511	306	403	395	326	190	3720
	<i>Female</i>	682	767	249	551	338	373	458	358	178	3954
Chitapol	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	119	130	116	105	145	104	82	113	84	998
	<i>Total</i>	680	711	628	573	704	577	552	628	444	5497
	<i>Male</i>	341	352	312	291	356	275	282	302	229	2740
	<i>Female</i>	339	359	316	282	348	302	270	326	215	2757
Dadhikot	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	77	127	151	139	176	200	148	150	184	1352
	<i>Total</i>	432	660	803	700	852	1081	797	903	1016	7244
	<i>Male</i>	217	339	403	355	423	530	394	462	500	3623
	<i>Female</i>	215	321	400	345	429	551	403	441	516	3621
Duwakot	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	165	144	120	92	66	171	134	136	142	1170
	<i>Total</i>	984	827	602	508	321	893	736	740	679	6290
	<i>Male</i>	502	413	301	271	173	459	357	372	358	3206
	<i>Female</i>	482	414	301	237	148	434	379	368	321	3084
Gundu	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	75	103	146	152	130	109	163	102	100	1080
	<i>Total</i>	398	545	786	837	625	565	937	545	519	5757
	<i>Male</i>	199	280	404	436	308	260	439	257	267	2850
	<i>Female</i>	199	265	382	401	317	305	498	288	252	2907
Jhaukhel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	77	109	120	112	128	133	175	252	86	1192
	<i>Total</i>	391	569	666	625	742	745	959	1458	523	6678
	<i>Male</i>	192	268	310	326	366	369	499	738	272	3340
	<i>Female</i>	199	301	356	299	376	376	460	720	251	3338
Katunje	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	244	121	133	140	106	410	140	1029	236	2559
	<i>Total</i>	1248	702	717	662	635	2257	663	5053	1106	13043
	<i>Male</i>	657	350	364	336	315	1269	345	2655	577	6868

Table 35 Number of Households, Population by Sex for Wards in VDC

	Female	591	352	353	2326	320	988	318	2398	529	6175	
Nagarkot	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	157	47	135	88	84	29	94	104	61	799	
	Total	779	237	781	485	417	166	477	587	318	4247	
	Male	401	115	390	254	217	75	232	282	159	2125	
	Female	378	122	391	231	200	91	245	305	159	2122	
Nankhel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	95	131	54	66	143	152	63	95	131	930	
	Total	544	783	285	336	776	840	346	526	777	5213	
	Male	275	399	139	159	393	435	189	259	382	2630	
	Female	269	384	146	177	383	405	157	267	395	3583	
Sipadol	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	432	91	81	164	88	75	61	172	194	1358	
	Total	1983	528	372	926	466	426	321	937	1045	7004	
	Male	1060	253	182	440	230	226	163	481	534	3569	
	Female	923	275	190	486	236	200	158	456	511	3435	
Sirutar	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	128	91	91	49	60	90	158	83	80	830	
	Total	776	489	493	256	315	502	855	451	395	4532	
	Male	387	245	251	137	155	254	416	220	208	2273	
	Female	389	244	242	119	160	248	439	231	187	2259	
Sudal	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	70	118	146	164	289	82	196	136	143	1344	
	Total	355	627	745	908	1518	435	967	723	775	7053	
	Male	170	327	373	461	757	208	489	359	361	3505	
	Female	185	300	372	447	761	227	478	364	414	3548	
Tathali	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	
	Household	95	87	75	135	109	112	93	186	143	1035	
	Total	490	439	425	719	563	594	557	1108	757	5652	
	Male	245	226	212	358	272	306	275	541	392	2827	
	Female	245	213	213	361	291	288	282	567	365	2825	
Institutional	Total											
	Household	4										
	Total	598										
	Male	953										
	Female	5										

Table 36 : Ward level Population of Urban Areas

Bhaktapur N.P					Madhyapur (Thimi) N.P.				
Ward No.	House hold	Total	Male	Female	Ward No.	House hold	Total	Male	Female
1	808	5343	2628	2715	1	441	2545	1257	1288
2	613	3888	1946	1942	2	358	2147	1109	1038
3	577	3318	1668	1650	3	476	2820	1424	1396

4	976	6090	3102	2988	4	339	1816	945	871
5	744	4565	2319	2246	5	345	1792	916	876
6	512	3167	1576	1591	6	288	1412	735	677
7	772	4652	2338	2314	7	509	2732	1379	1353
8	541	3601	1796	1805	8	431	2374	1215	1159
9	416	2542	1272	1270	9	278	1543	792	751
10	713	4193	2113	2080	10	380	1936	973	963
11	612	3579	1794	1785	11	407	2299	1134	1165
12	605	4118	2049	2069	12	388	2218	1138	1080
13	461	2642	1298	1344	13	620	3168	1669	1499
14	843	5070	2599	2471	14	434	2215	1178	1037
15	1025	5202	2665	2537	15	1780	7531	4005	3526
16	677	3582	1842	1742	16	1075	4788	2522	2266
17	1238	6991	3678	3313	17	1002	4415	2356	2059
Total	12133	72543	36681	35862	Total	9551	47751	24747	23004

TABLE 37 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX

VDC_Bhaktapur	SEX	TOTAL	Years						
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Bageswori	Both	5013	432	539	641	610	542	403	372
	Male	2481	211	281	307	306	254	190	205
	Female	2532	221	258	334	304	288	213	167
Balkot	Both	7454	543	845	913	872	855	681	650
	Male	3755	304	444	442	407	403	320	342
	Female	3699	239	401	471	465	452	361	308
Bhaktapur N.P.	Both	72543	5801	7829	8809	8577	8521	6849	5892
	Male	36681	3051	4041	4401	4410	4159	3441	3081
	Female	35862	2750	3788	4408	4167	4362	3408	2811
Changunarayan	Both	5858	494	677	794	680	615	443	438
	Male	2905	234	333	414	323	313	213	224
	Female	2953	260	344	380	357	302	230	214
Chhaling	Both	7674	671	921	983	967	803	621	558
	Male	3720	308	458	526	485	350	294	258
	Female	3954	363	463	457	482	453	327	300
Chitapol	Both	5497	477	643	688	679	590	481	430
	Male	2740	236	340	365	310	268	243	204
	Female	2757	241	303	323	369	322	238	226
Dadhikot	Both	7244	567	804	880	823	776	693	604
	Male	3623	300	395	448	425	371	341	311
	Female	3621	267	409	432	398	405	352	293
Duwakot	Both	6290	553	652	699	756	752	569	481
	Male	3206	273	353	354	379	398	279	254
	Female	3084	280	299	345	377	354	290	227

TABLE 37 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX

VDC_Bhaktapur	SEX	TOTAL	Years						
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Gundu	Both	5757	456	626	676	702	631	535	438
	Male	2850	236	304	338	343	302	265	222
	Female	2907	220	322	338	359	329	270	216
Jhaukhel	Both	6678	557	695	803	839	804	562	473
	Male	3340	268	360	409	395	414	271	258
	Female	3338	289	335	394	444	390	291	215
Kautunje	Both	13043	1186	1389	1448	1843	1721	1390	1066
	Male	6868	624	750	736	1004	879	731	556
	Female	6175	562	639	712	839	842	659	510
Madhyapur N.P.	Both	47751	3487	4658	5487	5918	6110	4873	4172
	Male	24747	1829	2450	2817	3036	3144	2533	2209
	Female	23004	1658	2208	2670	2882	2966	2340	1963
Nagarkot	Both	4247	459	517	568	509	399	300	257
	Male	2125	251	272	280	268	194	136	126
	Female	2122	208	245	288	241	205	164	131
Nankhel	Both	5213	410	576	667	679	571	459	408
	Male	2630	224	290	342	351	291	214	208
	Female	2583	186	286	325	328	280	245	200
Sipadol	Both	7004	658	871	831	879	840	685	539
	Male	3569	363	428	419	473	396	345	274
	Female	3435	295	443	412	406	444	340	265
Sirutar	Both	4532	312	419	562	553	523	408	378
	Male	2273	150	214	278	277	259	203	195
	Female	2259	162	205	284	276	264	205	183
Sudal	Both	7053	717	840	861	855	777	539	475
	Male	3505	374	426	473	417	368	237	234
	Female	3548	343	414	388	438	409	302	241
Tathali	Both	5652	454	673	717	697	644	472	429
	Male	2827	259	331	351	348	299	234	214
	Female	2825	195	342	366	349	345	238	215
Total		449006	36468	48348	54054	54876	52948	41926	36120

TABLE 37 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX .....cont

VDC_Bhaktapur	SEX	Years								
		35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
Bageswori	Both	290	242	202	203	143	147	91	72	84
	Male	131	119	105	99	82	64	49	35	43
	Female	159	123	97	104	61	83	42	37	41
Balkot	Both	505	445	290	243	192	125	123	79	93
	Male	249	247	168	130	99	57	67	38	38

TABLE 37 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX .....cont

VDC_Bhaktapur	SEX	Years								
		35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
Bhaktapur N.P.	Female	256	198	122	113	93	68	56	41	55
	Both	4545	3198	2516	2286	2212	1677	1484	979	1368
	Male	2335	1660	1264	1074	1160	817	702	450	635
Changunarayan	Female	2210	1538	1252	1212	1052	860	782	529	733
	Both	350	299	256	211	176	161	99	79	86
	Male	174	141	126	100	98	84	47	39	42
Chhaling	Female	176	158	130	111	78	77	52	40	44
	Both	432	358	290	295	257	177	136	99	106
	Male	213	164	133	141	139	84	65	52	50
Chitapol	Female	219	194	157	154	118	93	71	47	56
	Both	324	251	227	204	136	152	78	57	80
	Male	176	119	106	106	67	89	38	25	48
Dadhikot	Female	148	132	121	98	69	63	40	32	32
	Both	474	367	283	275	208	158	144	97	91
	Male	240	188	132	127	112	74	67	52	40
Duwakot	Female	234	179	151	148	96	84	77	45	51
	Both	394	313	269	219	167	168	113	81	104
	Male	205	147	147	117	80	88	57	35	40
Gundu	Female	189	166	122	102	87	80	56	46	64
	Both	345	260	212	240	177	166	126	75	92
	Male	170	127	103	115	98	74	66	44	43
Jhaukhel	Female	175	133	109	125	79	92	60	31	49
	Both	442	314	299	255	204	144	108	83	96
	Male	227	137	152	124	117	72	57	38	41
Kautunje	Female	215	177	147	131	87	72	51	45	55
	Both	869	596	387	318	232	199	164	111	124
	Male	467	319	215	164	126	84	83	67	63
Madhyapur N.P.	Female	402	277	172	154	106	115	81	44	61
	Both	3063	2326	1813	1480	1224	945	915	560	720
	Male	1632	1239	967	736	644	452	441	263	355
Nagarkot	Female	1431	1087	846	744	580	493	474	297	365
	Both	244	240	165	138	92	122	94	67	76
	Male	120	114	83	65	46	55	42	41	32
Nankhel	Female	124	126	82	73	46	67	52	26	44
	Both	302	241	212	194	157	106	91	60	80
	Male	152	108	106	94	78	49	49	34	40
Sipadol	Female	150	133	106	100	79	57	42	26	40
	Both	398	284	239	203	173	139	118	56	91
	Male	223	143	111	99	89	70	64	24	48
	Female	175	141	128	104	84	69	54	32	43

TABLE 37 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX .....cont

VDC_Bhaktapur	SEX	Years								
		35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
Sirutar	Both	289	200	190	182	137	123	96	66	94
	Male	150	107	91	89	68	58	49	35	50
	Female	139	93	99	93	69	65	47	31	44
Sudal	Both	353	329	305	272	200	172	162	86	110
	Male	157	143	144	142	104	88	93	46	59
	Female	196	186	161	130	96	84	69	40	51
Tathali	Both	331	236	234	198	161	134	111	74	87
	Male	172	108	115	92	95	56	63	44	46
	Female	159	128	119	106	66	78	48	30	41
Total		27900	20998	16778	14832	12496	10030	8506	5562	7164

TABLE 38 : HOUSEHOLDS HAVING AGRICULTURAL LAND, LIVESTOCK AND POULTRY

VDC/ Nagarपालिका	Households	Agri Land only	Live Stock Only	Poultry only	Land & Live Stock	Land & Poultry	Live Stock & Poultry	Land,Live Stock & Poputry	None of all
Bageswori	912	101	2	5	570	15	4	185	30
Balkot	1411	426	6	2	361	30	2	54	530
Bhaktapur N.P.	12133	5705	50	91	442	426	22	272	5125
Changu narayan	1104	141	7	1	514	18	6	348	69
Chhaling	1491	236	12	2	776	37	6	342	80
Chitapol	998	143	5	1	714	3	0	99	33
Dadhikot	1352	288	15	2	689	49	1	198	110
Duwakot	1170	309	8	1	541	33	6	136	136
Gundu	1080	172	6	0	522	24	5	324	27
Jhaukhel	1192	284	6	6	595	36	2	171	92
Kautunje	2559	430	26	14	466	53	6	161	1403
Thimi N.P.	9551	3675	36	52	508	266	9	151	4854
Nagarkot	799	64	5	2	235	13	6	439	35
Nankhel	930	136	12	1	489	16	10	216	50
Sipadol	1358	189	4	7	429	24	4	319	382
Sirutar	830	380	1	2	331	27	0	58	31
Sudal	1344	125	13	2	801	26	8	338	31
Tathali	1035	126	9	1	546	15	5	285	48

TABLE 39: HOUSEHOLDS OPERATING SMALL SCALE NON AGRICULTURAL

ECONOMIC ACTIVITY									
VDC/ NP	NO. OF HOUSEHOLDS			TYPE OF ACTIVITY					
	TOTAL	Having Eco. Activity	Not having Eco. Activity	Total	Manufacturing	Trade/ Business	Transport	Services	Others
Bageswori	912	235	677	235	2	74	6	46	107
Balkot	1411	367	1044	367	20	104	5	109	129
Bhaktapur N.P.	12133	4954	7179	4954	656	1910	211	1315	862
Changu narayan	1104	586	518	586	16	68	3	316	183
Chhaling	1491	370	1121	370	15	61	8	130	156
Chitapol	998	49	949	49	6	27	3	7	6
Dadhikot	1352	301	1051	301	10	155	6	119	11
Duwakot	1170	282	888	282	9	56	5	131	81
Gundu	1080	350	730	350	11	51	3	100	185
Jhaukhel	1192	244	948	244	37	85	3	113	6
Kautunje	2559	1051	1508	1051	199	249	10	305	288
Madhyapur Thimi N.P.	9551	3345	6206	3345	381	1401	150	778	635
Nagarkot	799	251	548	251	22	60	10	107	52
Nankhel	930	332	598	332	18	64	7	132	111
Sipadol	1358	607	751	607	41	148	16	153	249
Sirutar	830	175	655	175	2	47	0	124	2
Sudal	1344	350	994	350	14	75	6	152	103
Tathali	1035	343	692	343	4	58	2	143	136

TABLE 40 : POPULATION BY PLACE OF BIRTH						
VDC/Nagarpalika	Total	Total Native Born	Same District	Other District		Foreign Born
				VDC	Municipality	
Bageswori	5013	4995	3931	1011	53	18
Balkot	7454	7447	5196	1641	610	7

BhaktapurN.P.	72543	72204	63363	7062	1779	339
Changunarayan	5858	5858	4898	832	129	0
Chhaling	7674	7626	6515	1039	72	48
Chitapol	5497	5497	4870	601	26	0
Dadhikot	7244	7244	5896	1262	86	0
Duwakot	6290	6290	5111	917	262	0
Gundu	5757	5757	4958	799	0	0
Jhaukhel	6678	6678	5578	841	259	0
Kautunje	13043	12980	9743	2808	429	63
MadhyapurThimiN.P.	47751	47510	34444	11056	2010	241
Nagarkot	4247	4247	3756	472	19	0
Nankhel	5213	5204	4291	831	81	9
Sipadol	7004	6961	5417	1442	103	43
Sirutar	4532	4532	3942	521	69	0
Sudal	7053	7053	6247	781	25	0
Tathali	5652	5652	5135	517	0	0

Table 41 Population 6 years of age and over by Literacy Status and Sex

VDC/ Nagarपालिका	Can't Read & Write			Read & Write			Not Stated		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Bageswori	4433	2167	2266	206	74	132	3312	1936	1377
Balkot	6795	3416	3379	299	121	177	5133	3006	2128
Bhaktapur N.P.	65036	32778	32258	2876	1523	1354	45028	26107	18921
Changu narayan	5198	2602	2597	364	184	180	3218	2028	1190
Chhaling	6841	3341	3500	192	66	125	4638	2835	1802
Chitapol	4866	2447	2419	43	27	16	3302	2009	1293
Dadhikot	6642	3322	3320	648	232	416	4638	2799	1839
Duwakot	5726	2881	2845	999	564	436	3459	2089	1370
Gundu	5171	2572	2599	284	63	221	3753	2278	1476
Jhaukhel	5739	2836	2902	340	179	160	3726	2239	1487
Kautunje	11752	6200	5552	565	270	296	9100	5413	3687
Madhyapur ThimiN.P.	43264	22417	20847	1693	912	781	31470	18550	12920
Nagarkot	3615	1777	1838	121	40	82	2157	1312	845
Nankhel	4635	2325	2310	312	92	220	3012	1924	1088
Sipadol	6111	3159	2951	340	182	158	3632	2297	1334
Sirutar	4134	2073	2061	199	99	100	2778	1710	1068
Sudal	6278	3162	3115	314	178	136	4260	2524	1736
Tathali	5170	2586	2584	693	356	337	2866	1788	1078

TABLE 42 : POPULATION 6 YEARS OF AGE AND OVER BY STATUS OF SCHOOL ATTENDENCE

VDC/NP	Total	Currently attending			Currently not attending		
		Total	Male	Female	Total	Male	Female
Bageswori	1839	1303	612	691	537	199	338
Balkot	2450	2103	1059	1044	347	104	243
Bhaktapur N.P.	27800	20341	10187	10154	7459	3575	3884
Changu narayan	2467	1684	924	760	783	300	483
Chhaling	3033	2322	1208	1114	711	259	452
Chitapol	2265	1344	763	581	921	380	541
Dadhikot	2835	2477	1223	1254	358	96	262
Duwakot	2437	1947	936	1010	490	196	294
Gundu	2174	1590	766	825	583	265	318
Jhaukhel	2168	1607	721	886	561	185	376
Kautunje	4890	3877	2160	1717	1014	456	558
Madhyapur ThimiN.P.	17169	12834	6620	6214	4335	2019	2316
Nagarkot	1811	1285	697	587	526	218	308
Nankhel	2036	1508	697	811	528	233	295
Sipadol	2984	1848	1027	821	1136	456	680
Sirutar	1423	1177	547	630	245	100	145
Sudal	2418	1803	1023	780	615	243	372
Tathali	2587	1836	880	956	751	299	452

TABLE 43 : POPULATION 10 YEARS OF AGE AND OVER BY MARITAL STATUS

VDC/ NP	Total	Single	Married (Single Spouse)	Married (More Than one Spouse)	Re-married (Single Spouse)	Widow/ Widower	Divorced	Separated	Not Stated
Bageswori	4088	1548	2404	41	58	24	6	7	0
Balkot	6207	2341	3545	126	7	172	0	0	17
Bhaktapur N.P.	58726	22555	33258	451	509	1504	46	78	323
Changu narayan	4661	1453	2878	81	41	87	0	27	94

Chhaling	6071	2000	3723	66	99	137	0	19	27
Chitapol	4462	1667	2396	95	60	217	19	9	0
Dadhikot	5968	2280	3387	70	93	121	0	9	7
Duwakot	5252	1985	3040	127	9	43	0	10	38
Gundu	4732	1659	2854	104	64	15	0	10	26
Jhaukhel	5225	1647	3342	62	80	45	22	0	27
Kautunje	10555	4256	5777	145	145	179	0	42	11
Madhyapur ThimiN.P.	39563	15642	22246	338	188	862	22	44	222
Nagarkot	3190	1176	1782	102	42	67	0	0	21
Nankhel	4143	1502	2393	75	42	96	0	9	26
Sipadol	5519	2013	3311	63	58	61	0	0	13
Sirutar	3876	1383	2236	35	19	100	0	0	103
Sudal	5718	1962	3492	102	23	102	0	0	38
Tathali	4670	1587	2877	100	13	12	0	9	72

TABLE 44 : POPULATION 10 YRS. OF AGE AND OVER BY USUALLY ECONOMIC ACTIVITY

VDC/NP	Total			Economically Active			Economically Inactive		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Bageswori	4088	2000	2088	1640	1236	404	2447	764	1684
Balkot	6207	3139	3068	4056	2486	1570	2152	654	1498
Bhaktapur N.P.	58726	29534	29191	33497	20559	12939	25228	8976	16252
Changu narayan	4661	2358	2303	2903	1620	1283	1759	739	1020
Chhaling	6071	2913	3158	3595	2018	1577	2476	895	1581
Chitapol	4462	2209	2253	2445	1366	1078	2017	843	1174
Dadhikot	5968	3027	2941	3444	1768	1676	2524	1259	1265
Duwakot	5252	2604	2648	2601	1573	1028	2651	1032	1620
Gundu	4732	2384	2349	3590	2041	1549	1142	343	800
Jhaukhel	5225	2605	2620	3081	1783	1297	2144	822	1322
Kautunje	10555	5504	5051	6320	3728	2592	4235	1775	2460
Madhyapur ThimiN.P.	39563	20451	19112	21790	13958	7832	17773	6494	11280
Nagarkot	3190	1561	1628	2401	1148	1253	789	413	376
Nankhel	4143	2109	2034	2267	1346	920	1876	763	1114
Sipadol	5519	2839	2680	4524	2329	2195	995	511	485
Sirutar	3876	1954	1922	2865	1481	1384	1010	473	537
Sudal	5718	2820	2898	3403	1832	1571	2315	988	1327
Tathali	4670	2337	2333	3135	1701	1434	1535	636	899

VDC/NP	Total	Parents	Mother	Father	Father & Step Mother	Mother & Step Father	Other Relatives	Employer	Others
Bageswori	1650	1588	20	35	0	0	0	0	6
Balkot	2491	2112	49	52	79	44	45	41	69
Bhaktapur N.P.	24397	22262	427	247	181	174	195	167	744
Changu narayan	2038	1864	71	16	9	11	18	22	28
Chhaling	2748	2638	37	11	18	8	8	21	8
Chitapol	1891	1747	98	19	0	0	0	0	28
Dadhikot	2462	2039	70	68	48	58	62	60	57
Duwakot	2116	2027	31	8	8	10	11	10	10
Gundu	1911	1847	8	15	8	10	9	8	7
Jhaukhel	2188	2116	25	14	9	9	7	8	0
Kautunje	4635	4354	57	21	18	11	41	72	62
Madhyapur ThimiN.P.	14927	13215	441	211	168	157	195	152	386
Nagarkot	1829	1783	38	0	0	0	0	0	8
Nankhel	1879	1720	100	32	17	0	0	0	9
Sipadol	2435	2158	66	20	34	30	30	30	67
Sirutar	1318	930	83	47	48	49	61	42	59
Sudal	2333	2259	0	10	9	9	10	8	29
Tathali	1992	1780	30	38	23	27	31	17	45

Name	Newar	Chhetri	Brahman - Hill	Tamang	Magar	Sanyasi	Damai/Dholi	Sarki	Others	Un identified
Bageswori	1243	776	1999	332	6	378	11		257	11
Balkot	2186	3389	1183	49	145	24	105		287	11
Bhaktapur N.P.	64037	1408	1250	2965	345	88	35	4	1830	351
Changu narayan	1496	963	1141	1559	208	57	92	123	201	7
Chhaling	2548	2849	641	261	103	799	138	179	105	51
Chitapol	1309	3339	119	1	295	5	114	149	152	14
Dadhikot	2598	2084	2127	150	41	53	40	7	87	47
Duwakot	2034	2929	739	53	160		13	86	172	87
Gundu	1925	2114	456	897	98	10	101	53	47	56
Jhaukhel	3095	856	1881	63	219		49	126	357	27

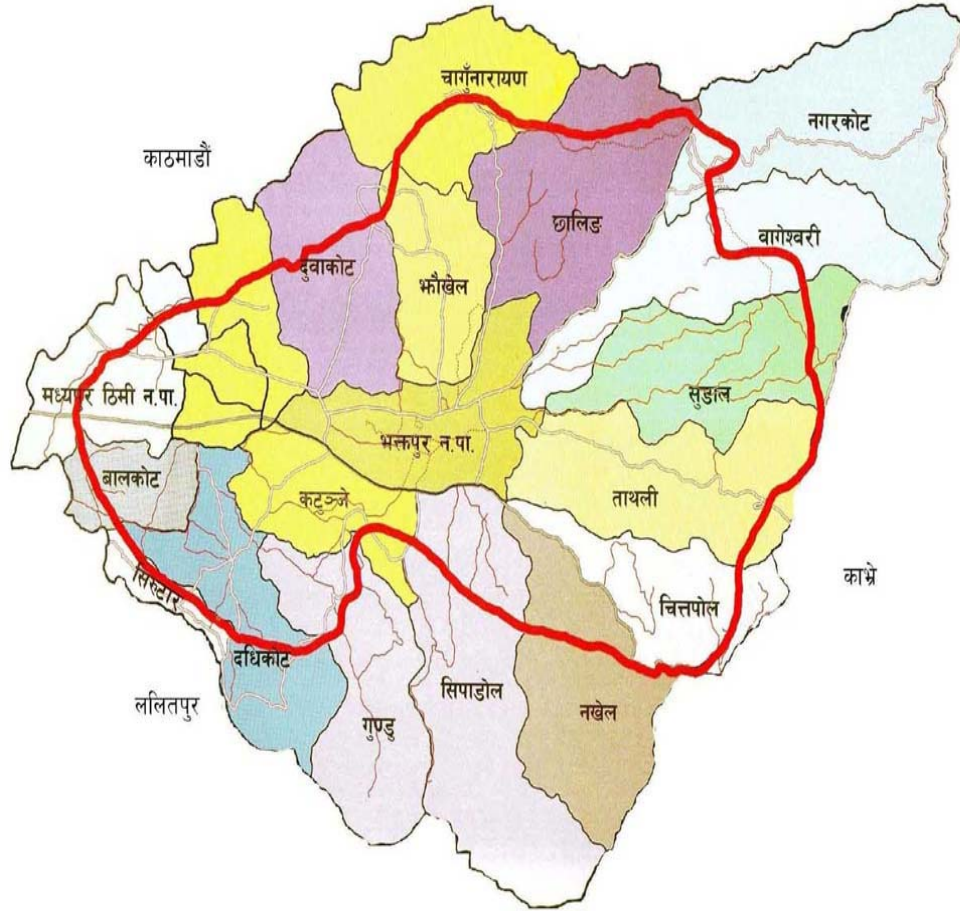
Kautunje	5079	2402	1603	1486	422	32	137	380	1098	96
Madhyapur Thimi N.P.	29160	5963	5246	2164	974	188	172	385	2333	581
Nagarkot	401	130	773	2549	48	55	80		180	24
Nankhel	1091	2841	64	628	164	1	118	158	95	52
Sipadol	2359	2138	276	1450	305	10	62		326	40
Sirutar	1558	2479	246	22	38	50	48		11	69
Sudal	1447	2175	2606	54	32	275	218		141	104
Tathali	2265	2448	386	7	4	150	143	21	99	129

Table 47: Population by religion

Name	Hindu	Bouddha	Islam	Kirat	Jain	Christian	Sikha	Bahai	Not Stated
Bageswori	4635	362	0	0	0	7	0	0	9
Balkot	7356	48	12	21	0	17	0	0	0
BhaktapurN.P.	64393	7809	110	65	0	108	8	3	47
Changunarayan	4911	945	0	0	0	1	0	1	0
Chhaling	7572	99	0	0	0	0	0	0	3
Chitapol	5442	15	0	0	0	39	0	0	1
Dadhikot	7066	130	5	25	0	12	0	1	5
Duwakot	6203	62	1	4	0	20	0	0	0
Gundu	5257	425	0	0	0	75	0	0	0
Jhaukhel	6629	42	0	0	3	4	0	0	0
Kautunje	11341	1436	54	67	0	144	0	0	1
Thimi N.P.	41949	5208	138	215	0	206	1	18	16
Nagarkot	1677	2511	0	0	0	59	0	0	0
Nankhel	4565	619	0	0	0	29	0	0	0
Sipadol	5566	1398	3	0	0	35	0	0	2
Sirutar	4485	0	10	8	0	29	0	0	0
Sudal	6984	66	0	0	0	3	0	0	0
Tathali	5639	5	0	0	0	7	0	0	1

नक्शा नं.	नक्शा सूची
१.	गा.वि.स. सहित भक्तपुर जिल्लाको नक्शा
२.	जनसंख्या वितरण
३.	जनघनत्व
४.	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या
५.	बालबालिका महिला अनुपात
६.	शिक्षित जनसंख्या
७.	धर्मको आधारमा जनसंख्या

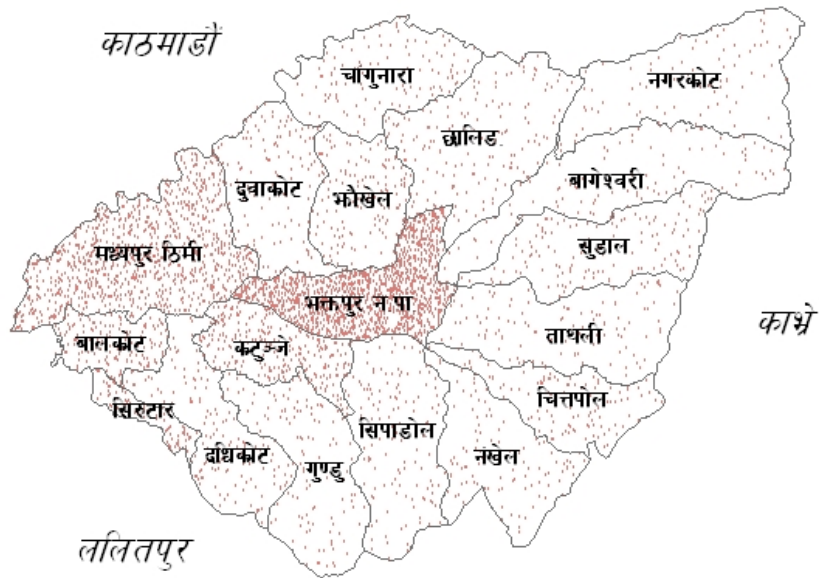
८.	जातजातिको आधारमा जनसंख्या
----	---------------------------

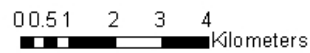
Map No. 2

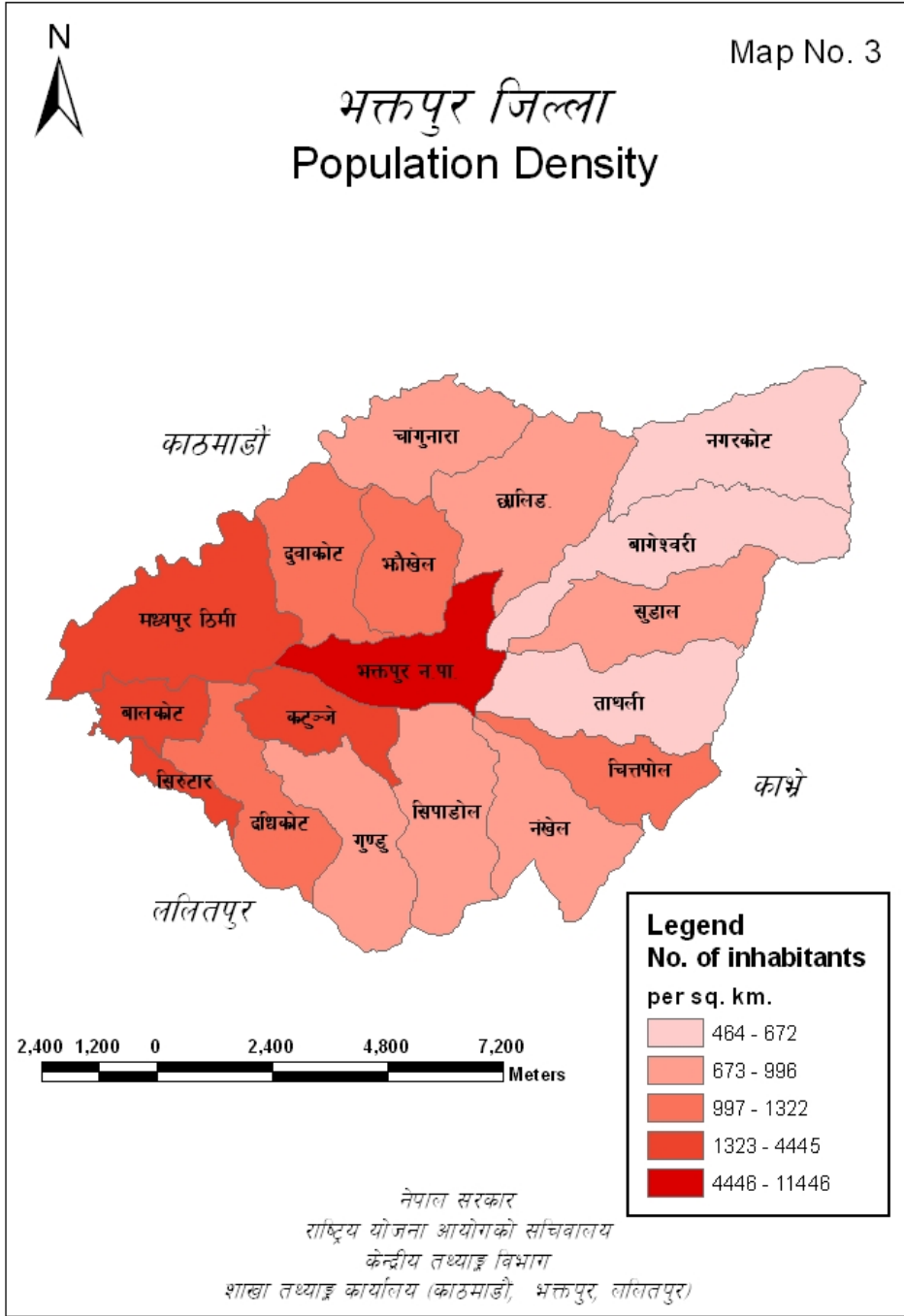
भक्तपुर जिल्ला

जनसंख्या वितरण

One dot represents 50 inhabitants

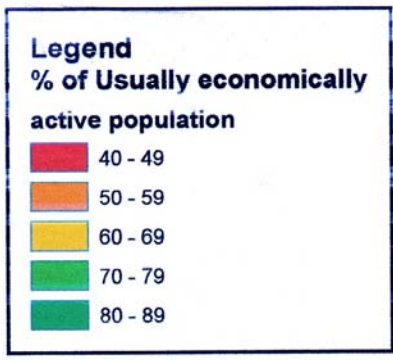
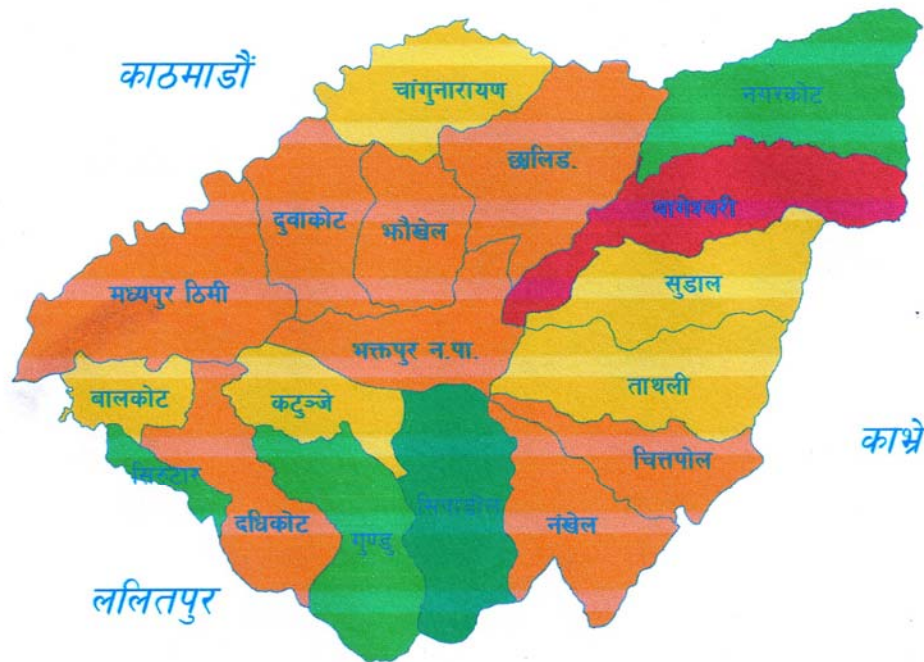

Map No. 4

भक्तपुर जिल्ला

USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION

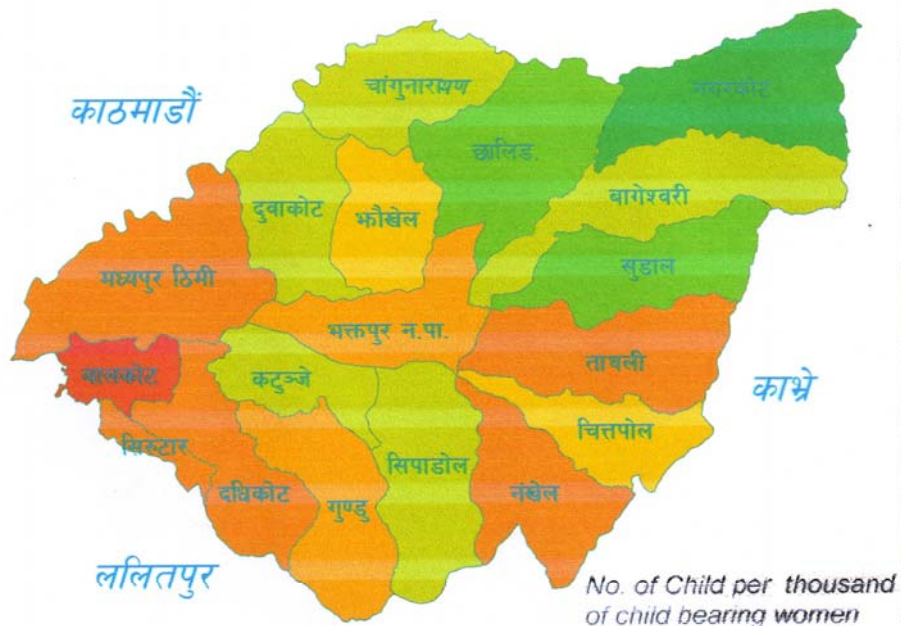

Map No. 5

भक्तपुर जिल्ला

CHILD WOMEN RATIO

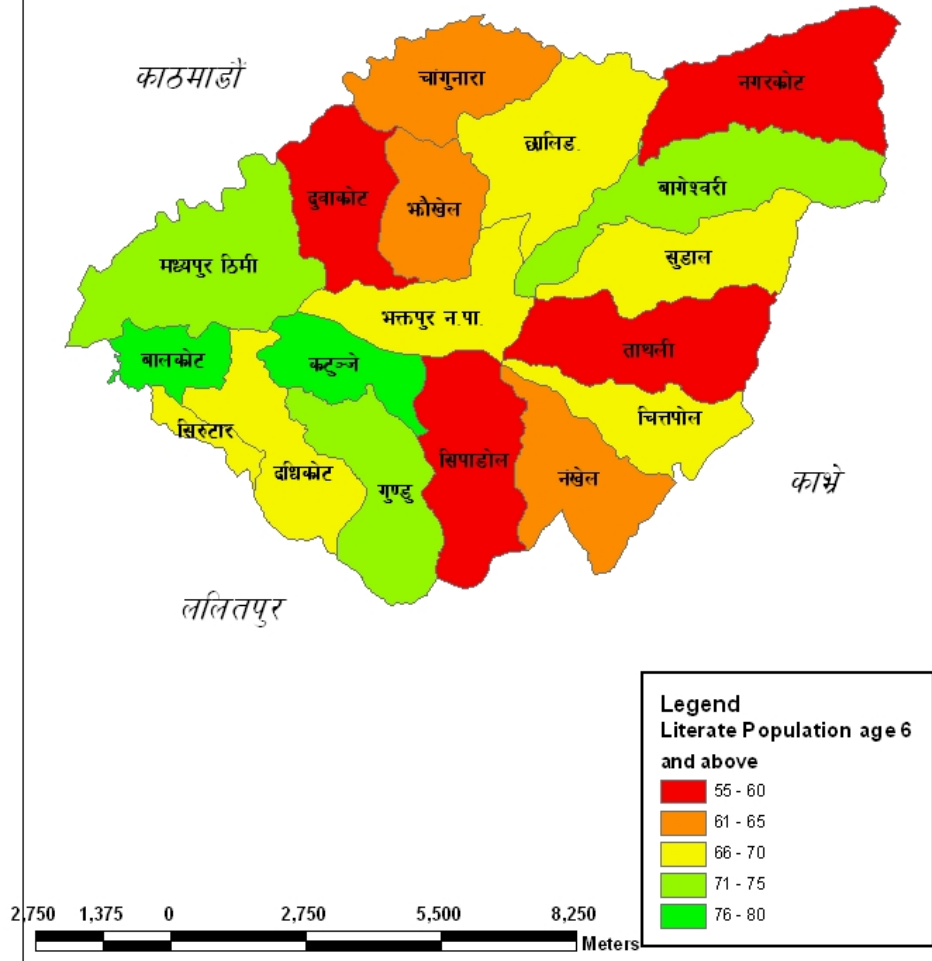

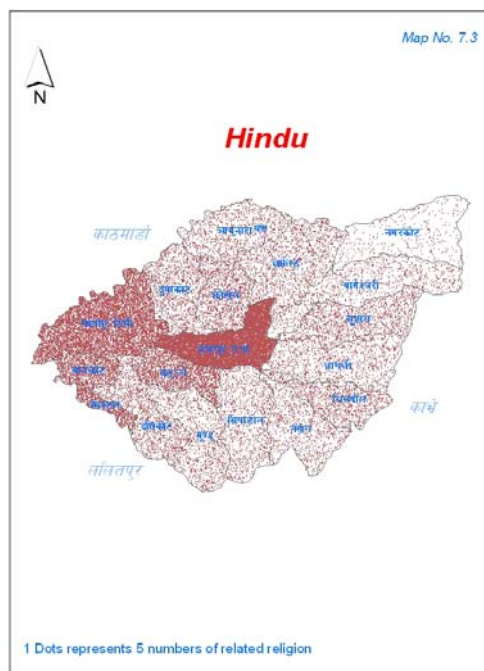
0 0.5 1 2 3 4
Kilometers

Legend

101 - 110
111 - 120
121 - 130
131 - 140
141 - 150
151 - 160
161 - 170
171 - 180

LITERACY

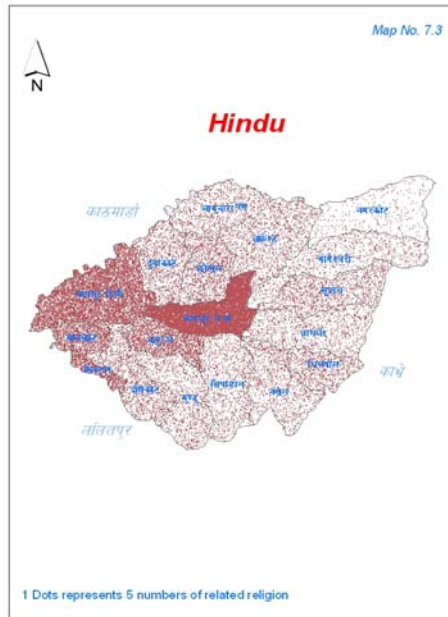

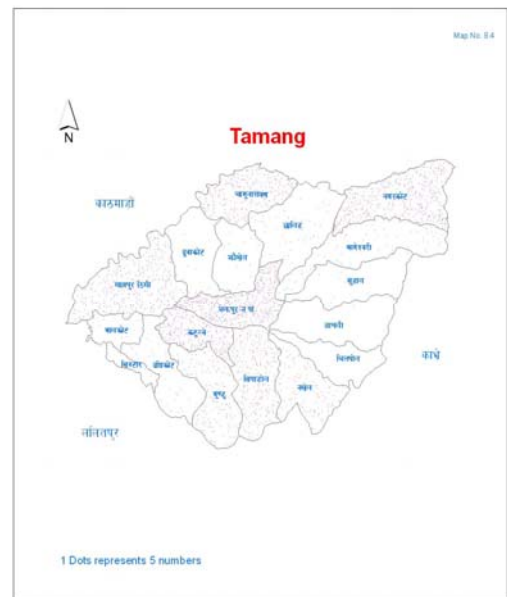
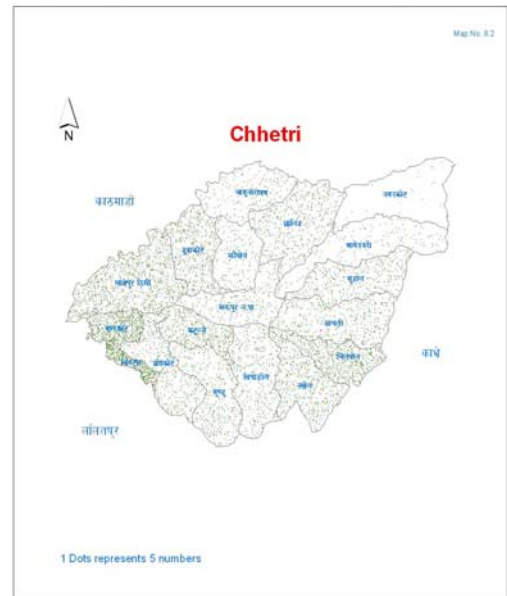
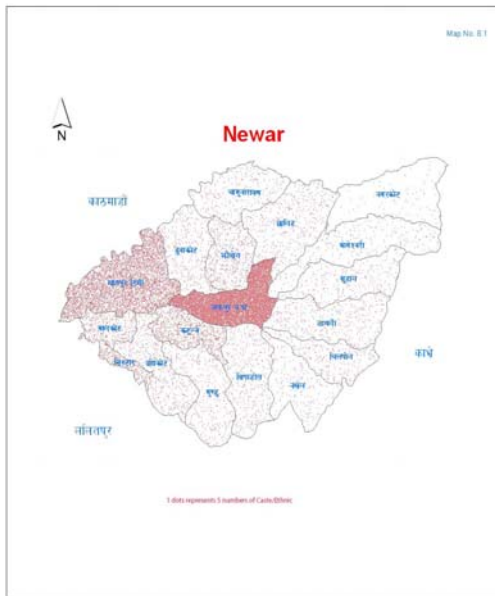

Population by Religion

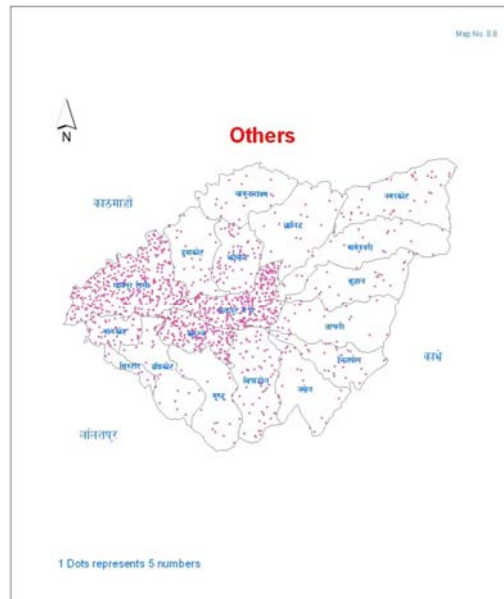
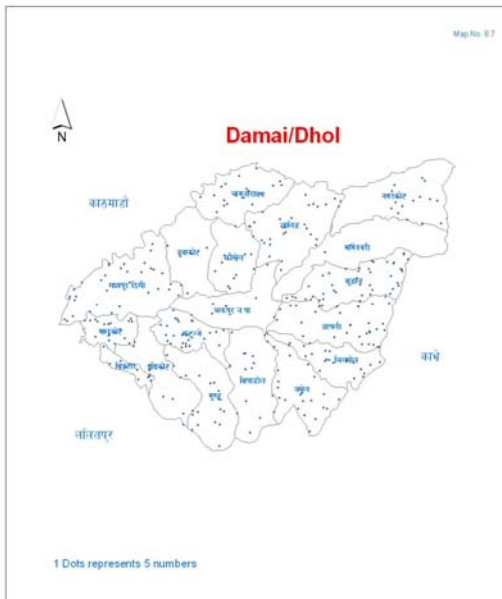
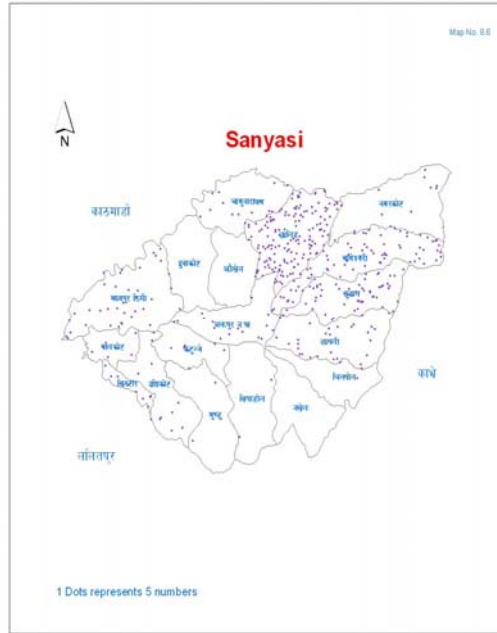
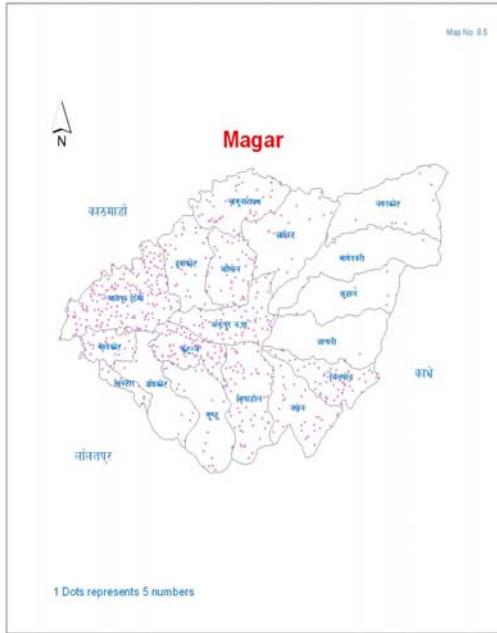
Popu

Population by Caste/Ethnic Group

Population by Caste/Ethnic Group.....

सन्दर्भ सामग्री

१	मेचीदेखि महाकाली भाग २, नेपाल सरकार, सूचना विभाग ।
२	वार्षिक प्रतिवेदन, जिल्ला विकास समिति, भक्तपुर
३	आवधिक जिल्ला विकास योजना (२०५९।६०-२०६३।६४), जि.वि.स., भक्तपुर
४	जिल्ला विकास सन्देश, वर्ष द्व अंक ११, भाद्र २०६४, जि.वि.स., भक्तपुर
५	रेष्टुरेण्ट एण्ड बार एशोसेसन अफ नेपाल, त्रिपुरेश्वर ।
६	नेपालमा गरिवी, क्यालोरी उभोग तथा कुपोषणको स्थिति, २०६३, के.त.वि.व
७	सामुदायिक वनको अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रतिवेदन २०६४, जिल्ला न कार्यालय, भ.पु.
८	स्मारिका , भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र, भक्तपुर
९	नेपाल क्षयरोग केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर
१०	वार्षिक प्रगति पुस्तिका, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, भक्तपुर
११	प्रगति विवरण , कृषि विकास बैंक, भक्तपुर
१२	महिला विकास कार्यक्रम एक भलक, महिला विकास कार्यालय, भक्तपुर
१३	वार्षिक प्रतिवेदन ०६२।६३ , खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
१४	वार्षिक प्रतिवेदन ०६२।६३ , सर्वोच्च अदालत
१५	वार्षिक प्रतिवेदन , जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, भक्तपुर
१६	वार्षिक प्रतिवेदन , जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, भक्तपुर
१७	वार्षिक कार्य प्रगति संक्षिप्त भलक, भक्तपुर जिल्ला अदालत, भक्तपुर
१८	डिभिजन सहकारी कार्यालय, भक्तपुर
१९	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भक्तपुर
२०	जिल्ला हुलाक कार्यालय, भक्तपुर
२१	महानगरिय प्रहरी परिसर , भक्तपुर
२२	जिल्ला खानेपानी तथा ढल निकास कार्यालय, भक्तपुर
२३	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, भक्तपुर वितरण केन्द्र, भक्तपुर
२४	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर
२५	प्रगति विवरण भक्तपुर नगरपालिका, भक्तपुर

२६	संविधान सभा निर्वाचन विवरण, जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, भक्तपुर
२७	जिल्लाको वर्तमान शैक्षिक स्थिति , जिल्ला शिक्षा कार्यालय, भक्तपुर
२८	Flash I Report, शिक्षा विभाग, सानो ठिमी
२९	संवाददाताहरुको नामावली २०६३, सूचना विभाग, काठमाडौं
३०	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन , मालपोत कार्यालय, भक्तपुर
३१	Population Census 2001, National Report, Central Bureau of Statistics
३२	Population Census 2001, Village Development Committee/ Municipalities, Central Bureau of Statistics
३३	Population Census 2001, Caste Ethnicity and Religion, Central Bureau of Statistics
३४	Population Census 2001, Selected Economic Activity Tables, Central Bureau of Statistics
३५	राष्ट्रिय कृषिगणना २०५८।५९, के.त.वि.
३६	राष्ट्रिय औद्योगिक गणना २०५८।५९, के.त.वि.
३७	District of Selected Services of Nepal 2004, के.त.वि.
३८	District of Nepal Indicators of Development 2003 , के.त.वि. र अन्तर्राष्ट्रिय एकीकृत पर्वतीय विकास केन्द्र
३९	Human Development Report 2004, UNDP
४०	Population and Socio Economic Atlas of Nepal, Survey Department and CBS
४१	Population Projection for Nepal, CBS